

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 85 / 31 Ağustos-15 Eylül 1989 / 2.50 DM

Yaz Atılımı başarılı

SÖMÜRGECİLERİN ÇÖKÜŞÜ SÜRÜYOR

Ulusal kurtuluş savaşımız, Bahar Atılımı ile birlikte kazandığı ivmeyi devam ettiriyor. Türk sömürgecilerinin tüm çabalarına rağmen, yayından boşalmış bir ok gibi, savaşımız emin ve sağlam adımlarla hedefine her geçen gün daha da yaklaşıyor.

Türk sömürgecileri, ulusal kurtuluş savaşımızın gelişimini engellemek için bugüne kadar görülmemiş bir yığınağı gerçekleştirdiler. Yüzbinlerce sayıdaki birliklere ek olarak, onbinlerce yeni güç, Kara ve Hava Kuvvetlerinin kullandığı silahlarla birlikte Kürdistan'a aktarıldı. Türkiye metropolünde konumlandırılmış olan binlerce özel tim elemanı da Kürdistan'a takviye birlikler içerisinde gönderildi. Bütün bu yığınağa rağmen, sömürgecilerin en çok yüklendiği Şırnak ve Cudi Dağı'nda eylemlerimiz kesintisiz olarak devam etti.

Türk sömürgecileri, basın yoluyla da sansasyona girişerek Cudi Dağı'nda büyük bir operasyon başlattıklarını duyurdular. Kara ve Hava Kuvvetlerinin kullanıldığı operasyonda, savaş uçakları ile helikopterler dağı sürekli olarak bombaladılar. Kara birliklerini dağın yamaçlarında hareket ettiren sömürgeciler, havadan yaptıkları bombalamayla sonuca gitmeye çalıştılar. Sömürgecilerin, *''Operasyonlar bütün yoğunluğuyla devam ediyor. Eşkıya Cudi'den temizlendi''* biçiminde açıklama yaptığı günlerde Cudi Dağı'nın Şırnak kesiminde sömürgeci birliklere karşı gerçekleştirilen iki ayrı pusuda çok sayıda düşman askeri öldürüldü, bir o kadarı da ağır bir şekilde yaralandı.

Şırnak'ın yanısıra bütün Botan alanı başta olmak üzere Van, Kars, Ağrı, Bingöl, Urfa ve Mardin alanlarında ulusal kurtuluş savaşımız hızını bu dönemde de devam ettirdi. Bu alanlarda gerçekleştirilen bir dizi eylem ve meydana gelen muharebelerde, Türk sömürgecileri ağır kayıplar verdiler. Yaygın savaş, Türk sömürgecilerinin tüm gücünü kullanarak başlattığı karşı saldırının bir kez daha boşa çıktığını ve ulusal kurtuluş mücadelemizin daha gelişmiş mevzilere ulaştığını göstermektedir.

12 Eylül faşizmi 9. yılını geride bıraktı

12 Eylül 1980 yılında iktidara el koyarak Kürdistan ve Türkiye halklarının tarihindeki en karanlık dönemlerden birini açan 12 Eylül faşist cuntasının işbaşına gelişinin üzerinden 9 yıl geçti. 12 Eylül cuntası 10. yılına, yalnızca devrimci-demokratik çevreler değil, çeşitli burjuva çevrelerce dahi tartışılıp mahkum edilecek kadar yıpranmış ve teşhir olmuş olarak girdi.

Evet, 12 Eylül 1980 yılında faşist darbeyi gerçekleştirenler çok büyük iddialarla gelmişlerdi başa. ''Anarşi, terör, bölücülük, ekonomik çöküş, parlamento bunalımı vb.'', ''ülkeyi'' yıkımın eşiğine getirmiş ve onlar da ''vatan kurtaran aslanlar'' olarak bir kez daha orduyu devreye sokmuşlardı. ''Anarşi, terör'' dedikleri Türkiye devrimci-demokratik hareketi ve ''bölücülük'' diye adlandırdıkları Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin kökünü kurutacak; Türkiye ve Kürdistan'da ''istikrar'' adını verdikleri katıksız bir faşist diktatörlüğü hakim kılacak; ''70 sente muhtaç'' hale gelmiş ekonomiyi düze çıkaracak ve tabii bu arada Ortadoğu'nun emperyalizmin dikensiz gül bahçesi haline getirilmesi için de ellerinden geleni esirgemeyeceklerdi! 9 yıl boyunca bütün bu iddiaların gerçekleştirilmesi için Türkiye ve Kürdistan halkları üzerinde az baskı, katliam ve sömürü uygulanmadı ve yine, Ortadoğu halklarının başına az çorap örülmedi. Bütün bu konular çokça işlendiği için yeniden açmayacağız; ama 12 Eylül cuntasının 10. yılına girdiği bugün içinde bulunduğu durumu kısaca belirtmek istiyoruz.

Bugün sömürgeci Türk devleti tarihinin hiçbir döneminde yaşamadığı kadar ağır ve çözümsüz bir bunalımı yaşıyor. Bu bunalım, siyasal alandan ekonomik alana, askeri alandan sosyal alana, moral değerler alanından kültürel alana kadar her alanda yaşanan bir bunalımdır. Ve daha önceki bunalımlardan farklıdır; devletin topyekün bunalımıdır; bir rejim bunalımıdır. Ve çıkışı yoktur. Daha önceki bunalım dönemlerinde, Türk devleti çözüm gücü olarak gördüğü orduyu devreye soktu her seferinde ve kısmi de olsa bazı sonuçlar alarak ömrünü uzatma gücünü gösterdi. Ama 12 Eylül faşist darbesinin iflası ile birlikte bu yolun çözümsüzlüğü de artık en sıradan insanlara varıncaya dek kafalarda açıklık kazandı. Çünkü 12 Eylül darbesi elindeki tüm kozları kullandı, ancak tükenişi hızlandırmaktan öteye sonuç alamadı. Bugün gelinen aşamada Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ulaştığı boyutlarla yalnızca Kürdistan'ın kurtuluşunu değil, TC'nin sonunu da yakınlaştırmaktadır. Mücadelemizin açtığı olumlu zemin üzerinde Türkiye'de devrimci-demokratik muhalefet her geçen gün daha da gelişmektedir. Türk ekonomisi, Kürdistan'daki savaşın da etkisiyle çökmüş; enflasyon %140'lara ulaşmış, yatırımlar durmuştur. Türkiye siyasal arenası büyük bir yozlaşma, aşınma ve çözümsüzlük içindedir; politika hiçbir zaman olmadığı kadar ayağa düşmüş; politikacılar halk üzerindeki saygınlık ve otoritelerini önemli oranda yitirmektedirler. Dış politikada tam bir çıkmaz ve tecrit süreci yaşanmaktadır. Toplumsal çürüme, kültürel yozlaşma, moral değerlerden uzaklaşma had safhadadır. Bütün bunlar, 12 Eylül'ün sonunun TC'nin de sonu olacağını ve bu sonun hızla yaklaştığını göstermektedir.

Evet, 12 Eylül faşizmi 10. yılına bu koşullarda girdi. Her taraftan; ''Doğu elden gidiyor'', ''devlet batıyor'' çığlıkları ayyuka çıkmaktadır. 12 Eylül faşizmi geniş çevrelerce yargılanmaktadır. Tek çıkış yolunun devrim olduğu gerçeği, gittikçe daha geniş çevrelerce kabul görmektedir. Denilebilir ki, 12 Eylül faşizminin bir tek olumlu sonucundan bahsedilecekse, o da her türlü sahte çözüm-çıkış yolunu iflas ettirerek, devrimin gelişme koşullarını sonuna kadar açmış olmasıdır. Türkiye halkı bugün tarihinin hiçbir döneminde olmadığı kadar bu şansı yakalamıştır.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi 12 Eylül faşizminin iflasında en büyük rolün sahibidir. 12 Eylül faşizmi ile birlikte sömürgeci Türk devletini de tarihe gömmenin onuru da yine bu mücadelenin olacaktır. Bu gerçek, bugün her zamankinden daha fazla aydınlık ve gözler önündedir. 10. yıl, 12 Eylül faşizminin daha da çok yargılanıp mahkum edildiği bir yıl olacaktır.

—Kahrolsun sömürgeci-faşist Türk egemenliği!
—Yaşasın Kürdistan ve Türkiye halklarının enternasyonalist dayanışması!

ERNK ile Dayanışma Kampanyası'na güçlü katılım için görev başına!

Her yıl yapılan geleneksel **ERNK ile Dayanışma Kampanyası** bu yıl **1 Ekim-30 Kasım** tarihleri arasında gerçekleştirilecektir

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini maddi olarak beslemek ve ulusal kurtuluşçu örgütlenmeyi güçlendirmek amacıyla gerçekleştirilen **ERNK ile Dayanışma Kampanyası** bu yıl artan bir anlam ve önem taşıyor. Ulusal kurtuluş mücadelemizin Bahar ve Yaz atılımları ile kaydettiği büyük gelişmeler bir yandan halkımızın umutlarını daha da canlandırır ve en ücra köşelerdeki insanlarımıza kadar geniş bir sempati ağı yaratırken diğer, yandan da savaşın ulaştığı boyutlar daha fazla destek ve katılımı kaçınılmaz hale getirmiştir. Savaşın giderek kapsamlı ve yüksek boyutlara ulaştığı dikkate alındığında bu desteğin önemi daha da açığa çıkmaktadır.

ERNK ile Dayanışma Kampanyası'nın bu yılki anlamını güçlendiren bir diğer öge de ERNK Avrupa Örgütü I. Kongresi'nin yakın geçmişte başarıyla gerçekleştirilmiş olmasıdır. I. Kongre çözümlemeleri temelinde alınan kapsamlı kararlar ve yurtsever çevrelerde yaratılan güçlü etki bu yılki kampanyanın daha örgütlü daha güçlü ve daha yaygın geliştirilmesi gereğini de birlikte getirmektedir.

Bu gerçekler temelinde, yeni bir kampanyaya yönelirken, tüm ERNK örgütlerini, çalışanlarını, taraftarlarını; tüm yurtseverleri **ERNK ile Dayanışma Kampanyası**'na en güçlü katılımı gerçekleştirmeye çağırıyoruz.

Kampanyamız, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'ni örgütleme faaliyetlerimizde bir dönüm noktası olmalı; örgütlerimizi güçlendirme ve daha geniş çevreleri örgütlemede ileri adımlar atılmalıdır!

Kampanyamız, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini maddi olarak desteklemede dönemin gereklerine ve ihtiyaçlarına denk düşen boyutlara ulaşabilmelidir!

Kampanyamız, ortaya çıkardığı güçlü ürünlerle ulusal kurtuluş mücadelemizin her türden düşmanlarına güçlü bir şamar vurmalı; ulusal kurtuluş mücadelemize halk desteğinin görkemli bir kanıtı olabilmelidir!

Tüm bu hedeflere ulaşmak ve ERNK ile Dayanışma Kampanyası'nı güçlendirmek için haydi görev başına!

F. Almanya-PKK Davası başlıyor

Federal Almanya'da çoğu iki yıla yakın olmak üzere uzun süredir tutuklu bulunan Kürdistanlı yurtsever politikacıların yargılanması'na başlanıyor. Eylül ayı başlarında bir açıklama yapan Düsseldorf Eyalet Yüksek Mahkemesi, Almanya-PKK Davası'nın 24 Ekim'de başlayacağını açıkladı. Tutuklu 14 Kürt politikacısı Federal Alman Anayasasının 129 a maddesinden ''yargılanacak'', bir süre önce salıverilen iki yurtsever ise tutuksuz ''yargılanmak'' üzere 129 a maddesinin kapsamı dışında tutuldular.

Alman emperyalistleri milyonlar dökerek özel olarak hazırladıkları Düsseldorf'taki bir mahkemede davayı ele alacaklar. Davalar öncesinde, yurtsever Kürdistanlıların tutuklulara sahip çıkmasını engellemek ve dayanışma hareketini zayıflatmak için Alman emperyalistleri baskılarını daha da yoğunlaştırmaya başladılar.

Alman emperyalistleri, yurtsever politikacıları mahkum etmek için sahte şahitler örgütler ve savunma hazırlıklarını engellemek için ellerinden geleni yaparlarken, yurtsever tutuklular dışarıya ulaştırdıkları çeşitli mektuplarında, mahkemeyi Alman emperyalizminin yargılandığı bir platforma dönüştürmekte kararlı olduklarını ve bunu başaracaklarını açıkladılar.

AKİF'İ UNUTMADIK

Örsün üstünde ses ve ateş
Yalımları 38 can!
Ayakları çıplak, göğüsleri yarık
Yaralarına inanç basmışlar
Gülümseyerek taşıyorlar
İşkencenin izlerini ve acıyı
Kulaklarında yüzyıllar boyunca
Ezilmişlerin ağıtları!
Doğa suskun
Türküler acılı
Dağlarda yankılanıyor
Diyarbakır'da koğuşlardan
Hücrelerden taşan, yayılan
Kor gibi öfke
Diyarbakır suskun
Acı, zehir gibi
Öfke çağıl çağıl
Ve efendilerin iğrenç gülüşleri
Dişleri, işkenceleri, zindanları
Darağaçları
Ve şimdi Diyarbakır'da
Büyür binlerce yılın
Hıncı kavga için

"*... Beni hastaneye kaldırırlarsa —ki, kaldıracaklar— eylemimi devam ettireceğim. Bu konuda kuşkunuz olmasın. Bana güvenin*" diyordu, ölüm orucunda yanında bulunan arkadaşlarına. Gerçekten de öyle yaptı; hastaneye kaldırdılar; yapılan tüm müdahaleleri tereddütsüz reddetti. Ve yaşam için, içinde bulunduğumuz karanlıkları aydınlatmak için ölümü kucakladı; 15 Eylül'de ölümsüzler kervanına katılarak, sonsuz aydınlıklara kanat çırptı.

Bizden biri olan; bizimle amaç birliği yapan; aynı acıları, aynı umutları, aynı sevinçleri birlikte yaşadığımız bu büyük devrimciyi elbette birkaç sözle anmak yeterli değil. O'nun devrimci mücadelesini ve komünist kişiliğini gerçek anlamda yansıtmak da pek kolay olmayacaktır bizce. O'nun anısına yakışacak, O'nun gerçek komünist kişiliğini sözcüğün gerçek anlamıyla dile getirecek bir anma yazısının zorunluluğu bilinciyle, O'nu anlatırken yetersiz kalmaktan korkuyoruz. Çünkü, ölümsüzleşen böyle kişilikleri dile getirmek, büyük sorumluluk ve dikkat isteyen görevlerdendir. Aynı zamanda, onları anmak, onları anlamak, onların gösterdiği yolda yürümek, onların uğrunda öldükleri amaçlarını gerçekleştirme savaşı vermek ve gerçekleştirmek de, onların sağ kalan arkadaşlarının, yani bizlerin en asal ve ertelenmez görevidir.

Devrimci yaşamında yaptıklarıyla ve kişilikleriyle yarattıkları değerlere sahip çıkmak, onları yaşatıp sürdürmek kadar önemli olan başka bir şey de; onların bize yol gösteren ve örnek olan yönleridir.

Her yönüyle bize örnek olan, değerli yaşamını halkımızın ve Partimizin bağımsızlık ve özgürlük kavgasında, zindanlarda insanlık onurunu kurtarmak için seve seve feda eden PKK'nin seçkin kadrosu yoldaş **Akif YILMAZ**, Kürdistan'ın Kars ili, Ardahan ilçesi, Beşiktaş köyünde, 1956'da bilinmeyen bir günde, güzel ama çirkefleştirilmek için her yola başvurulan dünyamızda Kürt bir ailenin oğlu olarak doğdu. Henüz dünyamızda olup bitenden habersizdi, hangi koşullarda ve ortamda doğduğunu bilmiyordu. Ailesi ve akrabalarını doğuşu ile sevince boğarken, geleceğin koşul ve olgularının kendisine ne hazırladığının ayrımında olmadan tüm saflığıyla yaşamını sürdürdü.

Daha başka olay ve olgular da O'nu az şaşırtmıyor, yeni yaşam biçimlerini saptıyor, insanlar arasındaki sosyal ayırımları, ekonomik ve siyasi eşitsizlikleri görüyor, nedenlerini öğrenmeye çalışıyordu. En çok da dikkatini çeken, çevresindekilerin ezici çoğunlukta Kürt oluşları ve hepsinin ana dilleri Kürtçe olduğu halde resmi dilin Türkçe oluşuydu. Bu asimilasyoncu, sömürgeci politikayı bir türlü kabullenemiyordu.

Sömürgeci eğitim kurumlarında kendisine öğretilenlerden kuşku duyuyor, verilmek istenen kişiliği benimsemiyordu. Bu çelişkiler yumağı içinde tüm bu olay ve olguların "neden" ve "niçin"lerini araştırıp öğrenmeye çalışıyordu.

Daha lise sıralarında olgun ve ağırbaşlı kişiliği ve zekiliğiyle dikkati çekmiş, çevresinde sevilen ve sayılan bir kişilik olmuştu. Türkiye ve Kürdistan'da pekişen gençlik hareketleri O'nu da etkilemiş; bu devrimci atmosfer O'nu da içine almış, tartışmaları dinlemiş, okumuş, öğrenmiş, tartışmalara katılmış; düşünce ve kişiliğiyle çevresini etkilemeye başlamıştı. Ülkenin nesnel koşulları ve tarihsel olgular giderek O'nun düşüncelerinin olgunlaşmasını sağlıyor ve biçimlendiriyordu.

İçerisinde bulunduğu tarihsel dönem ve ülkemizin somut koşullarının yarattığı sorumluluk ve dayattığı görevin bilinciyle, Kürdistan Devrimcileri henüz ideolojik grup aşamasındayken, **Akif** ilişkiye geçmiş ve tüm enerjisiyle proleter devrimci mücadelede kendisine yakışan yerini almıştı. Başta, bulunduğu yörede Kürdistan devriminin gelişip güçlenmesi için çok yönlü etkinliklere bulunmuş ve birçok değerler yaratmıştır. **Akif** yoldaşın daha çok çalıştığı bölgeler, başta Kars olmak üzere, Kuzey yöreleridir.

Akif yoldaş PKK Hareketinin ideolojik gruplaşması (1976) ve Partileşme süreci ile birlikte, Hareketimizin tüm sürecini bizzat pratik mücadele içinde yer alarak yaşamış; pratik içinde pişmiş ve çelikleşmişti. O, sadece okuyarak değil; yaparak ve yaşayarak pratikte devrimci düşünceleri kavramış ve özümsemiştir. Partimizi kavrayışı da bu temeldedir. Bu nedenle O'nun kişiliği ve yaşamı tam anlamıyla bir PKK'li kişilik ve yaşamdır.

Akif yoldaş, Parti saflarında çeşitli düzeylerde görevler aldı. Son görev yerleri Diyarbakır ve daha sonra Mardin oldu. Diyarbakır'a 1979'un son aylarında gitti; Bölge Komitesi Sekreterliği görevini yaptı. Daha sonra Diyarbakır yerel komitesinde gençlik sorumluluğu yaptı. 1980 Nisan'ında Partinin talimatı üzerine Mardin'e gitti.

Burada O'nu anarken, O'nu çok üzen ve asla unutamadığı bir olaya değinmeden geçemeyeceğiz. Olay, çoğumuzun bildiği **Mazlum DOĞAN**'ın cezaevinden kaçırılması olayıdır.

Önderimiz **Mazlum DOĞAN**, cezaevi çöplüğü içinde kendisini kamufle edip dışarı çıkarılacak, çöplüğün döküldüğü yerde O'nu kaçırmakla görevlendirilen kişiler, askerleri etkisiz hale getirip, arkadaşı alacaklardı. Ne var ki, bu kaçırma eylemi başarısızlıkla sonuçlanıyor ve **Mazlum** yoldaş çöplüğün döküldüğü yerde askerler tarafından yakalanıp, geri cezaevine konuluyordu. Eylemle görevli kişiler ise, olay yerinde bir dolmuş görüyorlar ve içindekileri polis zannedip tuzak olasılığını düşünerek eylemi gerçekleştirmeden geri dönüyorlardı.

İşte, eylemi gerçekleştirmekle görevlendirilenlerden biri de **Akif** yoldaştı. Bu olayın ezikliğini ölünceye kadar duydu ve kendini asla affetmedi. Bazen şöyle diyordu: *"Eğer ben bilseydim ki, kaçırılan kişi Mazlum'dur; orada öleceğimi de bilsem yine giderdim."* Ama burada şunu belirtmek istiyoruz: Bu eylemin başarısızlığında en az sorumluluğu bulunan bir kişi varsa, kuşkusuz o da **Akif** yoldaştır. Bunu, **Akif** arkadaş şehit düştüğü için söylemiyoruz; O yaşarken de bunu biliyorduk, ama, o zaman söylemek pek anlam ifade etmezdi. Eğer kendisine, kaçırılacak kişinin önemi yeterince kavratılmış olsaydı, **Akif** yoldaş tüm tehlikeyi göze alıp eylemi gerçekleştirecekti; buna inanıyoruz. Kaldı ki **Akif** yoldaş Diyarbakır'ı en az tanıyan kişiydi. Bu büyük suç, o zaman **Akif** yoldaş Bölge Sekreteri olduğu halde, O'ndan habersiz eylemi planlayan, O'na, ancak eylem saatinde eyleme gönderdiklerinde yetersiz bilgi veren ve sonradan da ihanet eden iki unsurdadır.

Akif yoldaş, 2 Mayıs 1980'de Mardin'den Diyarbakır'a bir görev için gitti. Ancak Diyarbakır'daki tutuklama ve çözülmeler için yapılan operasyonda düşman eline geçti. Sorgulamasında Harekete bağlılığını inkar etmedi, kötü duruma düşmedi, düşmana teslim olmadı. **Akif** yoldaş PKK'ye çok bağlı, dürüst, küçük-burjuva anlayışından arınmış proleter bir kişiliğe sahipti. Üstün devrimci kişiliği, devrimci bilinci ve devrimci gururu vardı.

Bir gün, **Akif** yoldaş Komite'de gençlik temsilcisi iken, bir Parti görevlisi denetlemek amacıyla O'nun çalışmalarını izledi. Durumu denetleyici arkadaşın çok hoşuna gitmişti. Övgüsünü sözcüklerle dile getiriyordu: "*.... Mükemmel, böyle devam ederse gençlik içinde kısa sürede epey sayıda kadro yetiştirir.*" Gerçekten de **Akif** yoldaş çalışmalarında hep kararlıydı. **Akif** yoldaşın özelliklerinden biri de, alçakgönüllü, insanı seven ve sayan bir kişiliğe sahip oluşuydu.

Akif'in özelliklerini, O'nunla yaşayan, onunla çalışan, O'nu tanıyanlar daha iyi bilir. Cezaevinde de devrimci kişiliğinden asla taviz vermedi. Teslimiyet onu çok üzüyor ve çok düşündürüyordu. Hep düşünceliydi. Bu karanlığa aydınlık ve duruma çözüm arıyordu. Bir işaret O'nu harekete geçirmeye yeterdi. Mahkemelerde de üzerine düşeni yaptı. Partiyi savundu ve davaya, tüm engellere rağmen, sahip çıktı. Kendisi tarihsel sorumluluğun ve içerisinde bulunduğumuz sürecin bilincindeydi. O'nu üzen ve düşündüren teslimiyeti kırmak için, 14 Temmuz'da **M. Hayri DURMUŞ** ve **Kemal PİR** yoldaşların önderliğinde başlayan ölüm orucu eylemine ikinci gün hemen katıldı. O an O'nun yüzünü görmeye değerdi. Eylem kararı O'nu değiştirmişti; pırıl pırıl aydınlık bir yüzde gözleri ışıl ışıl parlıyordu. Hücreden çıkarken battaniyesi koltuğunda, kendisinden son derece emin ve dik yürüyordu. Sanki eyleme değil de düğüne gidiyordu.

Evet, teslimiyet O'na çok ağır geliyordu. Bu duygularını, ölüm orucunun son günlerinde, ölüm orucunda bulunan ve 1981 direnişinde en son teslim olan grupta bulunan bir arkadaşa, *"Bakın, nasıl oldu bilmiyorum... Öyle yapmamalıydım, nasıl oldu da sizi yalnız bıraktım. Bu durumu bir türlü unutamıyorum. Kendimi affedemiyorum"* diye seslenerek dile getirmişti.

Aslında uzun söze gerek yok. O'nun ölüm biçimi bize her şeyi açıklamaktadır. O, yaşam bilinciyle ve ölüme seve seve gidişiyle her şeyi pratikle özetledi. Değerli yaşamını mücadeleye katık etti. Ve karanlıkta bize ışık gibi yol gösterdi. O'na ve tüm şehitlerimize layık olmak, ancak onların mücadelesini devam ettirmek ve dalgalandırdıkları bayrağı daha da yükseklere çıkarmakla mümkündür. Onlar bizim yüz akımız, parlayan güneşimiz, mücadelemizin esin kaynağı ve kahramanlarımızdır. Onlara layık olmaya, mücadelelerini daha da yükseltmeye söz veriyoruz ve and içiyoruz.

Diyarbakır
Zindanından yoldaşları

YAZ ATILIMI BAŞARILI / SÖMÜRGECİLERİN ÇÖKÜŞÜ SÜRÜYOR

HAKKARİ

Hakkari şehir merkezine yönelik olarak gerçekleştirilen baskının ardından, alanda savaşın boyutu daha da gelişmeye ve hızlanmaya başladı. Bu sürede Hakkari merkez ve merkeze bağlı alanlarda sömürgeci birliklere karşı son derece başarılı eylemler gerçekleştirildi. Eylemler kitlelerde büyük bir etki bırakırken, ARGK saflarına katılımın boyutunda da bir yükselmeye yol açtı.

Hakkari'nin Depin köyü yakınlarında bulunan ve Türk sömürgeci devletine ait olan bir şantiyeye baskın gerçekleştirildi. Şantiyede bulunan ajanlardan biri öldürülürken, biri de ağır bir şekilde yaralandı. Şantiyede bulunan 6 aracın yanısıra tüm şantiye de ateşe verilerek yakıldı.

Bu eylemin yanısıra alanda köy toplantıları ve askere alma çalışmaları hızlandırıldı. Yoğun eylemlik, kitlelerin ulusal kurtuluş mücadelemize katılım ve desteklerinin daha da hızlanmasına yol açtı. Hakkari merkeze bağlı köylerde ARGK gerillalarının yoğun bir şekilde sürdürdükleri köy toplantıları sonucunda onlarca genç ARGK saflarına katıldı. Hakkari merkeze bağlı Üzümlü, Bercelan ve Çarçel yaylalarına düzenlenen baskınlarda, köylülerle toplantı yapıldı. Toplantılar sonunda Üzümlü'den 10, Bercelan'dan 12 ve Çarçel'den 12 genç ARGK saflarına alındı.

Hilal kasabasına bağlı Veysibaba yaylasına baskın düzenleyen ARGK gerillaları, burada düşmanla işbirliği yapan ve mücadelemize karşı suç işlemiş olan bir kadın ile oğlunu cezalandırdılar.

ŞIRNAK

15 Ağustos günü, düşmanın aldığı olağanüstü tedbirlere rağmen, Şırnak şehir merkezine ARGK gerilla birlikleri 3 ayrı koldan baskın eylemi gerçekleştirdiler.

Türk sömürgecilerinin günler öncesinden başlayarak, özellikle de şehir merkezinde yoğunlaştırdıkları güvenlik önlemlerine rağmen, halkımızın ulusal kurtuluş savaşı tarihinde anlamlı bir gün olan 15 Ağustos'ta ARGK birlikleri Şırnak şehir merkezine baskın düzenleyip halkımıza anlamlı bir mesaj daha verdiler.

Şırnak, Türk sömürgecilerinin olağanüstü tedbirlere başvurduğu alanların başında gelmektedir. Botan'a yönelik savaşın merkezi haline getirilen Şırnak'ta Türk sömürgecileri, tugay düzeyinde bir gücü de konumlandırmaktadırlar. Bu gücün yanısıra, özel tim ve Alixan Tatar adlı çete odağına bağlı koruculardan bir güç de Şırnak şehir merkezinde bulunmaktadır.

Bu düzeyde yoğun güç konumlandırılmasının yanısıra, 15 Ağustos öncesinde birlikler, ARGK'nin olası eylemlerine karşı alarma geçirildi. Düşmanın bu yoğun tedbirlerine rağmen, ARGK gerillaları 15 Ağustos akşamı Şırnak şehir merkezine yönelik olarak üç ayrı koldan baskın gerçekleştirdiler.

İlçe merkezini denetim altına alan ARGK gerillaları, özel tim binasına otomatik silahlar ve roketatarlarla saldırdı. 15 dakika boyunca aralıksız bir şekilde devam eden ateş karşısında özel tim birlikleri kıpırdama olanağı bile bulamadı. Gazetemize ulaşan haberlerde, eylemde onlarca özel tim elemanının öldüğü veya yaralandığı bildirilmektedir.

Şehir merkezinde yaygın pullama yapan ve bildiri dağıtan ARGK gerillaları, duvarlara da ulusal kurtuluş savaşımızla ilgili sloganlar yazdılar. Ayrıca, Kaymakam Çeşmesi mevkiinde ERNK bayrağını göndere çekerek, eylemlerini sonuçlandırdılar.

Şırnak'a 5 km mesafede yol yapımında kullanılan ve TC'nin resmi kuruluşlarına ait bir kamyon yakılarak imha edildi.

Bu eylemin ardından ARGK gerilla birliği bu kez polis gücüne karşı bir pusu gerçekleştirdi. Şırnak'a 2 km mesafedeki Kurt Mağarası mevkiinde Bölge Trafik Müdürlüğü'ne ait araç pusuya düşürüldü. Araca yönelik olarak açılan çapraz ateş sonucu 1 polis yaralandı.

Eylem yerinin, şehir merkezine yakınlığı nedeniyle sömürgeci güçler takviye birlikleri gönderdiler. Takviye birliklerin gelmesi üzerine ARGK birlikleri ile düşman gücü arasında çatışma çıktı. Çatışmada düşman birliğine birçok ölü ve yaralı verdirildi.

23 Ağustos'ta Şırnak'ın Dereler mevkiinde sömürgeci ordu birlikleri ile ARGK gerillaları arasında çatışma çıktı. Çatışmada düşman birliği 2 ölü ve birçok yaralı verirken, ARGK birliği kayıp vermeden çatışmadan çıktı.

Şırnak'ın Cudi Dağı mevkiinde sömürgeci ordu birliğine karşı bir pusu gerçekleştirildi. Sömürgecilerin büyük bir güçle başlattıkları operasyonların bütün hızıyla devam ettiği anda gerçekleştirilen bu pusu eylemi, sömürgeci orduda büyük bir şok yaratırken, halkımızın da ARGK birliklerine olan güvenini daha da arttırdı.

Sömürgeciler kayıplarını 3 asker ölü biçiminde açıklamalarına rağmen, yöreden gazetemize ulaşan haberlerde ölü sayısının açıklanan sayının 4-5 katı olduğu bildirilmektedir. Eylemde ağır bir şekilde yaralanan askerlerin bir kısmının yolda ve hastanede öldüğü de bildiriliyor.

Sömürgeci ordu birliğine karşı gerçekleştirilen diğer bir eylemde ise onlarca düşman askeri öldürüldü, bir o kadarı da ağır yaralandı.

Şırnak şehir merkezine yakın bir mesafede gerçekleştirilen eylemde pusuya düşürülen düşman birliğine roketatarlarla saldırıldı. Şırnak'ın çıkışına pusu kuran ARGK gerilla birliği, düşman birliğini yoğun ateş altına alarak, kurşun yağmuruna tuttu. Açılan ateş sonucunda onlarca düşman askeri öldürüldü, birçoğu da yaralandı.

Şırnak Kömür Ocakları ile şehir merkezini birbirine bağlayan karayolu üzerine önceden döşenmiş olan mayına çarpan traktör tahrip olurken, traktörü kullanan bir işbirlikçi de ağır yaralandı.

ARGK gerillalarının ülke kaynaklarımızın tahrip edilmesini engellemek için yoğunlaştırdığı çabaları boşa çıkarmak isteyen sömürgeciler, işbirlikçi ajanlarını devreye koymaya başladılar. ARGK'nin yaptığı mayınlama eylemi, bu işbirlikçilerin ülke kaynaklarımızın sömürülmesine yönelik sömürgecilerin hızlandırdığı çabalara desteklerini kesmeye yöneliktir. Bu eylemler de beklenen etkisini göstererek sömürgecilerin girişimlerini boşa çıkarmaktadır.

Kavucu köyü yakınlarında Siirt-Şırnak yolu üzerine döşenen mayına basan 1 üstteğmen ağır bir şekilde yaralandı. ARGK mayınlama timinin daha önce yola döşediği mayına basan düşman subayı ve operasyon timi büyük bir korku içinde kaldı.

Kocağlı, İnceler ve Kavuncu köylerine baskın düzenleyen ARGK gerilla birliği bu köylerdeki ilkokulları ateşe vererek yaktı. 1 Eylül'de düzenlenen baskınlar ardından düşman güçleri operasyona çıktılar ama elleri boş olarak geri döndüler.

2 Eylül günü, başka bir ARGK gerilla grubu ise Meşeiçi köyüne baskın düzenleyerek, köy okulunu yaktı.

Herekol Dağı'nda meydana gelen bir çatışmada ise, 1 düşman askeri ağır bir şekilde yaralandı.

BEYTÜŞŞEBAP

Beytüşşebap, Türk sömürgecilerinin köy koruculuğu temelinde karşı-devrimi örgütlemeye çalıştığı alanların başında geliyor. Tahir Adıyaman adlı çete reisine dayanarak, Jirki aşireti arasında köy koruculuğunu geliştirmeye ve bu temelde bölgede karşı-devrimi örgütlemeye çalışan Türk sömürgecileri, Beytüşşebap'a büyük bir askeri güç yığınağı da yaptılar.

Faşist Türk sömürgecilerinin yaptığı bütün bu yığınak ve karşı-devrimi örgütleme çabalarına rağmen, Betüşşebap alanında da sürekli bir şekilde yükselme gösteren ulusal kurtuluş savaşımız Ağustos boyunca da devam etti. 15 Ağustos'un yıldönümünün yaşandığı günlerde Beytüşşebap alanında bu günün anlamına yaraşır bir eylemlilik gösterildi.

Beytüşşebap'ta yaşanan bu yoğun gelişmeler ardından koruculuk sistemi çözülürken, yüzlerce korucu silah bıraktı, birkaç kaşarlanmış hain dışında silah taşıyan kalmadı. Sömürgecilerin büyük umut bağladığı Jirki aşireti içindeki çete odağı bile, toplu olarak silah bıraktı. Bu gelişmeler, alandaki mücadelemizin daha da hızlı bir ivme kazanmasına yol açarken, kitlelerin güven ve desteğinin artmasını da birlikte getirdi.

Jirki aşireti içerisinde Tahir Adıyaman'a bağlı olarak çetecilik yapan ve ulusal kurtuluş mücadelemize karşı affedilmez suçlar işleyen 6 hain ARGK birliği tarafından tutuklanarak, sorgulanmak için birlikte götürüldü. Hainlerin yapılan sorguları sonucunda suçları sabit görülerek, ölümle cezalandırıldılar.

Ilıcak köyünde ise özel idareye ait 50 yataklı dinlenme tesisleriyle köy ilkokulu da yakıldı.

Buna benzer bir eylem de Hamam köyünde geçekleştirildi. Hamam köyüne gelen ARGK birliği köylülerle toplantı yaptı. Toplantı neticesinde köylülerin de onayıyla, sömürgeci asimilasyonun aracı olan köy ilkokulu ateşe verildi. Çıkan yangın sonucunda köy okulu tamamen yandı ve kullanılmaz hale getirildi.

Bu eylemden birkaç gün sonra, ARGK gerillaları bu kez Çığlıca köyüne baskın düzenlediler. Bu köyde de, toplantı düzenleyen gerillalar, köy ilkokulunu yakarak, eylemlerini sonuçlandırdılar.

Akarsu köyüne düzenlenen baskında ise, 1 hain ölümle cezalandırılırken, köy ilkokulu da ateşe verildi. Ayrıca köylülerle toplantı yapıldı.

Beytüşşebap'ın dağlık kesimin de düşman birlikleriyle ARGK gerillaları arasında meydana gelen çarpışmada 1 köy korucusu öldü, çok sayıda asker de yaralandı.

YÜKSEKOVA

Botan Eyaletimizde ulusal kurtuluş savaşımızın gelişme gösterdiği mıntıkalardan biri de Yüksekova'dır. Yüksekova, Botan Eyaleti'nin diğer mıntıkalarına oranla, savaşın daha geç olarak yoğunluk kazandığı bir alan olmasına rağmen, gelişmelerin ivmesi bu dönemde hiç de küçümsenmeyecek bir gelişme gösterdi.

Ağustos'un son iki haftası içerisinde de Yüksekova'da ARGK'nin eylemliliği devam etti. Yüksekova'da hız kazanan gelişmeler, kitlelerin ulusal kurtuluş mücadelemize desteklerinin artmasını da birlikte getirdi.

Düşmanın yöredeki operasyonlarını ve harekatlarını engellemeye yönelik olarak ARGK gerillaları bir eylem gerçekleştirdiler. Gündere mezrası yakınlarında bulunan ve askeri açıdan önemli olan köprü bombalanarak, tahrip edildi. Köprünün kullanılmaz hale getirilmesi, sömürgeci birliklerin harekatına da önemli bir darbe indirdi.

Düşmana yönelik eylemlerin başarılı bir şekilde devam etmesi, ARGK saflarına katılımın artmasına da yol açtı. Askerlik Kanunu çerçevesinde son iki hafta içerisinde 20'yi aşkın genç ARGK saflarına katıldı.

22 Ağustos'ta Dilekli köyünde toplantı düzenleyen ARGK gerillaları, bu köyden 9 genci ARGK saflarına kattılar. Dağlıca köyüne bağlı Üçkardeşler mezrasına yine aynı gece baskın düzenleyen ARGK birliği, buradan da 13 genci saflarına kattı.

Ayrıca ARGK gerillaları, Dilekli köyünde bulunan 5 haini de 28 Ağustos'ta ölümle cezalandırdılar.

VAN

Ağustos ayıyla birlikte Van ve ilçelerinde ulusal kurtuluş savaşımız büyük bir gelişme kaydetti. Sömürgeci ordu birlikleri özel tim ve köy korucularına karşı peşpeşe gerçekleştirilen eylemlerde, mücadelemiz son derece önemli mevziler kazandı. Halkın desteği kat kat artarken, onlarca genç de ARGK saflarına katıldı.

Türk sömürgecileri Botan'ın Şırnak, Eruh, Silopi, Uludere, Çukurca ve Şemdinli alanlarında yoğunlaşan mücadelemizi kuşatmak ve dar bir alana sıkıştırmak için onbinlerce sayılık askeri gücünü bu alanlara yığdılar. Özellikle de mücadelemizin Botan'a sınır alanlarına sıçramasını engellemek için büyük bir çaba sarfettiler.

Botan'la sınır oluşturan Van alanı, gerek stratejik konumu açısından, gerekse de mücadelemizin güçlü bir kitlesel dayanağa sahip olduğu bir alan olması nedeniyle sömürgeciler bu alana büyük bir güç yığdılar. Van'a eskiden beri Türk sömürgecileri ve emperyalistler özel önem vermektedirler. Alanı karşı-devrimin bir üssü haline getirmek istiyorlar.

Van'da 15 Ağustos 1984 Atılımı ardından ulusal kurtuluş mücadelemiz büyük bir gelişme gösterdi. Çatak, Başkale başta olmak üzere Van şehir merkezi, ilçe ve köylerinde büyük bir atılım gösteren mücadelemiz, düşmanın bu alana yönelik plan-

larını da boşa çıkardı. Kırsal alanda kitlelerin aktif desteğini alarak gelişme gösteren ulusal kurtuluş mücadelemizi boğmak için Türk sömürgecileri alana büyük bir güç yığınağı yaptılar.

Sömürgeciler, mücadelemizi, özellikle dar bir alana sıkıştırmak için Van'a yaptıkları büyük güç yığınağına rağmen, mücadelemizin bu alanda büyük bir atılım göstererek, önemli gelişmeler sağlamasının önüne geçemediler. '89 Bahar ve özellikle de Yaz Atılımı döneminde düşman kuvvetlerine vurulan darbeler neticesinde, ulusal kurtuluş savaşımız Van alanında da büyük bir gelişme gösterdi.

Gürpınar ilçesine bağlı Kalkanlı, Oğuldam ve Bikez köylerinde asimilasyonun aracı olan ilkokullar yakıldı.

Yine Gürpınar ilçesine bağlı Dikbıyık köyü ile Atabinen mezrasına baskın düzenleyen ARGK gerillaları, bu her iki köyde durumları askerlik yapmaya uygun olan 39 genci saflarına kattılar.

22 Ağustos günü Çatak'ın Atlıhan köyüne gelen ARGK birlikleri köylülerle toplantı yaparak 7 genci ARGK saflarına kattılar. ARGK gerillalarının çağrısı üzerine köy meydanında bir araya gelen köylüler, gerillaların konuşmalarını büyük ilgiyle dinlediler. Toplantıda Askerlik Kanunu'nun önemine de değinen gerillalar, durumları uygun olan gençleri saptayarak, saflarına kattılar.

Başkale'nin Öncüler köyünde gerçekleştirilen eylemde Pinyaniş aşiretinin reisi azılı MİT ajanı Timur Abbasgil ölümle cezalandırıldı.

Öncüler köyünde yerleşmiş olan bu ajan yörede karşı-devrimin örgütlenmesinde önemli rol oynayan bir unsurdu. Karşı-devrimi örgütlemenin yanısıra, aşireti üzerinde etkinliğini de kullanarak, tüm üyelerini mücadelemize karşı çıkarmaya çalışıyordu. Sömürgecilerin bölgedeki önemli bir dayanağı olan bu haine indirilen darbe, mücadelemizin önündeki büyük bir engelin de ortadan kaldırılmasını sağladı.

Son dönemlerde sömürgeciler aşiret reislerine yeniden el atarak onları ulusal kurtuluş mücadelemize karşı çıkarmaya çalışıyorlardı. Hakkari ve çevresindeki 20 aşiret reisiyle yapılan toplantı ve hepsine tek tek yüklenen görevler, sömürgecilerin aşiret reislerinin etkinliğinden yararlanarak bunları mücadelemize karşı yeniden dikme çabası içerisinde olduklarını göstermektedir. Sömürgecilerin bu yönlü çabalarını yoğunlaştırdıkları bir dönemde, bu MİT ajanına vurulan darbe ile, sömürgecilerin bu yönlü çabalarına da ağır bir darbe indirilmiş oldu.

Öncüler köyüne baskın düzenleyen ARGK gerilla birliği MİT ajanı hainin evini taradı. Yapılan eylem sonucu bu hain ölürken, 3 hain de ağır yaralandı. Ayrıca, gerillalar 10 kişiyi de birlikte götürdüler.

BAHÇESARAY

Ağustos'un ikinci yarısında bu alanda ulusal kurtuluş savaşımız büyük bir gelişme gösterdi. Ağustos içerisinde Bahçesaray şehir merkezine 5 kez baskın düzenlendi. Bu gelişmeler bile, alandaki ulusal kurtuluş savaşımızın son derece önemli gelişmeler kaydettiğinin açık bir işareti olmaktadır. Bir ay içerisinde 5 kez üstüste şehir merkezine baskın düzenlenerek, geçici de olsa bu alanda ulusal kurtuluş güçlerimizin hakimiyetinin kurulması, son derece önemli bir gelişmedir.

13 Ağustos gecesi şehir merkezine baskın düzenleyen ARGK gerilla takımı, kaymakamın evini ateşe vererek yaktılar. Ayrıca eve roketatar ve kurşun atışı yapıldı. Evde bulunmayan kaymakam şimdilik hak ettiği cezayı görmekten kurtuldu.

Kaymakamın evinin yanısıra, işbirlikçi-ajanların bir odağına karşı da saldırı düzenlendi. Saldırı esnasında evde bulunan hainlerden 3'ü ölürken ikisi de ağır bir şekilde yaralandı.

İlçede bir müddet denetim kuran ARGK birliği bildiri dağıttı ve pullama yaptı. Yer yer halk topluluklarını bir araya getirerek, sözlü propaganda da yapan ARGK birliği, eylemini başarılı bir şekilde sona erdirdi. Eylem süresince, sömürgeci ordu birlikleri karşılık verme cesareti gösteremediler.

Aynı gece bir başka ARGK birliği de Lican mezrasına baskın düzenledi. Mezraya yapılan baskında, tüm uyarılara rağmen, düşmana işbirlikçilik yapmada ısrar eden bir köy korucusu ölümle cezalandırıldı.

Altındere köyüne yapılan baskında ise köy okulu ile işbirlikçilere ait 5 evi yakan ARGK gerillaları, düşmanın yüreğine korku salmaya devam ettiler. Düşmana ve köy korucularına yönelik olarak geliştirilen eylemler neticesinde, köy korucuları luğundaki çözülme daha da arttı.

İlçe merkezine düzenlenen baskın ve kırsal alanda gelişen eylemlilik sonucu, 90 köy korucusu silahlarını düşmana geri vermek istedi. Sömürgeci ordu komutanları korucuların silahlarını geri almayı kabul etmediler. Tutunamayan koruculuk sistemi böylece zorla ayakta tutulmaya çalışılıyor.

Ermuşat mezrasında köylülerle toplantı düzenleyen ARGK birliği, 7 genci ulusal kurtuluş saflarına aldı. Ermuşat köylüleri, ARGK gerilla birliğinin düzenlediği toplantıya büyük ilgi gösterdiler. Durumları uygun olan gençleri kendi elleriyle hazırlayıp ARGK birliğine teslim eden köylüler, mücadelemizin katettiği gelişmelerden büyük bir sevinç duyduklarını da gösterdiler.

PERVARİ

Türk sömürgeci ordu birliklerine, köy korucuları ve özel tim birliklerine karşı bu alanda peşpeşe geliştirilen eylemlerde düşmana ağır darbeler indirilmesi sonucu mücadelemiz yeni mevziler kazandı.

Ağustos ayı ortalarında Pervari'nin dağlık kesiminde sömürgeci ordu birlikleriyle ARGK gerillaları arasında çatışma çıktı. Çatışmada sömürgeci ordu birliğine çok sayıda ölü ve yaralı verdirildi.

Ağustos ayı sonlarında ise alanda düşmana ağır bir darbe daha indirildi. Özel timlerin ve köy korucularının içinde bulunduğu geçici bir karakola baskın düzenlendi. Baskında köy korucuları ve özel timlerden 12'si öldürülürken, birçoğu da yaralandı.

Şehir merkezi yakınında bulunan bir şantiyeye düzenlenen baskında ise burada çalışan 16 işçi gerillalar tarafından götürüldü. Sonraki günlerde işçilerden 12'si serbest bırakıldı. Gerillaların birlikte götürdüğü işçiler arasında şantiye müteahhidinin kardeşi de bulunuyor.

Gökbudak köyüne baskın düzenleyen ARGK gerillaları, köyde toplantı yaparak, 2 korucuyu ölümle cezalandırdılar.

Bir başka ARGK gerilla grubu ise Yapraktepe köyüne baskın düzenledi. Baskın sonucunda, uyarılara rağmen koruculuğu devam ettiren 1 hain ölümle cezalandırıldı.

ERUH

Dikboğaz köyüne Ağustos ortalarında baskın düzenleyen ARGK gerillaları, bu köyde bir işbirlikçiyi ölümle cezalandırdı. Köy korucularını teslim alan ARGK gerillaları, bunlardan 8'ini birlikte götürdüler.

23 Ağustos'ta Gabar Dağı'nda büyük bir çatışma meydana geldi. ARGK gerilla takımı ile kalabalık sayıdaki düşman birliği arasında meydana gelen çatışma saatler boyunca sürdü.

Düşmanın ağır silahlarla donatılmış birliğine karşı ARGK gerillaları kahramanca bir direniş sergilediler. Usta taktiklerle düşman birliğine aman vermeyen gerillalar, saatler boyu süren çatışma süresince düşman birliğine büyük bir korku yaşattılar.

Gerillalar karşısında tutunamayan düşman birliği dağılırken, açılan ateş sonucu ölü ve yaralıların sayısı onları buldu. Düşman verdiği kayıpları her zaman olduğu gibi bu kez de olduğundan az göstergip, gizleme yolunu seçti. Düşman kayıplarını 3 asker ölü, 5'i yaralı olarak açıkladı. Ancak yöreden ulaşan haberlerde ölü ve yaralı sayısının daha fazla olduğu bildirilmektedir.

CİZRE

Ağustos ayının ortalarında Cizre şehir merkezine baskın düzenleyen ARGK gerillaları, burada düşmana ağır maddi kayıp verdirdiler.

Gece gerçekleştirilen eylemde, ARGK gerilla grubu Cizre Emniyet Amirliği binası ile TEK'e ait trafoyu hedefledi. Emniyet Amirliği binasına karşı düzenlenen saldırıda bina büyük oranda hasar gördü. Şehir elektriğinin bağlı olduğu trafonun patlaması üzerine şehir elektrikleri kesildi.

ARGK gerilla birliği eylemini tamamladıktan sonra, geri çekildi. Eylem süresince düşman birlikleri karşı bir harekatta bulunmaya cesaret gösteremediler. Ancak, gündüz şehirde operasyon yaptılar.

Çağlayan köyüne düzenlenen baskında, köyde toplantı yapıldı, muhtar ile birlikte 1 korucu ve 1 muhbir yaralandı.

Köye gelen ARGK gerillaları köylüleri köy meydanında topladıktan sonra, işbirlikçilere yönelik uyarı amaçlı eylemlerini gerçekleştirdiler. Bu arada muhtarın evini de ateşe veren gerillalar, köylülere mücadelemizin propagandasını yaptıktan sonra geri çekildiler.

Cizre Kömür İşletmeleri'ne ait bir ambulans ARGK gerillaları tarafından yakıldı. Düşmanın kendi hizmetinde kullandığı bu aracı yakan gerillalar, araçta bulunanlara yönelik bir propaganda konuşması da yaptılar.

BİNGÖL

Elazığ-Bingöl karayolunun Kuruca köyü mevkiinde ARGK gerillaları yola barikat kurarak, gelen araçları durdurdular. Gündüz yapılan eylem 2 saati aşkın bir süre devam etti.

Bingöl'e yaklaşık 28 km uzaklıktaki mesafede kurulan barikat sonucu onlarca araç durduruldu. Yolculara yönelik propaganda konuşması yapan ARGK gerillaları, kitle ile birlikte ulusal kurtuluş mücadelemizi destekleyen sloganlar attılar. Ayrıca, Elazığ Et ve Balık Kurumu'na ait kömür yüklü bir TIR ile bir ulusal-haine ait olan yolcu otobüsü de ateşe verilerek yakıldı.

Yolculara bildiri de dağıtan gerillalar, eylemlerini sonuçlandırarak geri çekildiler.

22 Ağustos günü ise, Adaklı ilçesine bağlı Adaş köyüne yönelik bir baskın eylemi gerçekleştirildi.

Köyde toplantı yapan ARGK gerillaları, ayrıca 4 haini de suçlarının karşılığı olarak ölümle cezalandırdılar. Köylülerle yapılan toplantıda ihanetin cezasız bırakılmayacağı ve ulusal kurtuluş mücadelemizin katettiği gelişmeler ile yurtseverlere düşen görevler üzerinde duruldu. Toplantı, kitle üzerinde büyük bir etki bıraktı.

Bingöl alanında, peşpeşe yapılan bu eylemler, kitlelerin ulusal kurtuluş mücadelemize desteklerinin daha da artmasına yolaçtı. Bingöl'ün birçok köyünden onlarca genç ARGK saflarına katılmaya başladı.

Katılımın artmasının yanısıra kitlelerin mücadelemize sundukları desteğin ölçüsünde de büyük bir gelişme ortaya çıktı. Kitleler, özellikle de Botan'da yaygınlaşan ve adım adım bütün Kürdistan'a yayılan savaşın yarattığı büyük gelişmeler nedeniyle, mücadelemize duydukları güven daha da artmış olarak desteklerini sunmaktadırlar.

Bingöl de, Botan alanına yakınlığı nedeniyle düşmanın önem verdiği bir bölgeyi oluşturuyor. Yine MİT merkezi, Diyarbakır'dan Bingöl'e aktarılmıştır. Düşmanın bu bölgeye olağanüstü önem vermesine rağmen, mücadelemiz burada da yeni mevziler kazanıp, gelişme olanaklarını yarattı.

ERZURUM

Şenkaya ilçesi yakınlarında, Erzurum-Göle karayolu üzerinde pusu kuruldu. Yoldan geçen arabalar durdurularak, propaganda konuşması yapıldı ve mücadelemize karşı suç işlemiş olan bir asker ölümle cezalandırıldı.

Eylem yerinden ayrılırken, yolcu otobüsüne ve diğer taşıtlara pankart asan ARGK gerillaları, PKK, ERNK ve ARGK ile ilgili pullar yapıştırdılar.

IĞDIR

Ağrı Dağı'nın yamacında bulunan Gevko köyüne ARGK gerillaları bir baskın eylemi gerçekleştirdiler. Gerillalar, bu köyde işbirlikçi hainlere ait olan bir ev ile 2 çadırı ateşe vererek yaktılar.

SİLOPİ

Silopi'nin dağlık kesiminde meydana gelen çatışmada, 2 düşman askeri ölümle cezalandırıldı.

HALFETİ

İlçeye bağlı Karamezra köyüne baskın düzenleyen bir ARGK grubu, burada düşmanla işbirliği içerisinde olan köy bekçisi ile kardeşini ölümle cezalandırdı.

Gece yarısına doğru köye baskın düzenleyen ARGK gerillaları, iki hainin evine giderek, bunları teslim aldı. Köy bekçisi M.Ali Seçilmiş ile kardeşi Ahmet Seçilmiş'i evlerinden alarak köy dışına çıkaran gerillalar, bu iki haini de ölümle cezalandırdılar.

Bu iki uşak daha önceden yapılan uyarılara rağmen, işbirlikçiliklerini sürdürmekte ısrar etmiş ve adeta gözükara bir şekilde hareket etmişlerdir. Bu uşakların ihanette ısrar etmeleri üzerine ARGK gerillaları bu

her iki haine de hak ettikleri cezayı verme kararını verdiler.

Halfeti kırsalında gerçekleştirilen bu eylem, 12 Eylül faşist darbesi ardından mücadelemizi bu bölgede de geliştirme çabalarının bir sonucu olarak gündeme geldi. Alanda şimdiye kadar mücadeleyi geliştirmeye yönelik olarak yürütülen çatışmalar çeşitli engellerle karşılaşmış ve istenilen sonuca ulaşılamamıştır. 1989 yılı ile birlikte, alana yeniden ve köklü bir şekilde yapılan müdahaleyle birlikte, mücadelemizin gelişme olanakları daha da artmıştır.

Alanda mücadelemizin istenilen gelişme düzeyini yakalayamamış olması nedeniyle de işbirlikçi ajanlar daha pervasızca davranmaya başlamış ve saldırganlaşmışlardır. Karamezra'da ihaneti ilerleten bu iki hain yörede ulusal kurtuluşçu çalışmaların gelişmesi önünde engel oluşturuyorlardı. Yaptıkları ihbarlarla yurtseverlerin tutuklanmasına ve işkence görmesine sebebiyet veriyorlardı. Bu nedenle halkın da büyük nefretini kazanan bu iki hainin engel olmaktan çıkarılması kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmişti.

Bu iki ajanın cezalandırılması yörede halk kitleleri üzerinde büyük etki yarattı. Düşmanın operasyonlarının boşa çıkması ve ARGK gerillalarının da eylemde gösterdikleri başarı, yöre halkının ulusal kurtuluş güçlerine olan inancının daha da pekişmesine yol açtı. Yöredeki bütün köylerde eylem konuşulurken, ihanetin affedilmemesi de kitleler üzerinde büyük bir etki bıraktı.

ELBİSTAN

1989 Bahar Atılımıyla birlikte, ülkemizin diğer alanlarında olduğu gibi Elbistan, Pazarcık, Nizip ve Halfeti alanlarında da mücadelemiz yükselmeye başladı. Faşist Türk sömürgecileri ülkemizin batı bölgesinde ulusal kurtuluş mücadelemizin tutmaması için büyük çaba harcadılar. '89 Bahar Atılımına kadar geçen süreçte de mücadelemiz bu alanda istenilen seviyeye ulaştırılamadı.

'89 Bahar Atılımıyla birlikte, bu alanlarda ulusal kurtuluşçu çalışmalarımız yoğunlaştığı gibi, son derece önemli gelişmeler de ortaya çıktı. Silahlı direnişimiz bu mıntıkada da tutunarak, düşmana darbe üstüne darbe indirmeye başladı. Gelişen eylemlilik bölgede kurtuluş mücadelemizin kitle desteğini daha da artırırken, düşmanda da büyük bir korku ve paniğe yol açtı.

31 Ağustos günü, bir ARGK gerilla birliği Elbistan'a bağlı Gürsel köyünün Serbest mezrasını bastı. Köyde ajanlık yapan 2 haini ölümle cezalandıran gerillalar, tekrar üslerine çekildiler.

ANKARA'DA EYLEMLERLE 15 AĞUSTOS KUTLAMASI

Şanlı 15 Ağustos Atılımımızın 6. yıldönümü Ankara'da da eylemlerle kutlandı. 17 Ağustos 1989'da Ankara'nın en merkezi iki yerinde iki banka bombalandı. Gece 22.30-23.00 saatleri arasında Ulus-Samanpazarı'ndaki İş Bankası ile Emek'teki Akbank Şubesi ERNK'li yurtseverlerin attıkları molotof kokteylleri ile kundaklandı. Her iki bankada patlama sonucu büyük yangın çıktı ve önemli maddi hasar meydana geldi.

Eylemlerin sömürgeciler üzerindeki etkisi büyük oldu. Bu etkinin başlıca sebepleri; sömürgecilerin kendilerini en çok güvenlikte hissettikleri alanda olması; gerek 15 Ağustos ve gerekse de zindan direnişleri dolayısıyla geniş güvenlik önlemleri almış olmalarına rağmen eylemlerin başarıyla gerçekleştirilmesiydi. Önemli bir diğer husus da, Bakanlar Kurulu'nun Kürdistan'daki yenilgilerini tartıştığı gün ve Genelkurmay Başkanı'nın *"PKK ve destekçileri düşmandır"* açıklamasından 4-5 saat sonra eylemlerin gerçekleşmesiydi. Böylelikle Partimizin sadece Kürdistan'da değil, sömürgecilerin metropollerinde de istediği zaman onu vurabilecek güçte olduğu gerçeği bir kez daha ispatlanmış oldu.

Eylemlerden sonra büyük telaşa kapılan sömürgeciler bir yandan geniş "güvenlik önlemleri"ne başvururken, bir yandan da eylemleri kimin yaptığını gizlemeye çalıştılar. Hürriyet ve Cumhuriyet gazeteleri eylemleri kimin yaptığını yazarlarken, diğer gazeteler sadece eylemleri vermiş, kimin yaptığını ise vermemişlerdir. Ayrıca, eylemler başarıyla sonuçlanıp kayıp verilmemiş olmasına rağmen, sömürgeciler basına bomba malzemeleriyle bir kişinin yakalandığı haberini vererek kendi acizliklerini gizlemeye çalışmışlardır.

15 Ağustos dolayısıyla yaşanan bir diğer gelişme de yapılan yoğun pullamalardır. 11-12 Ağustos tarihlerinde Ankara'nın Kızılay, Ulus gibi merkezi yerlerinin yanısıra Kürdistanlıların yoğun yaşadığı yerleşim yerlerine PKK, ERNK ve ARGK imzalı pullamalar yapıldı. Mücadelemizin çeşitli çağrılarını, ilanlarını ve Türkiye halkına yönelik mesajlarını içeren pullar halk üzerinde büyük bir etki bıraktı.

Ankara Berxwedan Muhabiri
19.8.1989

İşkenceyi yargılamak

Akkoz köyünün gördüğü işkencenin sömürgeci faşist Türk devletinin resmi makamlarına intikal etmesi, işkenceye karşı duyarlı olan tüm insanların dikkatini Akkoz davasına yöneltmiştir. Yıllardır halkımız üzerinde her türlü insanlık dışı uygulamaya başvuran ancak bunları gizlemeyi başaran sömürgeciler artık her suçlarının hesabını vermeye zorlanmaktadırlar. Yeşilyurt köylülerinin baskıları teşhir etmesi ardından Kürdistan'ın diğer alanlarından da insanlarımız seslerini yükseltmeye başladılar. Bunun bir örneği olarak, Akkoz köylüleri de sömürgecilerin kendilerine uyguladıkları baskı ve işkenceleri kamuoyuna duyurarak faşist Türk sömürgecilerinin teşhir ve tecritini hızlandırdılar. Halkımız artık hesap sorucu güç olduğunu her fırsatta haykırmaktadır.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bugün yeni ve tarihi bir aşamaya gelmiş bulunmaktadır. Sömürgeci Türk devletinin emperyalizmin ve gericiliğin desteğiyle ulusal kurtuluş mücadelemize karşı yürüttüğü imha ve yok etme savaşı boşa çıkarılmıştır. TC faşizminin, Partimiz PKK önderliğinde, Ulusal Kurtuluş Cephemiz ERNK ve Halk Kurtuluş Ordumuz ARGK tarafından geliştirilen bağımsızlık savaşımızı durdurmak için başvurduğu özel savaş politikaları birer birer iflas etmektedir. İnsanlık dışı işkence ve baskı uygulamalarıyla halkımızı sindirme ve ulusal kurtuluş mücadelemizden koparma çabaları sonuçsuz kalmaktadır. 12 Eylük faşizmi "bir avuç teröristler, birkaç ayda işlerini bitireceğiz" dediği ulusal kurtuluş savaşımız karşısında bugün tam bir çaresizlik içine düşmüştür. Ordusunun büyük bir bölümünü seferber etmesine ve bunu çok sayıda komando, kontra, özel tim karışımı karşıdevrimci birliklerle takviye etmesine rağmen, her geçen gün darbe üstüne darbe yemekten kurtulamamaktadır.

Yenilgi ve başarısızlıklarını gizlemek isteyen faşist Türk sömürgecileri son dönemlerde halkımız üzerindeki baskı ve işkenceleri doruk noktasına vardırmıştır. Toplu olarak gözaltına alınan binlerce insanımız ağır işkence ve baskılarla sindirilmeye ve ulusal kurtuluş mücadelemizden kopartılmaya çalışılmaktadır. 1988 sonu ve 1989'un ilk aylarında başta İstanbul, Ankara, Adana, Diyarbakır, Batman, Mardin, Cizre olmak üzere Kürdistan ve Türkiye'nin birçok alanında yapılan tutuklama ve işkenceler bunun en son örnekleridir.

Mücadelemizin gelişmesi halk üzerinde büyük bir etki yaratmaktadır. Halk, işkencecilerin ve vatan hainlerinin cezalandırılmasını istemektedir.

Kars Berxwedan muhabiri

MÜCADELE YÜKSELİYOR

Faşist-sömürgeci TC devleti, PKK şahsında yükselen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini etkisiz hale getirmek için elinden gelen bütün yöntemleri kullanmakta; bütün insani değerleri çiğneyerek amacına ulaşmak istemektedir. Bu isteğini gerçekleştirmek için Kürdistan bölgesinde kimyasal silahlara kadar elinde varolan tüm yöntemleri kullanıyor. Cezaevlerinde ise dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş işkence yöntemlerini geliştirerek cezaevleri direnişlerini etkisiz hale getirmeye çalışıyor. Bunun en son örneğini Eskişehir E Tipi Özel Cezaevi'nde görüyoruz. Faşist-sömürgeci TC devletinin genelde saldırıları tüm devrimcilere yönelik olmasına rağmen, özelde Kürdistan yurtseverleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu vahşetin son örneği, **Mehmet YALÇINKAYA** ve **Hüseyin Hüsnü EROĞLU**'nu katletmesidir.

Cezaevlerindeki direnişler; düşmanın tüm önlemlerine rağmen gözlerden saklanamayıp kamuoyu ile bütünleşmektedir. Düşmanın şiddetine karşı, yörenin özelliğine göre, şiddete karşı şiddetle karşı konulmaktadır. Bunlardan Adana'da meydana gelen olayları kısaca aktaracağım. Kürdistan yurtseverleri ve diğer Türk sol gruplarından oluşan 54 kişi Adana İnsan Hakları Derneği'nde 4 günlük açlık grevine gittiler. Açlık grevine gidenlerin yaptıkları açıklamada: *"Eylemimiz açlık grevi bittikten sonra çeşitli şekillerde devam edecektir"* denildi.

Açlık grevinin üzerinden 10 gün geçtikten sonra 21 kişilik bir hükümlü yakını ve yurtsever grup Atatürk Parkı'nda oturma eylemi yapma kararı aldı. Sömürgeciler bu 21 kişiyi gözaltına aldılar. Ertesi gün 5 kişi tutuklanıp diğerleri serbest bırakıldı. Birkaç gün sonra tekrar Halk Evi'nde açlık grevine başlandı. Açlık grevleri cezaevlerinde muzaffer bir şekilde sona erince buradaki yurtseverler ve tutuklu yakınları da açlık grevi eylemlerini sonuçlandırdılar.

Faşist-sömürgeci TC devletinin, her seferinde temel aldığı *"Hangi yöntemi uygulasam da bunları yok etsem"* şeklindeki amaçlarına ulaşmak için uyguladığı tüm yöntemler ters tepiyor ve gittikçe kendisinin uyguladığı vahşi yöntemler teşhir edilerek, Kürt ulusu, Türk emekçi halkı ve hatta dünya kamuoyundan tecrit olmakla karşı karşıya kalıyor. Bugün TC; siyasi bir bunalımın eşiğine dayanmıştır. Son dönemlerde meydana gelen gelişmelere bağlı olarak Türk siyasi çevreleri karşılıklı birbirlerini suçlamaktadırlar. Hatta gazete manşetlerinde darbe söylentileri yeralmaktadır. Bunların hepsi Türk burjuvazisinin fena halde sıkıştığını göstermektedir.

Adana Berxwedan Muhabiri
25.8.1989

BERXWEDAN

ABONE FİŞİ

Adı, Soyadı: ....

Adres: ....

....

6 Aylık	**1 Yıllık**
Almanya içi:	**Almanya içi:**
DM 30 	**DM 60** ☐
Almanya dışı:	**Almanya dışı:**
DM 35 	**DM 70** ☐

Abone Hesap Numarası:
BfG. - Bonn
Konto Nr: 1205242100
BLZ: 38010111

Yazışma Adresi:
Feyka-Kurdistan
Postfach 1531
5300 Bonn 1

Not:* *Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yazışma adresine postalayınız.

BERXWEDAN OKUYUCULARI VE DAĞITICILARINA;

Gazetemiz **Berxwedan**'a abone olma, abone bulma kampanyasına güçlü katılalım!

Gazetemizi en geniş çevrelere en erkenden ulaştırmak için gücümüzü seferber edelim!

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.00	$	Hollanda	3.00	hfl.
Avusturya	18.00	s.	İngiltere	0.80	£
Belçika	60.00	bfr.	İsveç	6.00	skr.
Danimarka	8.00	dkr.	İsviçre	2.50	sfr.
Fransa	6.00	ff.	Norveç	10.00	nkr.

Avrupa'da ARGK ile Dayanışma Geceleri, halkımızın coşkun katılımı ile devam ediyor

1989 yılı yaz süreci boyunca, Avrupa'nın birçok alanında Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu-ARGK ile Dayanışma Geceleri düzenlendi. Emperyalizmin tüm gerici dayatmalarına, baskı ve yıldırma politikalarına rağmen, düzenlenen dayanışma gecelerine kitle katılımı ve ilgi yüksek düzeydeydi.

Gazetemize ulaşan haberlere göre, dayanışma geceleri şu alanlarda gerçekleşmiştir:

Wuppertal: 05.08.1989 tarihinde B. Almanya'nın orta bölgelerinden biri olan Wuppertal'da 3000 civarında bir kitle katılımıyla ARGK ile Dayanışma Gecesi düzenlendi.

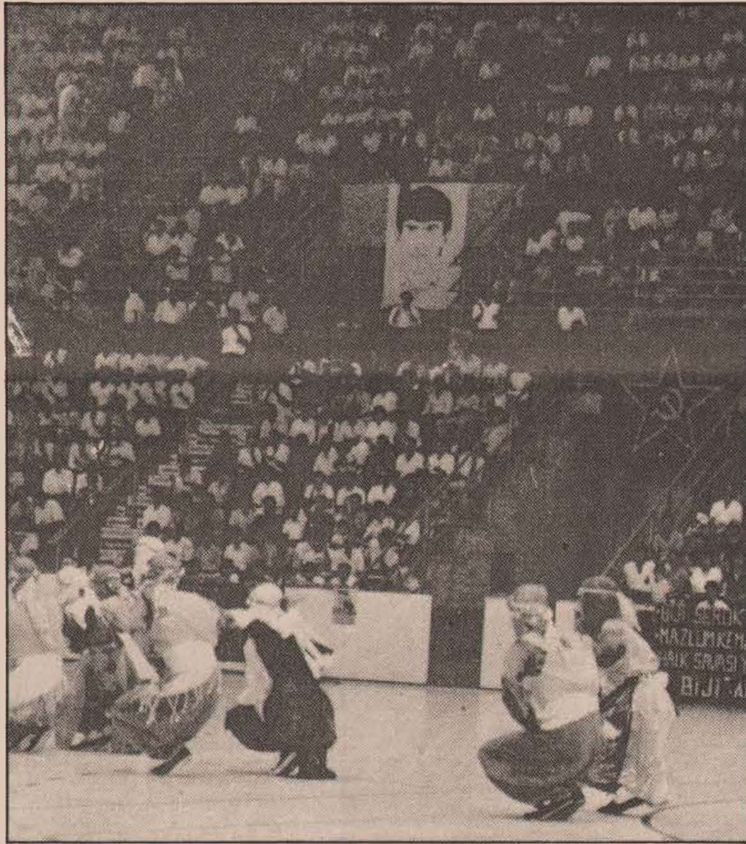
Sunucu, gece programını başlatmadan önce kitleleri, başta Kürdistan devrim şehitleri olmak üzere dünya devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşuna davet etti. Program, özel olarak hazırlanan bir pandomim gösterisiyle başlatıldı. Pandomim, sömürgeci-faşist Türk devletinin, Kürdistanlı işçi, köylü ve aydın kesimi üzerindeki baskılarını, buna karşı halk kitlelerinin birliğini ve Halk Kurtuluş Ordusu-ARGK'nin direnişçi saldırı ruhunu dile getirmekteydi. Pandomim, kitlenin coşkun alkışlarıyla karşılandı. Ardından gençlerden oluşan koro ekibi, direnişçi marşlar sundu. Koro ekibinden sonra sahneye Ozan Şemdin davet edildi. Ozan Şemdin'in kahraman ARGK gerillaları ve şehitleri için derleyip sunduğu direniş türküleri alkışlarla dinlendi. Gece programı, gecenin anlam ve önemini belirten Türkçe siyasi konuşmayla devam etti. Siyasi konuşma zengin içeriğinden dolayı gece atmosferini daha da yükselterek, kitlenin yer yer coşkun alkışları ve etkin sloganlarıyla kesildi. Konuşmanın en çok coşku ve ilgi uyandıran bölümleri ise, ARGK'nin Botan'daki muharebe başarılarını, Cudi Dağı civarındaki köylü direnişlerini anlatan bölümler oldu. Siyasi konuşmadan sonra Koma Amed müzik ekibi, sahneye çıkarak birbirinden güzel parçalar sundu. Koma Amed'ten sonra Bonn folklor ekibi Kürdistan'ın değişik yörelerinden derlediği oyunları sunarak kitlenin beğenisini kazandı. Gecenin ilk bölümünün sonunda ise Ozan Xelîl Xemgîn ve ardından Koma Berivan müzik ekibi sahneye çıkarak devrimci ve direnişçi türkülerini sundular.

Gecenin ikinci bölümü, Hunerkom tarafından düzenlenen tiyatroyla açıldı. Tiyatroda; ihanet ile direniş, düşmanın komplo oyunları, buna karşı gerillanın eylemliliği ve Botan'daki son gelişmeler işlenmekteydi. Tiyatronun eğitici ve aydınlatıcı rolü coşkuyla karşılandı. Tiyatrodan sonra Koma Fırat müzik ekibi devrimci direnişçi türkülerini sundu. Koma Fırat'ın ardından Koma Amed folklor ekibi sahneye çıkarak Kürdistan'ın değişik yörelerinden seçme oyunlar sergiledi. Ozan Tirej devrimci direnişçi türkülerini sunduktan sonra sahneyi Köln folklor ekibine bıraktı.

Kitlenin coşkun tezahüratı ve sloganlarıyla gece programı son buldu.

ARGK ile Dayanışma Gecesine sunulan mesajlardan biri, ERNK Avrupa Örgütü I.Kongresi'nin mesajıydı. Mesaj kitle tarafından büyük coşkuyla karşılandı. Ayrıca, TKP-B, Direniş Hareketi, BWK, Volksfront-NEW, SVP, Ekim, Köln Gençler Birliği dayanışma mesajlarını sundular.

Hannover: 12.08.1989 tarihinde Batı Almanya'nın kuzey bölgelerinden olan Hannover'de 4000 kişinin katılımıyla ARGK ile Dayanışma Gecesi düzenlendi. Gece kutlaması, PKK militanı iki savaş esirinin şehit düştüğü Aydın Cezaevi direnişi dönemine tekabül etmesi nedeniyle daha anlamlı bir muhtevaya büründü. Gece kitlesinden 500 kişilik bir yurtsever grup, Hannover Türk Konsolosluğu önünde bir araya gelerek, Türk devletinin faşist uygulamalarını protesto ettikten sonra yürüyüş halinde gece salonuna kadar yürüdü. Gece salonunun önünde saygı duruşuna geçildi. "Herne pêş" marşı okunup, ARGK sancağı göndere çekildikten sonra salona girildi.

Gece programı saat 16.30'da koroyla başladı. Ozan Dilgeş'in sahneye çıkarak yurtsever-direnişçi türkülerinden örnekler sunmasının ardından Bonn folklor ekibi Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden oyunlar sergiledi. Hannover-Celle Koma Amed müzik ekibi birbirinden güzel devrimci-direnişçi türküleriyle kitlelerin beğenisini kazandı. Program, ARGK'nin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesindeki rolü ve son gelişmelerin önemini aktaran Türkçe siyasi konuşmayla devam etti. Siyasi konuşma büyük bir coşku ve ilgiyle dinlendi. Konuşma, sık sık atılan "Bijî Serok APO", "Bijî ARGK", "Kahrolsun teslimiyet, yaşasın direniş" sloganlarıyla kesildi. Siyasi konuşmadan sonra Ozan Seyitxan devrimci-direnişçi türkülerini sundu. Yine Celle çocuk folklor ekibi canlı folklor oyunları sunarak kitlelerin büyük beğenisini kazandı. Ardından Ozan Şiyar sahneye çıkarak devrimci türkülerini sundu. Sunulan türküler arasında yeralan **Hüseyin Hüsnü EROĞLU** yoldaşın derlediği dimili türküsü coşkuyla dinlendi. Berlin folklor ekibi oyunlarını sunduktan sonra, gecenin anlam ve önemini kısaca belirten Almanca konuşma yapıldı. Almanca konuşmadan sonra Ozan Armanc ARGK üzerine bestelediği parçalarını okudu. Gecenin coşkusunu doruğa çıkaran an ise ARGK gerillaları tarafından Botan alanında çekilen ve mücadele yaşamlarını görüntüleyen video filminin gösterilmesi oldu. Gece kitlesi, ARGK gerillalarını büyük bir coşku ve ilgiyle izledi. "Bijî Serok APO", "Bijî ARGK" sloganları salonu çınlatıyordu. Filmden sonra Ozan Zozan direnişçi türkülerinden birkaç parça sundu. Bu arada yurtsever kitleler kendi aralarında topladıkları 5000 DM'yi ARGK'ye bağışladılar. Geceye misafir sanatçı olarak katılan Ozan Zamani de sahneye çıkarak birkaç şiir okudu.

Gecenin ikinci bölümü ise, Hunerkom tarafından hazırlanan tiyatro oyunu ile başladı. Büyük beğeni kazanan tiyatrodan sonra Hannover-Celle Koma Amed folklor ekibi, çeşitli yörelerden derlediği canlı oyunlarını sergiledi. Ozan Xemgîn devrimci-direnişçi türkülerini sunduktan sonra Hamburg folklor ekibi sahneye çıkarak çeşitli oyunlar sundu. Koma Berxwedan sahneye çıkmadan önce, ERNK Avrupa Örgütü I. Kongresi'nin sunduğu mesaj coşkuyla dinlendi. Koma Berxwedan'ın sunduğu devrimci-direnişçi türkülerden sonra gelenekselleşen "Apo Hatê Hilvanê" türküsü eşliğinde kitle halaya kalkarak programı sonuçlandırdı.

ARGK ile Dayanışma Gecesine; Kürt Halkının Dostları-Hamburg, Kürt Halkının Dostları-Berlin, İnitiative İnternationale Solidaritat-Bremen, Bielefeld-ERNK taraftarları, YJWK-Avrupa Örgütü dayanışma mesajlarını sundular.

Basel: 19.08.1989 tarihinde İşveçre'nin Basel kentinde 5500 kişilik bir kitle katılımıyla Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan-ARGK ile Dayanışma gecesi düzenlendi. Geceye, katılımın yüksek olması, programı daha da akıcı ve çoşkulu kıldı. Basel ARGK ile Dayanışma Gecesinin ARGK'nin Kürdistan ve özellikle Botan Eyaleti'ndeki sürekli eylemlilik sürecine denk gelmesi, kitlenin çoşkusunu daha da yüksek boyutlara vardırdı. Botan mücadele alanından çekilmiş ve gerillanın yaşamını görünteleyen video filminin gecede gösterilmesinin yolaçtığı coşku ve heyacan atmosferi, gerçekten görünmeye değer bir düzeydeydi.

Gece için hazırlanan özel programın sunulması da ilgiyle izlendi. Gerillaları temsilen oluşturulan askeri giysili kalabalık bir grup salonun arkasından marş eşliğinde sahneye yürüyerek bir araya geldikten sonra devrimci marşlar okudu. Ardından İşviçre HUNERKOM Şubesi tarafından oluşturulan karma folklor ekibi sahneye davet edildi. Kürdistan'ın değişik alanlarından derlenerek sergilenen zengin oyunlar salona daha bir canlılık kazandırdı. Programın zenginliği, yapılan Türkçe siyasi konuşmayla daha da güçlerdirilerek devam etti. Koma Sefkan müzik grubu ve peşpeşe çıkan iki çocuk folklor ekibi birbirinden güzel parçalar ve oyunlar sundu. Almanca siyasi konuşmadan sonra Ozan Xelîl Xemgîn, Şeyidxan ve Xemgîn devrimci direnişçi türkülerinden parçalar okudular.

Gelişmekte olan ulusal bağımsızlık mücadelesi ve zorluklarını, ARGK gerillalarının kahramanlığını ve düşmanın acizliğini sergileyen tiyatro oyunu büyük bir beğeni kazandı ve kitlenin coşkun alkışlarıyla karşılandı. Tiyatrodan sonra Ozan Tirej ve Şemdin sahneye çıkarak direniş üzerine besteledikleri türkülerini sundular. Basel erkek folklor ekibinin sergilediği oyunlarından sonra "Apo Hatê Hilvanê" türküsü eşliğinde kitlelerin toplu halay çekmesiyle program sonuçlandırıldı.

ERNK Avrupa Örgütü I. Kongresi'nin sunduğu yazılı mesajın yanısıra, THKP-C Acilciler de mesajlarını sözlü olarak sundular. Ayrıca, Ekim, YJWK, TKP/ML-TİKKO İsviçre sempatizanları, THKP-C/MLSPB taraftarları, TKP-B, Avrupa Dev-Genç, SVP ve Uzun Yürüyüş Komitesi de yazılı mesajlarını sundular. ARGK ile Dayanışma Gecesini İsviçre televizyon ve basını da yakından izleyerek kamuoyuna duyurdular.

Bonn: 15 Ağustos günü Almanya'nın başkenti Bonn'da 200 civarında yurtseverin katılımıyla "15 Ağustos Atılımının 6. yılı bir anma) toplantısı ile kutlandı. Hafta arası ve işgünü olmasına rağmen, kalabalık bir yurtsever kitle bir araya gelerek toplantıyı bir geceye dönüştürdüler.

Toplantıda, 15 Ağustos Atılımının anlam ve önemini belirten Kürtçe ve Türkçe siyasi konuşmaların yapılmasından sonra, Türk ordusunun panik içindeki ruh halini içeren kısa bir skeç kitleye sunuldu. Beğeniyle izlenen skeçten sonra Ozan Şemdin ve Tirej devrimci-direnişçi türkülerinden güzel parçalar sundular. Kürdistan Centrum bünyesinde örgütlenen çocuk koro ekibi birbirinden güzel Kürtçe marşlar okudu. Kitlenin coşkun alkışları arasında sahneyi terkeden çocuk ekibinden sonra Hunerkom müzik ekibi sahneye gelerek devrimci türkülerini sundu. En son "Apo Hatê Hilvanê" türküsüyle hep birlikte halay çekilerek, toplantı saat 22.00 sularında sonuçlandırıldı.

Kopenhag: 15 Ağustos günü Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da Kürdistanlı yurtseverler tarafından 15 Ağustos silahlı direniş atılımının 6. yılına girişi bir toplantıyla kutlandı.

Kopenhag Kürdistan Kültür Merkezi'nde düzenlenen kutlama toplantısına kalabalık bir yurtsever kitle katıldı. Yurtseverler, kendi aralarında düzenledikleri kültür programlarını sunduktan sonra anma toplantılarını coşkuyla sonuçlandırdılar.

Saarbrücken: 26 Ağustos 1989 tarihinde Almanya'nın Güney Eyaleti'nde olan Saarbrücken kentinde düzenlenen ARGK ile Dayanışma Gecesini 2500 civarında kalabalık bir yurtsever kitle izledi.

Gece salonu, kitle merkezinin dışında ve ulaşımın zor olduğu bir alanda olmasına rağmen değişik alanlardan gelen yurtseverler gece programı başlamadan salonun önünde birikmeye başladılar. Gece programının zengin ve akıcı oluşu, kendisiyle birlikte canlılığı ve coşkuyu da getirdi. Ülke mücadelemizin gerçekliğinin ve buna karşı düzenlenmek istenen oyun ve entrikaların tiyatroya dönüştürülerek bölümler halinde sunulması, kitle tarafından büyük bir ilgiyle izlendi. Hele hele Botan'dan gelen gerilla filminin gösterilmesi, kitlede yoğun coşkuya ve tezahürata yol açtı. Film boyunca alan, "Bijî ARGK" sloganlarıyla çınladı.

Sahneye çıkan folklor ve müzik ekipleri Kürdistan'ın dört bir yanından derledikleri oyun ve türkülerini kitlelerin sürekli alkışları arasında tamamladılar. Ozanlar ise; sundukları devrimci-direnişçi türküleriyle mücadeleyi dile getirdiler.

Gece program, saat 01.30 dolaylarında "Apo Hatê Hilvanê" türküsü eşliğinde çekilen halayla sonuçlandı.

Hollanda: 02.09.1989 tarihinde Hollanda'nın Arnheim kentinde düzenlenen ARGK ile Dayanışma Gecesine 1000 civarında bir kitle katılımı oldu. Hem gece programının akıcılığı ve çekiciliği, hem de Kürdistan'da gelişen silahlı direniş mücadelesinin kitle üzerinde yarattığı etki ile Arnheim gecesi oldukça eğitici ve coşkulu geçti.

Gece programı yapılan Türkçe, Kürtçe ve Hollandaca siyasi konuşmayla daha da güçlendirdi. Hannover-Celle'den Koma Amed, Bonn ve Arnheim'den folklor ekibipleri, peşpeşe sahneye çıkarak birbirinden güzel oyun ve figürlerle kitleyi çoşturmayı bildiler. Müzik dalında ise, yine Koma Amed müzik grubunun yanısıra, Ozan Xelîl Xemgîn, Zozan ve Şemdin, okudukları devrimci-direnişçi türkülerle şehitlerin anısını ve ülke mücadelesinin gerçekliğini dile getirdiler. Tiyatro ve Botan'da çekilen video filmi ise; büyük bir ilgi ve coşkuyla izlendi.

Geceye, birçok devrimci ve demokrat örgütlerden dayanışma mesajları sunuldu. En son "Apo Hatê Hilvanê" halayı ile gece son buldu.

12. Eylül faşizmini protesto eylemleri

Yükselen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve Türkiye devrimci-demokratik hareketini bastırmayı en temel amaç edinen 12 Eylül faşist darbesinin üstünden tam 9 yıl geçti. Bu 9 yıl içerisinde halkların mücadelelerini boğmak için her türden faşist baskı ve zulmü estiren sömürgeciler, başta Kürdistan olmak üzere, halklarımızın direniş dalgasını durduramamıştır. Faşist terörü 9 yıldır sürdüren sömürgeciler binlerce ilerici-devrimciyi katletmiş, onbinlercesini zindanlara doldurmuş, yüzbinlercesini soruşturma tezgahlarından geçirerek fişlemiştir.

Faşist cuntanın bu uygulamalarına zindanlarda yükseltilen direniş alevi ile karşılık verilmiş, ilerici-devrimci insanlığın dikkatleri bu alana çekilmiştir. Zindan direnişçilerinin dışarıya ilettikleri mesaj PKK tarafından karşılanmış, sömürgecilerin çok rahat nefes almaya başladıkları, devrimci hareketin bir daha doğmayacağına emin tavırlar içerisinde oldukları bir dönemde Eruh ve Şemdinli'de patlayan silahlarla zindanlara yanıt verilerek, 12 Eylül faşist cunta şefleri ve uzantılarına korkulu anlar yaşatmış, yaşatmaya devam etmektedir. 12 Eylül faşist cuntasının 9. yılında boyutlanan mücadelemiz, Kürdistan ve Türkiye halklarının sempatisini daha da arttırmış, halklarımızın içte biriken kinini dışa vurmasını sağlamıştır. Mücadelemizden alınan destekle Türk halkı, devlete karşı muhalefetini yükseltmiş, ilerici-devrimci güçler harekete geçmiştir.

12 Eylül faşist cuntasının 9. yılında Kemalizmin her zaman sıcak tutmaya çalıştığı sosyalşoven zincirler yavaş yavaş kırılmaya başlamış, Türkiyeli ilerici-devrimci güçler bu yönlü olumlu bazı adımlar atmışlardır. Bu olumlu adımlarla oluşturulan birlikler sonucu Avrupa alanında ortak gösteri ve yürüyüşler yapılarak 12 Eylül faşist cuntası daha güçlü protestolarla kınandı. Ayrıntılı haberleri gelecek sayımızda vereceğiz.

Fransa-Paris

Fransa'nın Paris alanında 9 Eylül 1989 günü Türkiyeli ve Kürdistanlı'ların ortaklaşa hazırladıkları 12 Eylül faşist cuntasının 9. yılı protesto yürüyüş ve mitingi yapıldı. Saat 14.00'te Gare-de L'est'ten başlayarak Republique (Cumhuriyet) meydanında bir mitingle sona erdirilen protesto gösterisine yaklaşık 2500 kişilik bir katılım sağlandı.

Paris'te gerçekleştirilen protesto gösterisinde kitlenin canlılığı, gür sloganları ve disiplinli yürüyüşü dikkat çekti. Kısa bir yürüyüşten sonra miting alanında biriken kitleye yönelik Kürtçe-Türkçe-Fransızca, günün anlam ve önemini belirten ortak hazırlanmış siyasi konuşmalar yapıldı. Fransız polisinin sıkı önlemleri altında devam eden mitingi ilgiyle izleyen kalabalık Fransız kamuoyunun dikkatlerini çekmekteydi. Saat 17.30'a kadar süren protesto gösterisi, folklor gösterileriyle sona erdi. Herhangi bir olayın çıkmadığı eylemde polisinde müdahalesi olmadı. 12 Eylül faşist cuntasının 9. yılını protesto eylemine, Sosyalist, TİKB taraftarları, ERNK, Kawa, TKP-ML Hareketi, TDKP taraftarları, Heviya Gel, Av. Dev-Genç, TKP (B) Fransa, THKC/Acilciler, Devrimci Partizan ve Ekim ortak katıldılar. Bu eylemi TKB-ML (Partizan) ve TKP-ML (DABK) desteklediler.

Bielefeld'de dayanışma toplantısı

29 Ağustos 1989 tarihinde Almanya'nın Bielefeld kentinde Almanya'daki Kürt tutukluları ile dayanışma toplantısı düzenlendi. Toplantıya çoğunluğu Alman demokratlarından oluşan 120 kişi katıldı. Büyük bir dikkat ve ilgi ile izlenen toplantıda, Kürdistan'daki son gelişmeler ve Alman emperyalizminin cezaevlerinde haksız yere tutsak ettiği Kürt politikacıları şahsında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik düzenlemek istediği oyun ve komploları izah edildi.

Toplantıya, BWK yöneticilerinin yanı sıra, tutuklulardan **Yasemin Gedik**'in avukatı da katıldı. Avukat, **Yasemin Gedik**'in gönderdiği bir mektubu okuduktan sonra, Alman devletinin anti-demokratik uygulamalarını teşhir eden konuşmalar yaptı. Toplantı, güçlü bir tartışma ve karşılıklı bilgilendirmeyle sonuçlandı.

***

Türk sömürgecilerinin insanlıkdışı saldırıları protesto edildi

Yunanistan **Berxwedan** Muhabiri

17.8.1989 tarihinde Yunanistan'ın başkenti Atina'da Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci-demokratlar tarafından bir protesto eylemi düzenlendi. Eylemin amacı; sömürgeci-faşist Türk devletinin Kürdistan ve cezaevlerindeki katliamları protesto edilerek uluslararası kamuoyu nezdinde teşhir etmekti.

Kalabalık bir kitlenin katıldığı eylem, Atina'nın en kalabalık ve meşhur turistik yeri olan AKROPOLİS Müzesi'nin önünde gerçekleşti. Kamuoyunun dikkati çekilirken, Yunan basını da genişçe yer verdi.

Cenevre-BM önünde protesto

Cenevre **Berxwedan** Muhabiri

17 Ağustos 1989 tarihinde faşist Türk devletinin cezaevlerindeki insanlıkdışı uygulamalarını ve katliamlarını protesto etmek için Cenevre-BM (Birleşmiş Milletler) binası önünde tabutlu bir gösteri düzenlendi.

BM'de, cezaevleri üzerine yapılan bir oturum esnasında, Türkiyeli ve Kürdistanlı gruplar tarafından düzenlenen eyleme 300 kişi katıldı. Eylem süresi boyunca sloganlar atıldı ve kültürel gösteriler yapıldı. Ayrıca, tutuklu yakınlarından oluşan 5 kişilik bir heyet, BM Genel Sekreter Yardımcısı ile bir görüşme yaparak istemlerini hem yazılı hem de sözlü olarak ilettiler. BM Genel Sekreter Yardımcısı, bu konu ile ilgileneceğini belirtti.

Düzenlenen eyleme; ERNK, Av. Dev-Genç TKP-ML / TİKKO, TKP-B, Acilciler ve Kawa taraftarları katıldı.

İsveç'te açlık grevi başarılı geçti

Cezaevlerindeki tutuklularla dayanışma ve Kürdistan'da kimyasal silahların kullanılmasını, halkın üzerindeki baskıları ve sürgünlerin devamını protesto etmek amacıyla 7-10 Ağustos tarihleri arasında İsveç'in kuzeyinde Bracke kentinde, çoğunluğunu ERNK taraftarlarının oluşturduğu, ayrıca Kürdistanlı yurtseverlerin ve Türkiyeli devrimcilerin de katıldığı üç günlük bir açlık grevi eylemi başarıyla sonuçlandı.

Yaklaşık 40 kişinin katıldığı açlık grevi süresince, ERNK'nin Kürdistan'daki son olaylarla ilgili değerlendirmesini içeren İsveççe bildiriler yoğun olarak dağıtıldı.

Açlık grevi süresince İsveç basın organları, Türkiye'deki son yapılan kimyasal silah kullanımına ve cezaevlerindeki işkencelere değindiler. Bagok'ta kimyasal silahlarla şehit edilen ARGK gerillalarının resimleri de dağıtıldı.

Açlık grevinden sonra İsveç kamuoyuna Kürdistan'da oynanmak istenilen oyunlara karşı sessiz kalınmaması çağrısı yapıldı. Bu arada birçok protesto mektubunun Türkiye'ye gönderildiği İsveçliler tarafından dile getirildi.

Devrim şehitlerinin anısı için saygı duruşu ile başlayan açlık grevi yine saygı duruşu ile son buldu.

Gabar Ç.

İsveç'te uzun yürüyüş

Kürdistan'da PKK önderliğinde hızla gelişmekte olan ulusal bağımsızlık mücadelesi karşısında giderek daha da saldırganlaşan sömürgeci faşist Türk devletinin, gerek cezaevlerindeki insanlıkdışı uygulamalarını ve gerekse Kürdistan'daki sürgün ve soykırım hareketlerini teşhir etmek için ERNK taraftarı 43 yurtsever tarafından İsveç'te 250 km'lik bir uzun yürüyüş düzenlendi.

17 Ağustos 1989 tarihinde İsveç'in Norrköping kentinden başlayan yürüyüş, başkent Stockholm'da ve Türk konsolosluğu önünde yapılan mitingle sonuçlandırıldı. Başarıyla sonuçlanan ve büyük ilgi uyandıran yürüyüş eylemine İsveç basını geniş yer verirken, kamuoyunun dikkati de yoğunca Kürdistan'daki ve cezaevlerindeki gelişmelere çekildi.

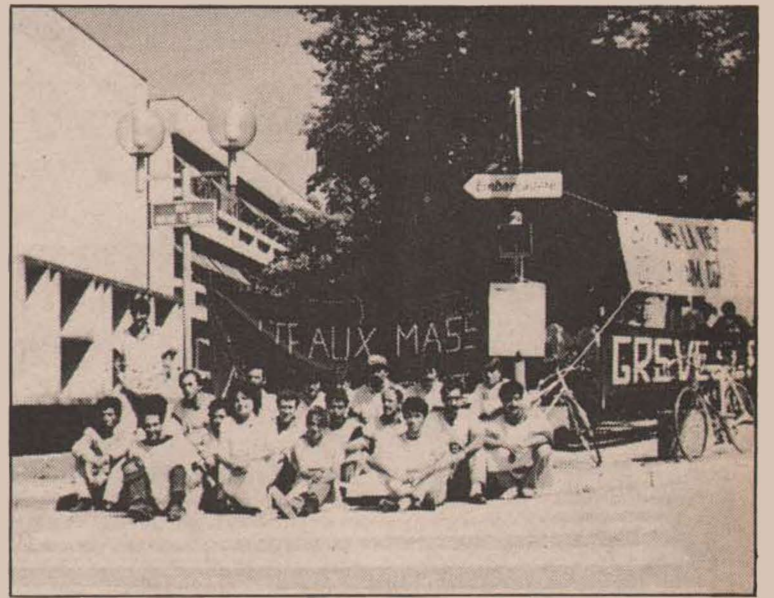
50. yıldönümü dayanışma eylemine dönüştü

Hamburg **Berxwedan** Muhabiri

1 Eylül 1989 günü Hamburg'da DGB, SPD ve DKP tarafından düzenlenen, II. Dünya Savaşı'nın 50. yıldönümünü anma yürüyüş ve mitingine ERNK taraftarı yurtseverler de katıldı. II. Dünya Savaşı'nın başlangıç günü olan 1 Eylül, Dünya Barış Günü olarak algılandı.

Yürüyüş ve mitingde Türk devletinin Kürdistan'daki faşist uygulamaları da protesto edilerek teşhir edildi. Aynı zamanda DGB ve SPD'ye rağmen yürüyüş kolu **Selahattin Erdem'in** tutuklu bulunduğu Hamburg Dammtor Cezaevi'nin önünden geçilerek anlamlı bir dayanışma eylemine dönüştürüldü. Yapılan Türkçe ve Almanca konuşmalarla Alman emperyalizminin anti-demokratik uygulamaları ve baskı politikası protesto edildi.

Hamburg ERNK taraftarları ve Kürt Halkının Dostları tarafından düzenlenen yürüyüş kortejine 700 kişilik bir kitle kalabalığı katıldı.

Strasbourg'da açlık grevi

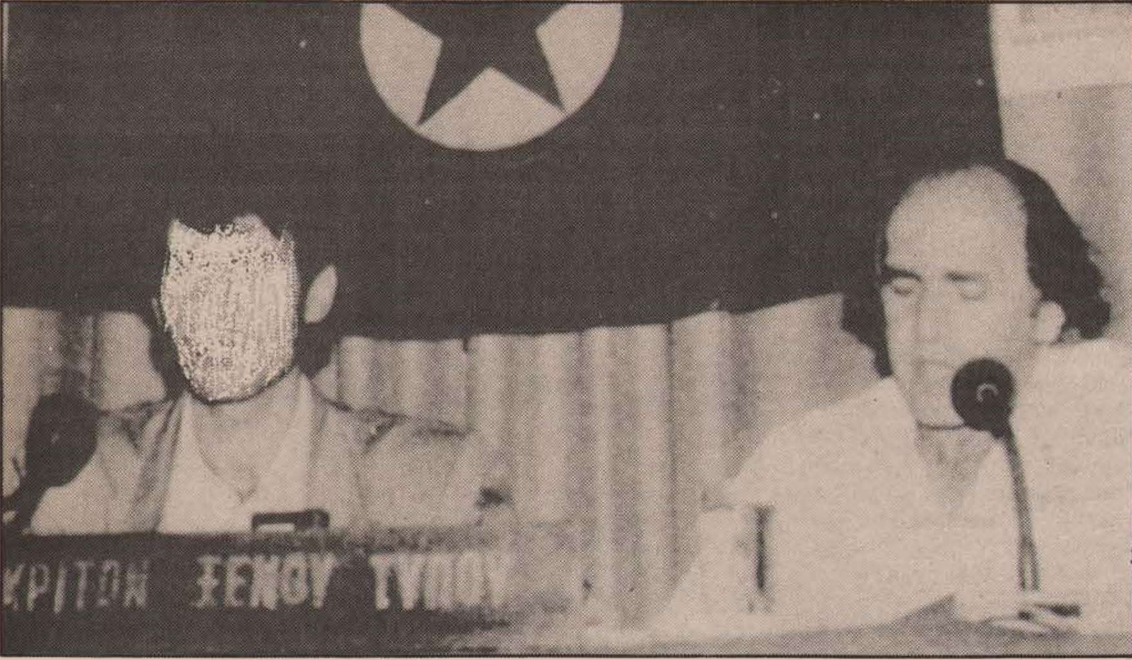
17.8.1989 tarihinden 25.8.1989 tarihine kadar Fransa'nın Strasbourg kentinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde 9 günlük açlık grevi eylemi yapıldı.

Açlık grevi süresi boyunca Türk devletinin cezaevlerindeki insanlıkdışı uygulamaları ve Kürdistan'da kimyasal silahların kullanımı protesto edildi. Bu amaçla kitlenin de aktif katılımı ve desteğiyle açlık grevi eylemcileri iki defa yürüyüş ve miting de düzenlediler. Avrupa Parlamentosu İnsan Hakları temsilciliğinden bir heyetin oluşturulup Türkiye'deki cezaevlerine gönderilmesi talep edildi. Bu konuda SMAD Belediye Encümeni, Yeşiller ve İnsan Hakları Avrupa Konsey Başkanı'yla birer görüşme yapıldı. Ayrıca CGT de açlık grevini desteklediğini beyan etti.

Açlık grevi, eylemi Fransa basınında geniş yeraldı. 2. ve 3. televizyon kanalı eylemi, ikişer defa görüntüledi. Yine Radio France ile Radio Arconcil açlık grevi süresi boyunca sıkça yayın yaptı.

Eylemi; ERNK, Av. Dev-Genç, Dev-Yol, TDKP ve TBKP örgütleri düzenlediler. Partizan/DABK ise eylemi destekledi.

15 AĞUSTOS ATILIMININ 5. YILDÖNÜMÜNDE BASIN TOPLANTILARI

15 Ağustos Atılımının 5. Yıldönümü vesilesiyle 16-17 Ağustos 1989 tarihlerinde ERNK Avrupa Temsilciliği Atina, Bonn, Brüksel, Viyana ve Stockholm'de birer basın toplantısı düzenledi.

ERNK-Atina temsilcisi, *"Sayın basın mensupları, sizleri Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi adına selamlıyorum"* açıklamasıyla başlattığı basın toplantısında dikkatleri son beş yıldır Kürdistan'da gelişen ve günümüzde peşpeşe muharebelere dönüşen silahlı mücadeleye çekti. Yapılan sözlü açıklamayla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin beş yıllık askeri-siyasi durumu ve olası gelişmeler detaylı bir şekilde izah edildi. Ağırlıklı olarak son bir yıllık gelişmelerle özel savaş taktikleri ile köy koruculuğu sisteminin iflası, TC'nin ekonomik, askeri ve siyasi alanda içine girdiği kriz geniş şekilde açıklandı. ARGK gerillalarının, düşman karşısındaki başarıları ve üstün manevra kabiliyetleri somut örneklerle belgelenerek basın mensuplarına sunuldu. Ayrıca, çıkarılan bir yıllık savaş bilançosu da yazılı olarak dağıtıldı.

Basın toplantısı kalabalık bir grup televizyon ve basın muhabirince ilgiyle izlendi. Sorulan sorular ve verilen somut cevaplarla dikkatler bir kez daha Kürdistan'daki son gelişmelere çekildi. Toplantıda aktarılan bilgiler yerli ve yabancı birçok gazetelerde yayınlandı. Ayrıca Yunanistan devlet televizyonu birinci kanalında basın toplantısına geniş yer verilerek yıllık bilançoyla birlikte haber bültenlerinde iki defa görüntülendi.

Yunanistan devlet radyosu, basın toplantısından sonra ERNK sözcüsüyle canlı bir röportaj yaptı. Yaklaşık 40 dakika süren canlı yayında ERNK sözcüsü, PKK önderliğinde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini ve faşist Türk ordusunun Kürdistan'daki katliamlarını izah etti. Devlet radyosu, dinleyicilerine röportajdan sonra Kürt müziğinden de birkaç parça sundu.

Benzer bir basın toplantısı Almanya'nın başkenti Bonn'da da düzenlendi. Bonn'daki basın konferansında da Kürdistan'daki savaş alanlarından geniş ve detaylı bilgiler, basın mensuplarına aktarıldı. Hazırlanan bir yıllık savaş bilançosu burada da dağıtılarak basın mensupları bilgilendirildi.

Bonn basın toplantısı kalabalık basın mensupları tarafından ilgiyle izlendi ve birçok gazetede haber konusu oldu. Basın toplantısına SWF (Südwestfunk) radyosu, Milliyet, Anadolu Ajansı, BTA (Bulgaristan Haberler Ajansı), Hürriyet, ve Latin Amerika gazetesi katıldı.

Ayrıca, Viyana, Brüksel ve Stockholm'de yapılan basın toplantılarında da çeşitli gazete, radyo, televizyon ve ajans muhabirlerine Kürdistan'daki savaşın gelişim seyri ve ulaştığı boyutlar hakkında bilgiler verildi, savaş bilançoları dağıtıldı, dikkatleri Kürdistan'daki gelişmelere çekildi. Bu alanlarda da Kürdistan'daki gelişmelere ilişkin olarak aktarılan bilgiler basın-yayın oganlarına genişçe yansıdı.

Fransız polisinin yurtseverlere yönelik saldırılarına yeni bir örnek

Reims **Berxwedan** Muhabiri

Fransız polisi, Kürdistanlı yurtseverlere yönelik saldırılarına bir yenisini daha ekledi. Emperyalist Alman devletinin yurtsever Kürdistanlılara yönelik yıldırma amaçlı saldırılarının benzer örneklerine Fransa'da Fransız polisi tarafından da başvurulmaktadır. Özellikle son dönemlerde Fransız polisi bu saldırılarına hız vererek çeşitli alanlarda bulunan birçok yurtseverin evini basmış ve ev eşyalarını hovardaca dağıtmıştır. Bu saldırılarına 8 Ağustos 1989 tarihinde Reims alanında yurtsever bir işçi ailesine yönelik olarak düzenlediği baskınla bir yenisini eklemiştir.

Hiçbir arama gerekçesi belirtilmeden eve girilmiş ve arama adı altında bütün ev eşyaları altüst edilmiştir. Tüm aramalara rağmen "yasadışı" herhangi bir şeye rastlanılmamıştır. Polisler evden ayrılmadan önce, *"Ne biz sizi gördük, ne de siz bizi, bu olayı burada unutun, yoksa başınıza gelecekleri siz düşünün"* biçiminde tehditlerini savurmaktan da geri kalmamışlardır.

Ancak bu tehditlere rağmen baskın olayı kamuoyuna duyurulmuş, gazetelere ve televizyona yansımıştır. İnsan Hakları Reims Şubesi Başkanı olan bir profesör, televizyonda saldırıya uğrayan yurtsever aile fertleriyle söyleşide, olayı şiddetle protesto ettiğini ve bir hırsızlık olayına benzettiğini belirtmiştir. Yurtsever Kürdistanlı ailenin bu korsan saldırıyı ve tehditleri kamuoyuna duyurması ile olay geniş yankı uyandırmış, emperyalistlerin bir oyunu daha kendi aleyhlerine dönmüştür.

Kürt gençleri birlikte tatile çıktı

19 Temmuz-5 Ağustos 1989 tarihleri arasında Almanya'nın çeşitli kentlerinden biraraya gelen 35 Kürt genci, iki hafta süren bir tatil programı düzenledi.

Almanya'nın dağlık bir alanında çadır açarak tüm bu süre boyunca kırsal alan koşulları içerisinde kollektif bir yaşam ve ortak etkinlikler bünyesi içinde, ulusal öze ve kaynaşmaya ulaşma, bunun asgari bir örneğini pratikte sergileme durumunu ortaya koydular. Başta birbirlerini hiç tanımayan bu gençlerimiz, düzenledikleri tatil programından sonra, birbirinin kopmaz birer parçaları oldukları ruhuyla doldular ve bu temelde kimliklerini kazanma, kendilerini ve ülkelerini tanıma yolunda ilk adımlarını güçlü bir biçimde attılar. Öyle ki, tatil süresi boyunca ve bittikten sonra iyice kaynaşmış olan gençler, birbirinden kopmayı istemiyor ve böylesi bir birlikteliğin büyük bir özlem olduğunu davranışlarıyla sergilediler. Daha şimdiden, önümüzdeki yıllarda yine böylesi programlar çerçevesinde biraraya gelmenin hazırlıkları içerisine girdikleri ve bu yönlü girişimlerin genişletilmesinde büyük bir istek ve özlemin olduğunu her davranışları ile yansıtıyorlar.

Batı Almanya'da çeşitli nedenlerden dolayı bulunan Kürdistanlı emekçilerin çocukları olan gençler, bu tatil sürecinde ülkelerini, kültürlerini ve Kürdistan'da gelişen mücadeleyi tanımada, siyasal içerikli gelişmeleri kavramada gerçekleştirdikleri diğer etkinliklerin yanında ileri adımlar attılar.

İki haftalık süreç boyunca spor ve kültür çalışmaları başta olmak üzere, günü gününe oluşturdukları programlar ile canlı, hareketli bir yaşamın özgülüne ulaştılar. Gençlerin programlarında kısaca şu çalışmalar yer alıyordu: Spor, Kürdistan tarihi üzerine okumalar, kır gezileri, kültürel çalışmalar ve genel gelişmeler hakkında sohbetler yapıldı.

Ayrıca gençler, kendi aralarında bir kültür ekibi oluşturarak folklor ve tiyatro çalışmaları yaptılar. Başarılı bir ekip kurdular. Bu ekip, gruba sunduğu kültür gösterilerinin yanısıra Almanların düzenlediği bir festivale ve Wuppertal kentinde düzenlenen "ARGK ile Dayanışma Gecesi"ne de katılarak, programlarının meyvesi olan hünerlerini sergilediler. Ekibin kültür programı gerek gecede, gerekse de Almanların festivalinde çok beğenildi ve yoğun alkış topladı. Hatta etkilenen festival yöneticileri, gençlerin başarısından dolayı, yapılacak gezilerde kullanılması amacıyla 800 DM bağışta bulundular. Festivalin yapıldığı yere gelen tüm yerel gazeteler, festival haberlerinde Kürt gençlerinin kültür ekibine geniş yer vererek bu vesile ile Kürdistan'a ilişkin geniş yazılar yayınladılar. Gazetelerde çıkan resimli haberlerde, festivale katılan ekiplerden en başarılı ve renkli ekibin Kürt ekibi olduğu yazılarak ekibin etkinliği ve başarısı ön plana çıkarıldı. Bir de Kürdistan üzerine gençlerle geniş söyleşiler yaptılar.

Tatil programının sonuçlanması ardından gençlerle yapılan sohbetlerde, çok coşkulu oldukları gözlendi. Gençlerin bir de Kürt ailelere iletmek istediği bir kısa çağrısı oldu: *"Tüm Kürt gençlerinin kaynaşması, kendi kimliklerine kavuşması, halkına ve ülkesine sahip çıkması için çağrıda bulunuyor ve böylesi programlar düzenlemelerini öneriyor ve istiyoruz."*

NRW (Nord-Rhein Westfalien)
Berxwedan Muhabiri
24.8.1989

15 AĞUSTOS FUTBOL TURNUVALARI

12 Ağustos 1989 tarihinde Frankfurt'ta, Güney Eyaleti çapında 15 Ağustos Futbol Turnuvası düzenlendi.

Kürdistan geçliğini biraraya getirmek, tanıştırmak ve kaynaştırmak, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini tanıtmak ve gençliği onun hizmetine kanalize etmek amacını taşıyan bu futbol turnuvası, YXK (Kürdistan Devrimci Yurtsever Gençlik Birliği) Frankfurt Örgütü tarafından düzenlendi.

Güney Eyaleti Futbol Turnuvasına Frankfurt-Mainz'den Serkeftinspor, Manheim'den Agitspor, Saarbrücken'den Sevgatspor, Stuttgart'tan Bagokspor takımları katıldı. Yapılan karşılaşmalarda birinciliği Agitspor, ikinciliği ise Serkeftinspor kazandı.

Benzer bir futbol turnuvası Avusturya'nın başkenti Viyana'da da düzenlendi. YXK-Avusturya Örgütü tarafından 6 Ağustos 1989 tarihinde düzenlenen 15 Ağustos Futbol Turnuvası'na Viyana'dan Amedspor, Ternitz'ten Dersimspor, Pernitz'ten Nemrutspor, St. Pölten'den Botanspor katıldı.

Yapılan karşılamalarda Dersimspor birinciliği, Amedspor ise ikinciliği kazanarak kupaları hakettiler. Futbol turnuvası kalabalık bir izleyici kitlesi tarafından izlendi ve Cephe bayrağı altında Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden folklorik ve kültürel gösteriler yapıldı.

"Hayatta tek oynanılmayacak şey varsa o da insanlıktır..."

Merhaba,

Eskişehir'de başlayan ve 51 gün sonra Aydın da biten ama henüz sorunlarımızın esgeçildiği bir ortamda bizlerden çok şeyler gitti. Hele bunlardan en ağırı ve derin izleri olan iki arkadaşımızı yitirmemiz ve fiziki yıpranmışlık olunca, işleri daha bir ciddiyetle ele almak gerekiyor. Hayatta tek oynanılmayacak şey varsa o da insanlıktır. Ama gel gör ki, delalet içinde olanlar günümüzde oldukça bol. Onlarla uğraşmak da boynumuzun borcu olsun.

Eylem bittiğinden bu yana en önemli sorunumuz olan sağlık ve beslenme sorunlarıyla boğuşup durmaktayız. Özellikle de beslenme konusunda çok zor durumdayız. İnsan Hakları Derneği bize 15 gün sürecek olan gıda yardımı yapmakta ama yeterli olmamaktadır. 51 günde insanların ilikleri boşaldı. Çoğunun ne kolu tutuyor, ne de ayağı. Kısa süre içerisinde kendimizi toparlayamazsak ciddi sakatlıklar yaşayabiliriz. Bu tehlike hala kapımızda.

Bu durum karşısında tanıdık-bildik dostların kapılarını çalmaktan başka çaremiz kalmadı. Ortada insanların hayati sorunları durmaktadır. Üstelik bu dört duvar arasına kıstırılmış durumdayız.

Şu anda kendimize bir kilo süt, bir kilo meyve ve sebze bile alabilecek durumda değiliz. 51 gün aç kalan bu insanlar yemeseler, içmeseler düzelip iyileşmeleri mümkün değildir. Ne yaparsan yap, en az 200 kişiye yetecek kadar vitamin ilaçları temin et ve postala. Çeşitli sağlık kuruluşları vasıtasıyla mı, yoksa yapacağınız bir kampanyayla mı sağlayacaksınız onu bilemem ama mümkün olduğu kadar elindeki tüm imkanları kullan; vitamin ilaçlarını çok acele yolla.

Benim durumuma gelince, 51 günlük bir açlık eyleminden sonra artık yürüyemez olmuştum. Bu günlerde yeni yeni ayağa kalkmaya başlamıştım. Yalnız felç olmam durumunu henüz çoğu arkadaş gibi ben de atlatmış değilim. Bir an önce ayağa kalkmak için yoğun çaba sarfediyorum. Ayaklarım ve ellerim acayip bir şekilde şişmiş durumda. Bünyem zayıf olduğu için antibiyotik ilaçlar da kullanamıyorum. Şişkinliğin verdiği sızı ise dayanılacak gibi değil. Biz bu tür acılara dayanmaya alışmışız. Bu bizim yaşam biçimimiz olmuş artık.

Hani hatırlıyor musun, bir gün seninle Mersin Müşahadiye'sinde kalırken Diyarbakır'da yatan arkadaşlarla ilgili sohbetler ediyorduk. Sen bana, *"Onlara mektup yaz, ilerde aynı cezaevlerine düşer tanışırsınız"* diyordun. Haklıymışsın; bugün onlarla birlikteyiz işte. Şu anda aynı koğuşta **Fuat Kav** ve **Şükrü Göktaş**'la birlikteyiz. Gülüyoruz, konuşuyoruz ve şakalaşıyoruz, acı-tatlı günleri birlikte yaşıyoruz.

Sevgilerimle
Ali Kastalmış
28.09.1989

Berxwedan'ın notu

Tüm okuyucularımızı savaş esirlerinin sesine kulak vermeye ve istemlerini karşılamaya çağırıyoruz. İstedikleri vitamin ilaçlarını temin edip göndermekte tüm okuyucularımızın çaba sarfedeceğine inanıyoruz.

İlaçların postalanacağı (taahhütlü) adres:
Ali Kastalmış
E tipi Cezaevi
3. Koğuş
AYDIN

Mahsum Korkmaz Akademisi şehit Akif koğuşundan tüm zindan direnişçisi yoldaşlarımıza

Direnişi yaratan saygıdeğer yoldaşlar;

Cuntaya karşı koyduğunuz eylemler, gösterdiğiniz direniş ve mahkemelerde haykıran sesinizde, tarihsel bir ülke gerçekliği vardır. Bu gerçeklik salt bir dönemin yaşanan bir gerçekliği değildir, tam tersine, tüm bir tarihimizin bir odakta yansıtılışıdır. Uygarlığın şafağındaki Demirci KAWA'nın çekici, zindanlarda **Mazlum, Hayri** ve **Kemal**'lerin ellerinde bilincimizi ve yüreğimizi döğmüş, yüzyıllardır geriye çevrilmeye çalışılan tarihin çarkı onların direnişinde gerçek yönüne kavuşmuştur.

İnsanlığın vahşet dönemini bile geride bırakan, insan soyuna saygıyı yitiren barbar Türk faşizmine karşı direnişinizle bu soydan olma onurunun en güçlü örneklerini sergilemişsiniz.

Açık ki göstermiş olduğunuz direniş karşısında, işkence sopasını tutan el düşmüş, apoletli omuzlar çökmüş ve bu çöken omuzların sahiplerinden bir yaşamın hesabı sorulmuştur. Sömürgeci faşist güçlere karşı direnişiniz aynı zamanda dünya halklarına bir uyanışı müjdelemiştir.

Emperyalist ve sömürgeci güçlere karşı koymuş olduğunuz zindan direnişinize, Parti ideolojimiz ve kalbimizle katılıyor, devrimci saygı ve selamlarımızı iletiyoruz.

Berxwedan jîyane, serhildan jîyane!

Haberin var mı,
Taş duvar, demir kapı, kör pencere
Yastığım, ranzam, zincirim
Ve uğruna ölümlere gidip geldiğim
Zulamdaki mahzun resim
Haberin var mı,
Görüşmecim yeşil soğan göndermiş
Karanfil kokuyor cigaram
Dağlarına bahar gelmiş memleketimin.

Mahsum
Mahsum Korkmaz Akademisi öğrencisi

Metin Uluca, savaş esiri yoldaşlarıyla...

"Anlatacak, söyleyecek, haykıracak o kadar çok şey var ki... "

Sözünü ettiğin yalnız olmama olgusunu bizlerden daha iyi kimse bilemez. Her an, hiçbir haber alma olanağımız olmasa da —ki Aydın'a geldiğimizden bu yana hiçbir yayına sahip değildik— yalnız olmadığımızı tüm benliğimizle biliyorduk. Hücrede tek başına olduğumuz anlarda bile milyonların yürekleriyle direkt bağlantı kurabiliyorduk. Böyle bir iletişimi kim engelleyebilirdi ki...

Anlatacak, söyleyecek, haykıracak o kadar çok şey var ki, bunları sana aktarabilir miyim bilemiyorum. Türkiye'deki gazeteleri ancak yeni okuyabildik; açık görüş sırasında eski gazeteleri getirmişti ziyaretçiler. Gerçi biliyorduk ama doğrusu, okuyunca insan, boyutları çok daha iyi kavrayabiliyor. Gazeteler neredeyse gün gün, saat saat aktarmışlar olayları. Eğer okuduysan sana yeniden anlatmama gerek yok, çünkü hepsi de doğru. Doğal olarak eksikler var. Kaba hatlar verilmiş ama, yaşananların duygusal yanı ortada yok, insan iradesi, inancın iradesi karşısında eğilen, bükülen, tuzla-buz olan zulmün iradesi verilmemiş. Bunlar ve daha birçok şey yok ama olsun, bunları da siz biliyorsunuz zaten.

Ekim'den sonra iki manzara çizmiştim bir mektupta ve sen o mektubu okuduğunu söylemiştin. Bu kez de manzara benzerdi ama çizgiler çok daha net, çok daha yoğun ve duygular çok daha keskin ve duyarlıydı. Ekim'den sonra sevincimiz açıkça belli oluyordu ama bu sefer, sonucun aynı olacağını çok daha önceleri bilen ve buna kesin olarak inanan insanların kıvancı eklenmişti. Daha önce söylediği şeyin sonradan olduğunu gören bir insan nasıl davranırsa biz de öyle davranıyorduk. Sessiz, gururlu, kıvanç dolu bir sevinç vardı. Yalnızca bu sevinci gölgeleyen ama aynı zamanda derinleştiren, anlamlılaştıran bir şey vardı ki, yüreğimiz onların acısıyla doluydu. O da **Mehmet** ve **Hüseyin**'in ölümleri... Henüz taptaze ve canlı olan onların anıları belleğimizde bir bir canlanıyor, konuşmaları, davranışları gözlerimizin önünde beliriyordu.

Açlık direnişi sona erdiğinde ve bulunduğumuz hücrelerden alınıp koğuşlara geldiğimizde birçok arkadaşı tanıyamadık. Belki saç ve bıyıkların kesilmiş(!) olmasının da etkisi vardı bunda ama bir deri bir kemik kalmış, ayaklarını yerde sürüyen, ayağa kalkamayan, elleri tutmayan veya titreyen, felç geçiren arkadaşları nasıl tanıyabilirdik ki. Aradan bir hafta geçtikten sonra bile birçok arkadaş ancak arkadaşların omuzuna yaslanarak yürüyebiliyordu.

Şu anda aradan neredeyse iki hafta geçmiş durumda ama hala sağlığımız düzelmiş değil. Sanırım en azından belirli oranda bir düzelme için epeyce bir zamana ihtiyacımız olacak, bakalım bu zamanı bulabilecek miyiz?

Dün dört günlük açık görüşün son günüydü. Bir dolu insan gelmişti. Analar, babalar, çocuklar, kardeşler, eşler vardı aralarında. Geçmiş açık görüşler gibi değildi. Halaylar çekilmedi, türküler söylenmedi bu kez. Bir buruk hava vardı sanki. Henüz kendimizi tam toparlayamadığımız için, geçmişteki ler gibi ağırlayamadık onları. Karşılıklı anılar, olaylar anlatıldı, özlem giderildi. En az bizler kadar, belki daha da çok zorluğa katlanmak zorunda kalmışlardı. Her gün cezaevinin kapısında çeşitli baskılar altında beklemek kolay olmasa gerek. Tüm bunlara rağmen sevinç çok büyüktü. İnsanca yaşama hakkı, insanca yaşam koşulları sağlamak için çekilen zorlukların üstesinden gelmenin sevinci herkesin yüreğinde, gözlerinde, dillerindeydi. Bunları duymak, gözlemek ve hissetmekten daha güzel ne olabilir ki...

Havalandırmada, koğuşta, uzandığımız yatakta ter içinde uyurken —Aydın'ın boğucu sıcak havasında bile— hissedilen özgürlük rüzgarlarının kasırgası, yüreğimizin yerinden sökülürcesine çarpmasına neden oluyor, ciğerlerimize doluyor, hücrelerimizi dolaşıyor, ekmek, süt, tereyağı, bal olup kana karışıyor, damarlarımızdan vurulan serum oluyor, derman oluyor dizlerimize.

Gazetelerden okuduklarımız bile yetiyor da artıyor bize. Sevincimiz kıvancımız on kat artıyor. Ve hasretle özlüyoruz sizleri.

Metin Uluca
Aydın E Tipi Cezaevi
04.09.1989

"Mücadelelerini sürdüreceğiz, buna and içtik!... "

İçinde bulunduğumuz bu günlerde istisnasız siyasi tutsakların bulunduğu tüm cezaevleri, "1 Ağustos Genelgesi"nin kaldırılması için eylemdeler. Eylemler öylesine yayılmış ki, adli mahkumların bulunduğu bazı cezaevleri de destek amacıyla eyleme katılmışlar. Birçok cezaevinin eylemi, Eskişehir'e destek biçiminde olmasına rağmen, özünde "Ağustos Genelgesi"ni kaldırmaya yöneliktir.

Eskişehir, ilk eyleme başladığı zaman tünel bahane edilerek gaspedilen haklarını almak için eyleme başlamıştı. Ancak on gün öncesine kadar hak gaspına karşı olan eylem, "Ağustos Genelgesi"ni kaldırmayı hedeflemiştir. Ve Genelge'nin kaldırıldığı açıklanmadan (yetkili mercilere) ne pahasına olursa olsun eylem sonuçlandırılmayacaktır. Eskişehir'de devam eden eylem, 2 Ağustos gecesi, Eskişehir'deki tutsakların Aydın ve Nazilli Cezaevleri'ne sevkedilmesiyle, eylemin bu cezaevleriyle de devam etmesini engelleyemedi. Çünkü, sürgünler, zaten ölüme doğru gidildiği bir ayda yapıldığından, eylemi kırmaya yönelikti. Aynı zamanda tutsakların birkaçının ölmesini sağlamaya yönelikti. Ki mevcut iktidar, tamamen gerici, sömürgeci anlayışla eylemi kırmayı başaramadıysa da, iki tutsağın ölmesini sağladı.

Açlık grevinin 34. gününde ölüm noktasına yaklaşmış olan tutsaklar, ringo denilen demir yığını arabalara sevk zinciriyle konularak 15-16 saatlik bir yolculuktan sonra, Aydın Cezaevi'ne alınmış, Aydın Cezaevi'nde arabalardan indirilen ölüm noktasına gelmiş tutsaklara işkence yapılmış ve bu işkence sonucu **Mehmet YALÇINKAYA** ve **H. Hüsnü EROĞLU** adlı arkadaşlarımız şehit olmuştur. Çok sayıda tutsak ağır yaralanarak komaya girmiştir. Durumu ağır olan ve ölüm noktasına gelmiş 40'a yakın tutsak vardır. Yeni ölümlerin çıkması an meselesidir.

İktidar öylesine pervasızlaşmış ki, ölüm noktasına gelmiş insanlara dahi işkence yapmadan edemiyor. Ölümlerin tek sorumlusu, başta iktidar olmakla birlikte Adalet Bakanı Sungurlu ve Müsteşar Arif Yüksel'dir. Sorumlular er-geç halkımızın yüce adaleti önünde hesap vermekten kurtulamayacaktır.

Tamamen doğal, insani ve haklı mücadelemizde, şehitlerimize, kaybımızdır demedik. Onları, mücadelemizin manevi öncüleri yaptık. Yapmaya devam edecek, mücadelelerini sürdüreceğiz. Buna and içtik...

Şu anda tek sermayemiz ve silahımız olan canımız ve inancımızla eylemimizi sürdürüyoruz. Başaracağımıza inancımız tamdır ve başaracağız.

Şimdi sonluyorum. Bir daha ki mektupta buluşmak umuduyla.

Sevgi ve özelemlerimizle sizleri selamlıyoruz.

İrfan Güler
8 Ağustos 1989
Ceyhan Cezaevi

Burjuva basınında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi

15 Ağustos Atılımının 5. yılında boyutlanarak ülkemizi bir baştan bir başa saran ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında tam bir çıkmazı yaşayan faşist Türk sömürgeciliği, gerek iç siyasal yapılanması, gerekse de dış siyasetinde yeni arayışlar içerisine girmektedir. Sömürgeci-faşist TC'nin yeni arayışları, son demlerini yaşamasının bir ürünüdür. Halkların ulusal ve sınıfsal mücadeleleri karşısında açmaz içerisine giren kapitalist-emperyalist güçler, yaşamlarını biraz daha sürdürebilmek için, bu mücadelelere karşı hep arayış içerisine girmişlerdir. Ancak sonuç bu güçler açısından hep hüsran olmuştur. Özel savaş yöntemlerinin tümünü deneyen sömürgeci güçler, haklı mücadeleler karşısında geri adım atmaktan, ulusların-sınıfların haklarını teslim etmekten öteye hiçbir şey yapamamışlardır. Günümüz Kürdistan'ında gelişen ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında elikolu bağlanan sömürgecilik, en yetkili ağızlarından halk gerçekliğimizi ve mücadelemizi kabul etmek zorunda kalmıştır. 15 Ağustos 1984'te başlayan atılıma kısa ömürler biçen sömürgecilik, bugün bazı gerçekleri kabulleniyorsa; bu, mücadelemizin gelişkinlik seviyesini ortaya koymaktadır. Savaşın boyutları o kadar yükselmiştir ki, tarihinde Fransız, İngiliz emperyalistlerine karşı ve 1974'lerde Kıbrıs halkına karşı girdiği savaşlarda «Misak-ı Milli» çağrıları yapıp feryat eden sömürgeci faşist TC, bugün de ulusal kurtuluş mücadelemize karşı «Misak-ı Milli» çağrısı yapmaktadır. Bu çağrılar devletin çöküntüsü ve iktidarın iflası ile eş anlamlıdır. Bir diğer anlamda, savaş halinin kabulü ve ulusal kurtuluş mücadelemizin Kürdistan ve Türkiye halkı üzerinde yarattığı büyük etkinin itirafıdır.

Sömürgeciliğin demagojik yanını açığa çıkaran olgular, her gün burjuva gazeteleri sayfalarında sütunlar halinde yayınlanmaktadır. *«Duruma hakimiz», «ordu görev başındadır», «eşkiya ile sıcak temas», «köklerini kazıdık», «ciddi bir durum yok»* tarzındaki tekerlemelerle kendilerini uzun süre işin içinden sıyırmaya çalışarak demagoji yapan devlet ve ordu yetkilileri, artık bunu yapamamaktadırlar. Diyelim ki durum kendilerinin dediği gibidir; öyleyse «Misak-ı Milli» çağrıları niye? En sahtekar ve aldatıcı bir tutum içerisinde olan sömürgeci-faşist TC'nin ipliği her konuda pazara çıkmıştır. Bunu daha fazla saklayamayacağını anladığı için de en yetkili ağızlardan sorunun ciddiyeti açığa vurulmaya başlanmıştır. «Misak-ı Milli»cilik yeniden taze bir aş gibi piyasaya sürülmüştür.

13 Ağustos '89 tarihli Tercüman gazetesi, «Başyazı» olarak yayınladığı *«Misak-ı Milli çağrısı»* yazısında şöyle yazmaktadır. *«...Terör bir defa ivme kazanırsa, onu durdurmak, yeni sivil iktidarlar için de fevkalede zor olabilir! Bu vatan, bin yıllık bir tarihin birikimiyle, binlerce vatan evladının kanıyla çizilen 'Misak-ı Milli'ye dayanmaktadır. Şimdi tehdite maruz kalan işte bu 'Misak-ı Milli'dir. Artık bu noktada kalben beraber olduklarına inandığımız bütün partilerimizin, iktidar ve muhalefetin biraraya gelerek Türk milletinin bütünlük kararını dünya aleme ilan etmelerinde zaruret vardır. Şimdilik bizden söylemesi.»* Gerek yazılarında gerek haberlerinde gerekse de propaganda meydanlarında, birbirlerine karşı olmadık kelimelerle sataşan, küfürler yağdıran burjuva kalemşör ve politikacıları, ulusal sorunumuz karşısında yekvücut olmanın arayışları içerisine girmişlerdir. Burjuva muhalefet partilerinden bazılarına «komünist», «dinsiz» vb. yaftalar yapıştıran mihraklar —ki böyle yorumladıkları partilerin kendilerinden hiçbir farkı yoktur— bugün bunların «kalben» birlikte olduklarını rahatlıkla belirtebilmektedirler. Bu çağrıya en ırkçı-faşist tarzda yanıt veren, kendisini ve partisini «halkçı» olarak tanıtan **Erdal İnönü** de şöyle söylemektedir: *«Gerekçesi ne olursa olsun, ülkeyi ilgilendiren çok önemli meselelerde, milli politikaların oluşturulması, desteklenmesi gereken bir girişimdir. Olaylara müdahale kanusunda devlete tam yetki vermiş durumdayız.»* Bir yandan demokrasi havarisi geçinen **İnönü**, diğer yandan gerici yüzünü saklayamayıp «Misak-ı Milli» çağrılarına yürekten katılarak, **«dilleri ne kadar çatallı olsa da kalben birdirler»** diyen yazarı haklı çıkarmıştır. Bugünlerde «Güneydoğu olaylarını inceleme» adı altında Kürdistan'ı gezip, sorunla ilgilendiği, çözüm aradığı imajını yaratmaya çalışan, kendisini «halkçı» gösteren, Kürt halkının büyük düşmanlarından **İsmet**'in oğlu **Erdal İnönü**, yeni politika arayışları içerisinde sömürgeci-faşizmi girdiği bataktan kurtarma çabasındadır. Ancak uğraşları nafiledir.

Burjuva basınından «Misak-ı Milli» çağrılarına katılan Prof. Dr. Haluk Ülman da şunları belirtiyor: *«Bu da gösteriyor ki biz, 12 Eylül öncesinde olduğu gibi bugün de, yasa değişiklikleriyle, sadece silah gücüyle bastırılamayacak türden bir sorunla karşı karşıyayız.* ***'Doğu Sorunu'na, 'siyasal'*** *bir çözüm bulmak zorundayız. Bu, tek başına bu ya da şu iktidarın yapabileceği bir iş değildir. Tüm siyasal partilerimizin onların ötesinde tüm siyasal seçkinlerimizin, elele vermeleri gerekiyor.*

Önce, böyle bir ***'sorun'****un varlığını kabul etmek için...*

Ondan sonra, bu soruna bir ***'siyasal çözüm'*** *geliştirmek için...*

Nihayet, bu çözüm her neyse, onu ***'elbirliğiyle uygulamak'*** *için...*

Kimse kendisini aldatmasın... Söz konusu olan ülkemizin ve halkımızın bütünlüğüdür. Bunu, olup bitenleri 'şekavet olayları' gibi görüp askeri önlemlerden medet umanlar da, olaylara yalnızca 'insan hakları ve özgürlükleri, demokrasi' açısından bakmak eğiliminde olanlar da, hiç akıllarından çıkarmasınlar.

'Eşkiya ile uğraşacağım' derken, suçsuz insanları canlarından ve mallarından etmek, hapishanelerimizde insanlığa yakışmayan kurallar koymaya ve uygulamaya kalkışmak ne kadar yanlışsa, insan hak ve özgürlüklerine sahip çıkmak için ülkemizin ve halkımızın bütünlüğüne göz dikenleri cesaretlendirecek davranışlar içine girmek de o kadar yanlıştır.

Neyin doğru olduğunu, ne yapmak gerektiğini saptamak için bir 'ulusal uzlaşma', 'ulusal politika' geliştirmek zorundayız. Çünkü karşı karşıya olduğumuz sorun, parti ve siyasal eğilim bağlılıklarını aşıyor.» (18 Ağustos 1989, Günaydın)

Bir telaşın açık ifadeleri olan bu satırlar, Türkiye'den bir şeylerin kopup gittiğini, buna dur demenin zorunluluk arzettiğini vurgulamak istemektedir. Giden Kürdistan'dır. Telaşı yaratan ise ulusal kurtuluş mücadelemizdir. «Sağcı», «solcu» partileriyle «ulusal politika» belirleme noktasında birleşme çağrıları, birbirlerine her konuda tavizler vererek «ulusal uzlaşma» yollarını arama çığırtkanlıkları, devletin nasıl bir açmaz içerisinde olduğunun göstergesidir.

«Evet... Kimse başını kuma sokmasın. Türkiye, son derece hızlı ve kararlı bir biçimde ele alıp üstüne yürümezse, yıllarca başını ağrıtacak bir sorunla karşı karşıyadır. Üstelik bugün ne Türkiye'nin koşulları ne de dünya konjüktürü bu sorunu 1920'lerin ve 1930'ların metotlarıyla çözmeye müsait değildir.

O nedenle tekrar ediyoruz: Bir an önce Meclis toplanmalı, Güneydoğu'daki durumu ele alıp tartışmalı, tüm partilerin üzerinde uzlaşacakları bir ulusal politika belirleyip uygulamalıdır. Gecikmenin ne kadar pahalıya patladığını hepimize 12 Eylül göstermiş olmalıdır.» (Oktay Ekşi, 14 Ağustos 1989, Hürriyet) diyen burjuva kalemşörü, bir anlamda tarihi gerçekliğe parmak basmış ama, bu gerçekliğin günümüzde geçerli olmadığını da belirtmiştir. Bu gerçeklik, Birinci Dünya Savaşı'nda İngiliz ve Fransız emperyalistleri ile masaya oturan kemalistlerin Kürdistan sorununu kağıt üzerinde halletmeleri, Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'ın, Musul ve Kerkük'e karşılık kemalist iktidara bırakılıp, bugünkü «Misak-ı Milli» sınırlarının çizilmesiydi. O dönemde Kürdistan'da modern bir ulusal kurtuluşçu mücadele de yoktu. Ancak günümüzde ne bir dünya savaşı var ne de modern olmayan bir ulusal kurtuluş mücadelesi. Dönem her şeyin tersine döndüğü bir dönemdir. Sömürgeci-faşist TC'nin karşısında modern ulusal kurtuluş mücadelemiz vardır ve bu mücadele devleti çıkmaz içerisine sokmuştur. «Ulusal politika» çağrıları da bu nedenledir.

«Meselenin çözümü bellidir. Eşkıyaya tenkil, halka şefkat ve hizmet! Bölgedeki insanımız kendisini yabancı hissetmemelidir. Bu konuda PKK'nin tuzağına düşülmemelidir! Öncelikler vatan bütünlüğünün gerektirdiği önceliklerdir. Doğu'ya yatırım, Doğu'ya iş, Doğu'ya eğitim... Ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olan Türkiye, ekonomi, eğitim, yol, aş ve iş ağlarıyla da birbirine bağlanmalı, entegrasyon sağlanmalıdır.

Aksi halde başımıza gelecek felaketi görmek için 235 yıllık trajik tarihimizin herhangi bir sayfasını okumak yeter!» (**Taha Akyol**, 14 Ağustos 1989, Tercüman). Cumhuriyetin kurulduğu günden günümüze kadar Türkiye ve Kürdistan halklarına zulmü, vahşeti, işkenceyi reva gören Kemalizm, «Misak-ı Milli»yi korumak için her şeyi mübah saymıştır. «Misak-ı Milli»yi yaratmak için halklara karşı çıplak zoru temel hareket noktası olarak almıştır. Bu amaçla, Ermeni ve Rumları topraklarından uzaklaştırmıştır. Kürt halkı üzerinde de bu zoru uygulayıp göç ettirmek isteyen Kemalizme karşı tarihte direnişlerle karşı koyulmuş, halkımız topraklarını terketmemiştir. Bugün aynı oyunlar yeniden oynanmakta ve halkımız yeniden göç ettirilmeye çalışılmaktadır. «Misak-ı Milli» çağrılarının 1989 yılında tekrardan gündeme getirilmesinin anlamı, mücadelemiz karşısında ordu gücünün yetmezliği, siyasal yenilginin itirafı, tarihte yarattığı katliam ve vahşetin hesabını vermekten kaçmadır. Ancak var olan gerçeklik, tüm çıplaklığı ile gözler önüne serilen gerçeklerin halklar tarafından kabul görmüş olması ve verilen haklı savaştan yana tavır koymalarıdır.

Kazanan Kürt halkı ve gerilladır

TC'nin son kozları ve çırpınışları olarak da değerlendirilebilecek olan genişletilmiş operasyonlar ve saldırıları sonuçsuz kalmış; «efsanevi» Türk ordusu bir kez daha kendisi kurtarılmaya muhtaç hale düşmüştür. Her türden vahşet ve katliam uygulamalarını deneyen sömürgecilik bu uygulamalarından da istediği sonuca ulaşamamıştır. Kürt halkının direnişi ile karşılaşan sömürgecilik, halkımızın nefretini bir kez daha kazanmış, halkımız kendi öz ordusu ARGK'nin yanında yer almıştır. Onbinlerce ordu gücünü seferber eden faşist TC'nin göç zorlamasına karşı halkımız direnmiş, düşmanın şeker politikasına kanmamıştır. Bu gerçekliği burjuva basınında da görmek mümkündür.

«Evet ülkemizin bu köşesinde savaş koşulları geçerlidir. Askerin, polisin, tüm güvenlik güçlerinin ne denli çetin bir ortamda görev yaptıkları biliniyor. Sinirler yay gibi gergindir. Ancak bütün bunlar temel bir gerçeği değiştirmez. Halkın desteği kazanılmaksızın o mücadele kazanılamaz!» (**Hasan Cemal**, 09.08.1989, Cumhuriyet). Tüm değerleriyle yok edilmeye çalışılan Kürt halkı, bugün kazanılmaya çalışılıyor. TC'nin devlet yöneticileri ve kalemşörleri, 1938-Dersim, 1925-Palu, 1921-Koçgiri-Ağrı-Zilan ve 1980'ler sonrası katliamlarını unutmuş görünüyorlar! Çağdaş bir ulusal bilinçlenmenin geliştiği Kürdistan'da artık TC'nin «şirin» maskesi çoktan düşmüştür. Şimdi görülen ve halkımız tarafından bilince çıkarılan, onun barbar yüzüdür. Yıllar boyu uyutulan halkımız gerçekleri artık görebilmektedir. Kürdistan «elden gitmektedir». Can havliyle bu soruna parmak basan **Oktay Ekşi**, *«Güneydoğu çözüm bekliyor»* başlıklı yazısında şunları belirtiyor: *«Konuyu bilmeyen yok. PKK 'eşkiyasının' Güneydoğu'da başlattığı kanlı terör eylemleri, beş yıldır sürüp gidiyor. Bu beş yıl içinde PKK'cılar hakkında söylenmedik söz kalmadı. Kah 'can çekiştikleri' ileri sürüldü. Kah 'birbirlerine düştükleri' söylendi. İkidebir 'şu yöredeki güvenlik kuvvetlerimiz tarafından sıkıştırıldıkları' bildirildi. Ama belirli zamanlarda yayınlanan bilançolar, tablonun hiç de içaçıcı olmadığını ortaya koydu. En azından güvenlik güçlerimize ve sivil halka verdirdikleri zayiatın toplamı, onların verdiklerinden her zaman büyük oldu. Keza gündüzlere devlet hakim olurken, gecelere hep onların hükmettikleri ortaya çıktı.»* (8.8.1989, Hürriyet)

Evet, sayın **Ekşi**; bu sadece sizin bildiğiniz veya size devletin verdiği bilgi. Daha bilmediğiniz çok şey var. Bizim salt geceleri değil gündüzleri de hakim olduğumuz yerler var. Bugüne kadar ağzınıza dahi almak istemediğiniz mücadele ve halk gerçekliğimizi nasıl kabullendirip söylettiysek, yarın diğer gerçekleri de söylettirmesini bileceğiz.

«Açık konuşalım: Güney bölgesinde uygulanmakta olan olağanüstü hal rejimi, beklenen başarıya ulaşamamıştır.» (**Hüsamettin Çelebi, 18.8.1989**, Tercüman) Bu sözlerin sahibi **Çelebi**, «Bölge Valisi» **Kozakçıoğlu**'nun halkı aldatmaya yönelik demagojilerinin inandırıcılıktan uzak olduğunu itiraf etmek zorunda kalmıştır. Emperyalizmin ulusal kurtuluş mücadelesi veren bazı halklara karşı uyguladığı «özel valilik» planları, Kürdistan'da da tutmamış, **Kozakçıoğlu** başka illere vali olarak atanmaya çalışılmıştır. Ancak tutmayan salt özel valilik değil, özel savaşın diğer yöntemleridir de. Ordu komutanlarının Kürdistan'daki başarısızlıklarından dolayı peşpeşe emekliye sevkedilmeleri bunun açık itirafı olmuştur.

«Alınan kararlar ve yapılan işlerin beklenen ölçüde başarılı olmadığı da açıktır. Daha geçen hafta bölgeyi ziyaret ederek resmi görevlilerden bilgi alan ana muhalefet partisi lideri, 'ulusal bütünlüğümüzü tehdit eden bir durumun varlığından' sözetmiştir. Bölge Valisi, çok dikkatli ifadeler kullandığı son basın toplantısında, 'ulusal bir politika tesbiti ve uygulanması gerektiğini' belirtmiştir.» (**Hüsamettin Çelebi** 8.8.1989, Tercüman) Görülüyor ki, devletin yetkili ağızları birkaç ay, birkaç yıl önce söylediklerini unutmuşlar. Sömürgeciler ve özellikle de **Kozakçıoğlu**; «o vatan kurtaran aslan» edasıyla atandığı «Bölge Valiliği» koltuğuna oturduğundan buyana sıraladığı, *«Üç ayda bitireceğim», «Herkes bundan emin olmalıdır», «Her karış toprağa hakimiz»*, türünden açıklamalarını nasıl da unutmuşa benziyor! Devlet bütçesinin üçte birinin ayrıldığı «bölge valiliği» hem siyasal, hem ekonomik, hem de

askeri olarak çöküşü yaşıyor. Kendi kendini aldatan açıklamalardan başka hiçbir etkinliği kalmamıştır. Bu konuda **Ertuğrul Özkök** şu belirlemeleri yapıyor; *«Her konuda ayaküstü konuşmayı bile seven Başbakan, sözlerinin arasına bu konuyu nedense sıkıştırmıyor. Ortada sadece İçişleri Bakanı ile Olağanüstü Bölge Valisi kalıyor. Onlar da 'Duruma hakimiz. Teröristler artık risksiz eylemlere yöneliyorlar' gibi, kendilerinin bile inanmadığı demeçlerle işi geçiştiriyorlar.»* (18.8.1989, Hürriyet). Verdikleri demeçlere kendileri dahi inanmadıkları gibi, Türkiye ve Kürdistan halkları nezdinde de alay konusu olmuşlardır. Beş yıldır sonu gelmeyen «bittiler», «bitecekler», «son demlerini yaşıyorlar», «duruma hakimiz» sözleri artık müthiş bir çöküşün belgeleri olmaktan öteye anlam ifade etmiyor. Ve bu çöküş salt askeri alanda da değil, rejimi tüm yönlerden avucuna alan bir çöküş boyutuna ulaşıyor. *«Sonuç: Ekonomi ve iç politika çıkmazda, dış politika dış politikacıların elinden alınması yüzünden berbat. Misak-ı Milli üzerinde oyunlar.... Giderek köşeye sıkışan Türkiye.*

Hesabını kim verecek?» (**Taylan Sorgun** 27.8.1989). Yanıtını biz verelim sayın **Sorgun**! Bu hesabı, yıllardır halklarımız üzerinde en vahşi baskı ve zulmü uygulayan, binlerce insanın kanına giren sömürgeci faşist Türk devleti verecektir, vermektedir. Bu hesabı soranlar ise, tarihi hesaplaşma için, tarih sahnesine modern tarzda çıkan Partimiz PKK ve onun ordu gücü ARGK'dir. Bu hesaplaşmada hiçbir güç sömürgeci-faşist devleti elimizden kurtaramayacaktır.

Türk sömürgecilerinin savaşı kaybettikleri ve ulusal kurtuluş mücadelemizin büyük başarılar kazandığı gerçeği **Mehmet Ali Birand** tarafından, 30 Ağustos tarihli Milliyet gazetesindeki yorumunda da dile getiriliyor. Yazıda şöyle deniliyor:

«PKK, 5'inci yıldönümünde yeniden dirilişini yaşıyor. Türkiye Cumhuriyeti güvenlik kuvvetleri çaresizlik içinde bir görüntü sergiliyorlar.

Harcanan milyarlarca lira, binlerce insan ve sonuç; açık bir başarısızlık.

Bunu kendimizden saklamayalım.

Son aylarda eylem sayısını arttırdılar, taktiklerini değiştirdiler, Türkiye'yi sarsmasını bildiler.

Genelkurmay Başkanı'ndan Savunma Bakanı'na, İçişleri Bakanı'ndan Başbakan'ına kadar herkesin telaşla bölgeye koşmalarına yol açtılar.

Basını, koskoca bir ay süresince manşetlerine kadar işgal ettiler.

Bölge Valisi Kozakçıoğlu ve hele İçişleri Bakanı'nın demeç kampanyaları inandırıcılıktan son derece uzak.

Genel bir kargaşa havası hüküm sürüyor.

Beş yıldan beri izlenen politikaların, beklenen sonuçları vermediği apaçık ortada.

Silahlı Kuvvetler'in üzerine yüklenen bu mücadeleyi başaramadıkları, kontrolü kaybettikleri görüntüsü, her geçen gün biraz daha yaygınlaşıyor. Daha da kötüsü, ordunun toplumdaki prestiji sürekli biçimde hırpalanıyor.

Sıkışılınca da, hemen dış güçler sorumlu gösteriliyor. Sanki biz üzerimize düşeni yapmışız da, Suriye yüzünden güç durumda kalınıyormuş gibi bir izlenim yaratılmaya çalışılıyor.

Oysa, sorunun kökü bizden kaynaklanıyor.

Genelkurmay Başkanı, İçişleri Bakanı, Bölge Valisi ve diğer yetkililerin demeçleri dikkatlice incelendiğinde 'başarısızlığın kabulü' çok açık biçimde görüldüğü gibi, en başta gelen nedenin de, PKK'nın bölge halkından aldığı gizli destek olduğu vurgulanıyor.

İşte resmi yetkililerimizin bir türlü el atmak istemedikleri hastalığın kaynağı...»

Tam bir başarısızlık belgesi niteliğinde olan bu yazı, yorum gerektirmeyecek kadar açık. Varolan gerçekliklerin izahı kısmen de olsa burjuvazinin kalem tutan ellerinden dile getirilmiş durumda. Buna bir isim koymak gerekirse, o da ancak «Türk devletinin yenilgisi» olabilir.

Korkunun ecele faydası yoktur!

Ulusal kurtuluş mücadelemizin her geçen gün sesini daha fazla duyurduğu, halkların yoğun sempatisini kazandığı bir dönemde, ülkemizde uygulanmak istenen «özel savaş»ın çöküşe gittiği, sömürgeci-faşist devletin çıkmaz içerisine girdiği, Kurtuluş Kuvvetlerimizin her gün artık güç kazandığı günümüzde, devletin «Başbakanı» Özal, Kürdistan topraklarında, deyim yerindeyse devekuşu misali kafasını kuma gömerek, gerçeklerden kaçabileceğini, kurtulabileceğini ve halkları biraz daha aldatabileceğini umduğu bir gezi gerçekleştirdi. Propaganda meydanlarında kuru-sıkı atan TC'nin «Başbakanı» Kürdistan'a geldiğinde nasıl bir korku ve panik içerisinde olduğunu gizleyemedi. Bu olayın kendisi dahi gerillanın düşman üzerinde yarattığı korku ve etkinliğin bir ifadesidir. Bu acizliği **Oktay Ekşi**, 31 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesindeki köşesinde şöyle dile getirmek zorunda kalmaktaydı:

«'Ne gibi bir görüntü?' demezsiniz herhalde, çünkü sayın Başbakan'ın çelikle kaplanmış bir kürsüye çıkıp kaşları hizasına kadar kurşun geçirmez bir cam siper ardına geçerek, Bitlis halkına hitap edişini gösteren fotoğraf, tüm gazetelerde yayınlandı.

Gerçi biz izlemedik, ama eminiz aynı görüntü televizyonun haber bülteninde de dakikalarca yayınlanmıştır.

Biz, sayın Başbakan'ın o yöreye gitmesini isterken 'yöre halkına moral vermesi için' bunun gerekli olduğunu söylemekteydik. Oradaki halka, 'Ne varmış korkacak? İşte devlet burada... Devlet; sizi de, beni de korur. Hiç endişe etmeyin' mesajını iletmesini bekliyorduk. Yoksa sokaktaki adamdan da yüreksiz bir Başbakan görüntüsü sergileyeceğini tahmin etseydik, tanrı biliyor, elimize kalemi alıp da 'Sayın Başbakan Güneydoğu'ya gitmelidir' demezdik.

Gazetelerde bu gezinin haberlerini de okumuşsunuzdur: Teröristler son iki —belki üç— yıl içinde daha da gelişmiş ve etkili silahlar edinmiş olmalılar ki, Sayın Başbakan Van'dan Bitlis'e helikopterle gitmekten çekinmiş —veya ilgililer bunun tehlikeli alacağını söylemişler. Çünkü PKK eşkıyası helikoptere karşı, 'isabet oranı çok yüksek' füzeler (!) kullanabilirmiş. O yüzden Van'dan Bitlis'e kadar olan 168 kilometrelik yola —her 200 metrede bir, çift sıra halinde— jandarma dizilmiş. Bu görev, üç vardiya esasına göre yerine getirildiyse, demek ki, sırf bu yoldaki güvenliği için 5 bin kadar asker tahsis edilmiş.

Tabii, yol boyunca havadan 'şemsiye' görevi yapan dört ayrı helikopteri de hesaba dahil etmek lazım.» (abç)

Evet, Kürdistan'ın her köşesi sömürgeciler için bir tuzak. Sömürgecilerin Kürdistan'da babalarının çiftliğinde imişçesine serbestçe at oynattıkları devirler geride kaldı. Bugün Başbakan'ları bile, her adımda ölüm korkusu ile girebiliyor Kürdistan'a. Ancak korkunun ecele faydası yok!

"...Artık alınacak her önlem çürümüş yamadan öteye rol oynayamayacaktır. Türk sömürgecileri ve uşakları bunun şoku içerisindedirler..."

Sömürgeciler girdikleri çıkmazdan nasıl kurtulmak istiyorlar?

Bir yandan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, diğer yandan mücadelemizden etkilenen Türk halkının muhalefeti, bir diğer yandan da ekonomik çıkmaz ile karşı karşıya bulunan sömürgeci devlet, bu sorunları yaratan ulusal kurtuluş mücadelemizden kurtulmanın yollarını aramaktadır. Üzerinde durulan «çözüm»lerden birisi; çıplak askeri zor ve baskıdan sonuç alamayan, aksine tepki kazanan TC'nin halkları aldatma politikası olan «özerklik» planını uygulama çabasını geliştirmesidir. Birçok çevre giderek daha fazla, bu yönlü öneriler geliştirmektedir. Bunu, üstü kapalı olarak geçiştirmeye çalışan, ancak incelendiğinde anlaşılması zor olmayan burjuva kalemşörlerinin yazılarında, «muhalefet partileri»nin demeçlerinde görmek mümkündür.

«Özetlersek, Türkiye Cumhuriyeti'nin PKK ve bölgeye yönelik politikaları yürümemektedir. Eğer gerçekleri kabul etmez ve Kürt sorununa bugünkü gibi çarpık şekilde yaklaşımı sürdürürsek, ileride altından kalkamayacağımız durumlarla karşı karşıya kalmamız kaçınılmazlaşacaktır.

Kürt sorunu, çocuklara şeker, büyüklere para karşılığı tüfek ve bomba dağıtmakla halledilemez... Aksine bölge halkı ile resmi yetkililer ve güvenlik kuvvetleri arasındaki güvensizlik giderek artar. —Bugün de var olan yabancılaşma yaygınlaşır...

Başarısızlığımızı görüp, hem kısa hem de uzun vadeli önlem almaktan başka çıkış yolumuz yoktur.» (**M. Ali Birand**, 30 Ağustos 1989, Milliyet). Kürdistan sorunu konusunda sürekli akıl hocalığı yapan **M. Ali Birand**, bu yazısında da efendilerine çıkış olarak, uzun vadede köklü çözüm, kısa vadede ise, aldatıcı dil ve kültür özerkliğinin uygulanması gerektiğini vurgulamaya çalışmaktadır. Eğer bu yapılmazsa, kazanacak güç PKK olacaktır demektedir. Sömürgeci TC'nin tek çıkış yolunun kültürel özerklik olabileceğini vurgulayan **M. Ali Birand**'a akıl hocalığının bu noktasında çok geç kaldığını hatırlatmak isteriz. Kitleselleşen bir halk hareketi, bağımsızlığı amaç edinmiş bir halk hareketi, bu türden aldatıcı oyunlarla durdurulamaz. Kürdistan halkı ve öncü güçleri bağımsızlık yolunda emin adımlarla yürümektedirler.

TC'nin «Ana muhalefet partisi» Lideri **Erdal İnönü** ise bu konuda şunları söylüyor: *«Bölgede ana dili Kürtçe diye bir insana sakıncalı bakmak yanlıştır. Ana dilini konuşması doğal harekettir. Kültür farkları, etnik farklılıklar demokrasinin cevherleridir. Bunları biz getireceğiz... Ama mesele bu değildir. Ayrımcıların istediği, Türkiye'yi ayırıp Kürdistan diye bir devlet kurmaktır. Buna, vatandaşların hepsinin karşı olduğuna inanıyorum. Şunu açıkça söylemek gerekir. Etnik farkların olması ayrı, o ülkenin bölünmesi ayrı, bir devlet kurulması ayrı bir olay. Ayrımcıların ne istedikleri açıkça söylenmeli. Vatandaş buna göre neyi destekleyeceğini iyice bilmeli. Bir konuyu, nazik bir konu diye saklamakla bir yere gidilemez. Tam tersine açıkça tartışmalıyız. Devlet güçleri buna imkan vermeli. Güneydoğu ve Kürt sorunu bir tabu olmaktan çıkarılmalıdır; ekonomik, siyasal, kültürel ve dış politikayla ilgili tüm boyutlarıyla —ve serinkanlı biçimde— tartışılmalıdır. Başka çare yok!»* (9.8.1989, Cumhuriyet) **Erdal İnönü** babasından devraldığı tarihi misyonu yerine getirme doğrultusunda oldukça yoğun çaba harcamaktadır. Babasının oğlu olduğunu kanıtlamak istercesine halkımıza karşı düşmanlığını sürdürmektedir. Çizdiği tablolara bakıldığında, «kalben Kürt mantıken Türk» tipini ülkemizde yaratmaya çalışarak, ulusal kurtuluş mücadelemizi tasfiyeye götürmek istemektedir. Emperyalizmin kendisine verdiği bu görevi, çok sadık bir uşak olarak yerine getirmektedir. Bir yandan Kürdistan sorununa tüm partisi ile yakından bir ilgi içerisinde olduğunu lanse etmeye çalışan **İnönü**, diğer yandan emperyalizmin bir dayatması olan otonominin, idari özerkliğin de daha gerisinde bir slogan olan kültürel özerkliği savunmaktadır. Adeta sadaka dağıtır edasıyla *«Bunları biz getireceğiz.... »* demektedir. Üniversite profesörüne şunu hatırlatırız: Kürt halkı kendi hakkını alabilecek kadar modern bir mücadeleye sahiptir. Yine Kürt halkı kültürel özerkliğin ancak sonuna kadar işbirlikçilik, gericilik ve ajanlık temelinde gelişebileceğini çok iyi bilmektedir. Babanız tarihte belki başarı kazanabildi ama sizin günümüzde başarı kazanma, Kürt halkını imha etme amacınız kursağınızda kalacaktır. Çünkü uyanan ve direnen bir halk gerçekliği vardır. Bu gerçekliği değiştirmeye küçük «paşa çocuğu» kafanız yetmez. Osmanlıdan günümüze kadar, paşa çocukları ne zamandan beri halktan yana olmuştur ki, siz olacaksınız? Tarih sizin gibileri yargılamış ve mahkum etmiştir.

«Bölgedeki insanlar kendi dillerini konuşabilmelidir. Devletin okullarında Türkçe yapılmalı, ancak isterlerse kendi imkanları ile kendi dillerinde eğitim yapabilmelidirler. Kendi kültürlerini yaşatabilmeleri lazım. Bunun için komplekse kapılmamak gerekir.» (10.8.1989, Tercüman) diyen geçmişin «umudu» «halkçı» Ecevit'i ne kadar da «dostane» bir yaklaşım içinde görünüyor! Amerikan eğitiminden başarılı olarak çıkmış bu zat, efendisine olan uşaklığını süslü kelimelerle gizlemeye çalışmaktadır. Ancak şapka düşmüş, kel görünmüştür. Aynı Ecevit, *«Gerilla taktiğini bilen, kırsal alana göre yetiştirilmiş sivil güvenlik birimleri»*nin oluşturulması gerektiğini belirterek, nasıl bir devlet ajanı olduğunu açığa vurmuştur. Halkların mücadelesine karşı oluşturulan «kontr-gerilla» timlerinin yetiştirilmesini isteyen **Ecevit**, bir yandan kültürel özerklikle işin içinden sıyrılmaya çalışırken, diğer yandan katliamın nasıl planlanması gerektiğini izaha çalışmaktadır. Ne de olsa Kıbrıs deneyine, Maraş, Çorum, Elazığ deneylerine sahiptir. Halkımızın bütün bunları bir an da olsa aklından çıkarmadığını sayın **Ecevit** çok iyi bilmelidir.

Bir başka burjuva kalemşörü **Oktay Ekşi** de: *«Öteki konularda uğranılacak başarısızlık parayla, pulla karşılanır ama —Allah korusun— yurdumuzun Güneydoğu bölgesindeki teröre karşı devletin yenik düşmesinin bedeli hiçbir şeyle ödenemez.*

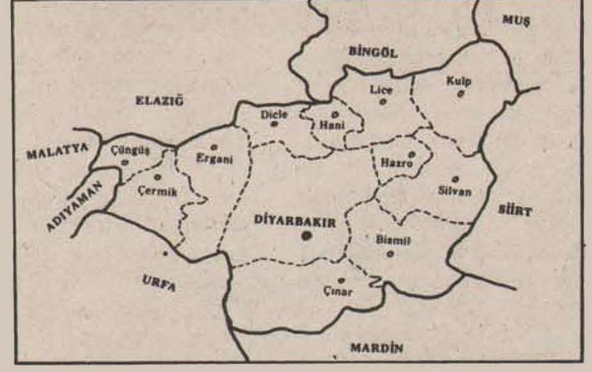
O nedenle Güneydoğu sorununu hafife almaktan vazgeçip yeni politikalar ve yeni önlemler aramak gerekir.» (11.8.1989, Hürriyet) demektedir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bağımsızlık yolunda ilerlediğini, devletin yenik düşebileceğini gören sayın **Ekşi**, adeta yalvarırcasına yeni politikalar istemektedir. «Ömrümüzü biraz daha sürdürelim» hesabı içerisinde olan **Ekşi** vb. kesimler kültürel özerkliğin verilmesini istemektedirler. Çünkü Kürdistan'da uygulanacak başka da «yeni» politika yoktur. Yeni politika ve önlemlerden kasıt özerkliktir. Diğer politika ve önlemlerin tümü Kürdistan'da denenmiştir. Çok sahtekarca da olsa sömürgecilerin eski politikalarında artık bir gedik açılmış durumdadır.

Yukarıda burjuva basınına yansıyan değerlendirmelerden yaptığımız derleme, ulusal kurtuluş mücadelemizin bugün ulaştığı boyutları ve Türk sömürgeci egemenliğinin çöküşünü gözönüne serecek niteliktedir. Tüm gizleme çabalarına, çarpıtmalara ve sansüre rağmen, gelişmelerin bu şekilde yorumlanmak zorunda kalınması, yaşanan çöküşün çok büyük boyutlarda olduğunu ve Türk devletinin Kürdistan'daki varlığının ciddi biçimde sarsıntı geçirdiğini belgelemektedir. «Ulusal politika» arayışları da bu çöküşü durduramayacaktır. Artık alınacak her önlem çürümüş bir yamadan öteye rol oynayamayacaktır. Türk sömürgecileri ve uşakları da artık bu gerçeği görmüş ve bunun şoku içerisindedirler.

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Geçmişin ticaret merkezi, günümüzün direniş kalesi

AMED
(Diyarbakır)
—II—

COĞRAFİK KONUMU

Diyarbakır, Kuzey Kürdistan'ın orta bölümünde birçok şehirle sınır olan beldelerimizdendir. Geçen bölümde de Diyarbakır'ın bu konumundan ötürü merkezi bir role sahip olduğunu belirtmiştik.

Doğudan Siirt'in Batman, Beşiri Kozluk ve Sason, Muş merkezi; güneyden Mardin'in Mazıdağı, Savur, Gercüş; batıdan Urfa'nın Siverek, Viranşehir, Adıyaman'ın Gerger, Malatya'nın Pötürge; kuzeyden Elazığ'ın Sivrice, Maden ve Palu, Bingöl'ün Genç ve Solhan ilçeleriyle sınırdır.

Diyarbakır toprakları %95'i tarıma elverişli alanlardan oluşur.

Nüfus bakımından hızla büyüyen bir beldemizdir. Birçok yerleşim alanıyla sınır olduğundan ötürü, dışardan da büyük nüfus kitlesini barındırmaktadır.

Bölge genellikle dağlarla çevrilidir. Diyarbakır bu dağlar arasında bir yayla gibi görünüm sunar. Coğrafyasının %37'sini dağlar, %30,6'sını ovalar, %30,4'ünü platolar ve %2'sini de yaylalar oluşturur. Dicle, irili-ufaklı kollarıyla belde topraklarını sulayan tek ırmaktır.

Güneydoğu Toroslar'ın kollarıyla çevrili olan Diyarbakır'ın kuzeyinde Akdağ uzanır. Bu dağ, tepelik çevresindeki kayalıklar beyaz olduğundan Akdağ adıyla anılmaktadır. Belkik Tepe, 2531 metre ile dağın en yüksek noktasını oluşturur.

Diyarbakır'ı çevreleyen Güneydoğu Toroslar'ın kolları, Ergani, Dicle, Hani, Lice, Hazro ve Silvan ilçelerinin sınırları içinde yaygın sıralar halinde uzanır.

Mihrap Dağı, Ergani ilçesindeki en yüksek dağdır. Bu dağ, Elazığ'ın Maden ilçesinden başlar, Ergani içlerine kadar uzanır. Zülküf ve Dutdibi, Mihrap Dağı'nı izleyen dağlardır.

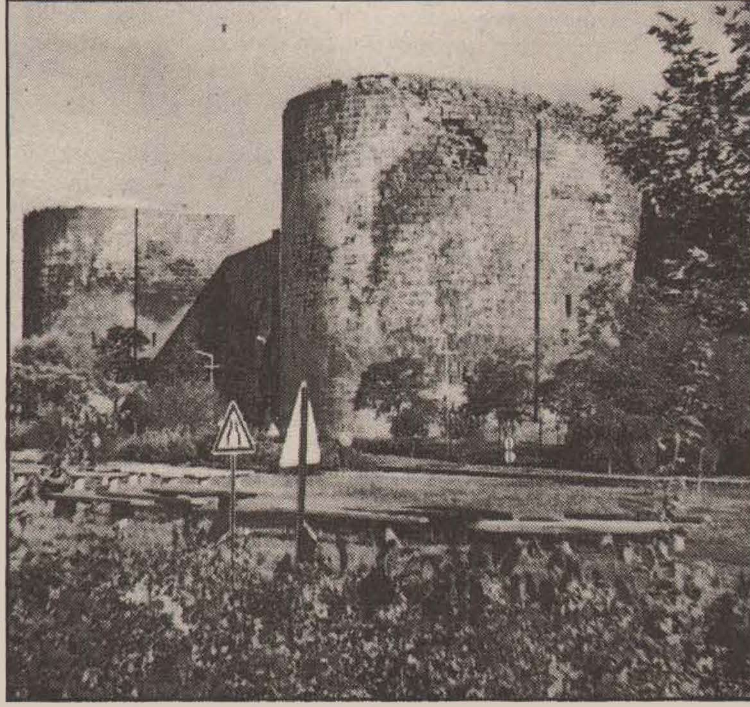
Diyarbakır Havzası'nı ikiye bölen Dicle Vadisi'nin doğusunda da sıradağlar devam eder. Sıradağların Dicle ilçesi sınırları içine giren kollarından yüksek olanları Pirecman, Tonekrat ve Heredan dağlarıdır. Bu dağların genel adı, Piran Dağları olarak anılır. Koz, Cirbir, Lis ve Adem Dağları da Hani ve Lice sınırlarından Sarım Çayı'na kadar uzanırlar. Hani ilçesinde önemli sayılabilecek başka yükseltiler Nem, Çime ve Dübrü dağlarıdır.

Muş sınırı yakınındaki Kulp yöresinde bulunan Anduk Dağı, Diyarbakır'ın en yüksek dağıdır. Bu dağın yüksekliği 2830 metredir.

Hazro ilçesindeki dağlar, üç kol halinde uzanırlar.

Yüksekliği en çok 1500 metre olan ve gittikçe alçalan Harbat Dağları, Silvan sınırlarından Batman ırmağına kadar uzanırlar.

Güneydoğu Toroslar'ın güneye inen kolunu oluşturan Gelincik, Aşurkâr ve Petekkaya Dağları, Çermik'in üç yönünde uzanırlar. Bu dağ kolunun Çermik sınırları dışında yükseltileri alçalma gösterir. Bu sıradağın devamında Diyarbakır ile Urfa'yı birbirinden ayıran Karacadağ, bu kolda tekrar yükselme gösterir.

Diyarbakır Surlarından bir görüntü

Karacadağ'ın en yüksek noktası 1919 metreyle Mergamir Tepesi'dir. Eski ve sönmüş bir yanardağ olan Karacadağ'ın en önemli tepeleri Kulubaba, Türbelik, Aktepe, İncirtepe, Harami, Üçtepeler, Çotani, Boztepe, Kuzugölü, Mardincok, Mandal, Yassı, Yukarı Tavşanlık, Tahtikli, Devekıran, Seki ve Yaralı noktalarıdır.

Karacadağ'ın güneyinde ve Diyarbakır-Mardin sınırında Mazıdağı ve Devehırçıklı, Arabışiar, Bülbülyuvası, Mahlebik ve Dirizhılt yükseltileri bulunur.

Bölgedeki ovalık alanlar, genellikle kırmızı kahverengi toprak türündendir. Ovalar daha çok Dicle Irmağı'na karışan dere ve çayların vadilerinde zincirleme bir sıra gibi yayılırlar. Belde toprakları içinde en önemli ovalar şunlardır:

Gevran Ovası: Bu ova yüksek tepelerle çevrilidir. Ergani Ovası olarak da anılır. Ekime pek elverişli olmayan ovanın yüzölçümü yaklaşık olarak 15.000 hektardır. Mısır ve darı ekilir.

Karahan Ovası: Kurak ve çakıllı olan ova, Gevran Ovası'ndan Diyarbakır ve Karacadağ eteklerine dek uzanır. Yüzölçümü 10.000 hektar olan ovada genellikle hayvancılık yapılır.

Diyarbakır Ovası: Karahan Ovası'nın bitiminde başlar. Daha çok hayvancılığa elverişli olan ovanın yüzölçümü yaklaşık olarak 40.000 hektardır.

Kıkl Ovası: Çınar ilçesinin doğu ve güney kesimini kaplayan ovada arpa ekimi yapılır. Bismil'e doğru uzanan ova, bölgedeki ovaların en verimlisidir. Yüzölçümü 25.000 hektara yakındır.

Behremki Ovası: Bismil'in önemli bir bölümünü kaplayan ova, tarıma oldukça elverişlidir. Yüzölçümü yaklaşık olarak 18.000 hektardır.

Dicle Şerit Ovaları: Dicle'nin solunda ırmak boyunca uzanan ovaların yüzölçümleri yaklaşık olarak 5-6 bin hektardır. Bu ovaların en önemlileri Pamuklu, Anbarçay, Sinan ve Silvan ovalarıdır.

Bölgedeki yaylalık alanların yüzdesi oldukça azdır. Varolan yaylalık alanlar daha çok Diyarbakır Havzası'nın kuzeyinde, güneyinde ve batısında yer alırlar. Yöredeki aşiretler ilkbahar mevsiminde bölgenin kuzey ve kuzeydoğusundaki yüksek yaylalara çıkarlar. Yaylalara çıkış süreci 4-5 aylıktır. Bu süreçte yayladan yaylaya göç edilir.

Bölge topraklarının önemli bir bölümünü kaplayan plato ve stepler, Dicle ve kollarının açtığı vadilerle parçalanmıştır. Vadiler, bölgenin kuzey ve doğusundaki yüksek bölgelerde bulunarak, dar ve derindirler. Güneye doğru inildikçe yükselti azalır ve bu nedenle vadiler genişleyerek, tabanlarında geniş düzlükler oluştururlar. Vadilerin kıyıları yeşilliklerle kaplı.

Diyarbakır'ın en önemli akarsuyu Dicle'dir. Birçok irili-ufaklı kollarıyla tüm bölgeyi sulayan ırmaktır. Kaynağı Hazar Gölü'dür. Dicle'nin dolu akması sonucu, olası taşkını önlemek amacıyla kimi noktalarda vadisi derinleştirilmiştir. Dicle'nin uzunluğu, çıkış noktası olan Gölcük'ten Güney Kürdistan sınırına kadar 452 kilometredir. İlk çıktığı kaynakta denizden yüksekliği 1155 metredir; bu yükseklik Diyarbakır önünde 560, Cizre'de ise 350 metreye düşer.

Dicle Irmağı dışında; Ambar Çayı, Batman Çayı, Kalhane Suyu, Medya Çayı, Sinek Çayı, Göz Suyu, Madrap Suyu, Sinan Suyu ve Çüngüş Çayı bölgede bulunan irili-ufaklı akarsulardır.

Bölgede doğal göller yoktur. Devegeçidi Barajı, Karakaya Barajı, Ortaviran Göleti, Gözegöl Göleti ve Kurtkaya Göleti bulunmaktadırlar.

Diyarbakır ünlü tarihi surlarıyla da tanınır. Bir döneme kadar, Diyarbakır şehir merkezi bu surlarla çevriliydi. Surlarda yedi kapı bulunur. Surlardaki her bir kapıdan bir çevre il'e ulaşım sağlanırdı. Günümüzde hala ayakta olan surlar, Diyarbakır şehir merkezinin ortasında kalmıştır. Çünkü gelişen şehir merkezi surların dışına taşmıştır.

Şehir merkezinde bulunan yapıların yaklaşık %50'si tarihi binalardır. Dört ayaklı minarenin mimarisi oldukça ilgi çekicidir. Ayrıca şatolar, kale görünümünde binalar, camiler ve türbeler çeşit çeşit işlemeleriyle gözleri kamaştıracak mimari eserlerdir.

Diyarbakır karpuzu oldukça meşhurdur. Her yıl karpuz festivalleri düzenlenerek, çeşitli büyüklükte karpuzlar sunulur.

Karpuz festivalinden bir görüntü

Petrol, jeolojik rezervli demir yatakları ve kurşun-çinko karışımı damarlar, Diyarbakır'ın başta gelen yeraltı zenginlikleridir. Bunların yanında Ergani çevresinde bulunan madenler, yeraltı zenginliklerinde önemli yer tutarlar. Dicle ilçesi yakınında barit yatakları, Çınar ilçesinin Ballıbaba köyü çevresinde fosfat bulunur. Ayrıca merkez ilçe yakınlarında bulunan tuğla kiremit hammaddesi ve Hazro ilçesi yakınlarında çıkan taşkömürü, Diyarbakır'ın yeraltı zenginlik kaynakları arasında yer alır.

Diyarbakır'ın kuzey kesimleri deprem kuşağı içerisine girer. Çeşitli kez deprem sallantılarına sahne olan bu kesimde yeralan Lice'de, 6 Eylül 1975 tarihinde meydana gelen deprem 6,9 şiddetinde olmuştu. Bu deprem sonucunda 2384 insan yaşamını yitirirken, 8149 konut da tamamen yıkılmıştı. Yapılan incelemeler sonucu, Lice'nin merkez olarak alındığı 150 km yarıçaplı bir alanda 1900-75 arası çeşitli şiddetlerde toplam 80 kez deprem olmuştur. Yine bu incelemeye göre, Lice ve çevresi üçüncü derece deprem kuşağı içerisinde yer almaktadır.

Diyarbakır'ın şifalı su kaynakları, Çermik Kaplıcası ve Ankaris Şifalı Suyu'dur.

Çermik Kaplıcası: Çermik ilçesinin 3 kilometre uzağında, Diyarbakır-Çermik karayolu üzerindedir. Saniyede 3 litre çıkan bu kaynak suyunun sıcaklığı 40 derecedir. Çeşitli hastalıkları iyileştiren bu kaplıcanın çevresinde 23 otel vardır.

Ankaris Şifalı Suyu: Hani ilçesinden 3 kilometre uzaklıkta olan bu su, Diyarbakır-Hani karayolu üzerindedir. Bu içme suyunun sarılık hastalığının iyileşmesinde ve böbrek taşlarının düşürülmesinde etkisi vardır.

İKLİM

Diyarbakır'da sert kara ve yarı-kurak yayla iklimi egemendir. Bölgede yazlar oldukça sıcak, kışları ise yarı soğuk geçer.

Merkezde en sıcak geçen aylar haziran, temmuz, ağustos ve eylüldür. Sıcaklığın 0 derecenin altına düştüğü aylar ocak ve şubat aylarıdır. Yıllık sıcaklık ortalaması 15,9 derecedir.

Bölge merkezinde yıllık yağış ortalaması 495,9 mm'-dir. Bu yağış ortalaması, çevre illerin merkezlerine düşen yağış ortalamalarından daha düşüktür. Aralık, ocak, şubat ve mart merkezin en çok yağış; temmuz ve ağustos ise en az yağış aldığı aylardır.

Diyarbakır merkezinde, ortalama rüzgar hızı 2,6 m/sn'dir. En yoğun esen rüzgar ise karayeldir.

Diyarbakır'da yapılan istatistiklere göre sıcaklık, yılda 64 gün 0 derecenin altına düşmekte ve 124,4 gün ise 30 derecenin üstüne çıkmaktadır. Şehir merkezinde en yüksek sıcaklık 46,2 derece olarak ölçülmüştür.

SÜRECEK

Kaddafi yönetimde 20. yılını doldurdu

1 Eylül 1969'da Kral İdris El Mehdi'yi devirerek iktidara gelen Albay Muammer Kaddafi 20 yıldır, Libya Devlet Başkanlığı görevini yürütmektedir. 20 yıllık süre içerisinde, ülkesinde halkının desteğini büyük oranda alan Muammer Kaddafi, uluslararası alanda da önemli oranda destek buldu.

Albay Kaddafi'nin askeri güçlerle gerçekleştirdiği darbenin anti-emperyalist niteliğinin belirgin olması ve milli ögelerin yönetimine yol açması Libya'yı emperyalizmin saldırı hedefi haline getirdi.

Kral İdris El Mehdi'nin işbirlikçi karakteri, emperyalizmin çıkarları temelinde ülkeyi yönetmesi, halkın büyük tepkisine yol açmıştı. Kitlelerin ekonomik durumu alabildiğine kötüleşirken, sömürü de alabildiğine artmaktaydı. Bu ortamda, Kaddafi'nin küçük-burjuvazinin önderliği olarak darbeyi gerçekleştirmesi, halkın büyük sempatisini toplamasına yol açtı.

Kaddafi iktidara geldiği bu ilk dönemde kazandığı kitle desteğini günümüze kadar da devam ettirdi. Bugün Kaddafi ülke içerisinde halkının önemli bir desteğine sahip. Kaddafi'nin böylesi bir destek almasının en önemli nedeni, anti-emperyalist niteliği ve ülke içerisinde halka ekonomik ve siyasal alanda daha geniş imkanlar sunmasından ileri geliyor.

Libya, Kaddafi yönetimi altında, Suriye ve Cezayir gibi küçük-burjuva radikal yönetimlerinin iktidarda bulunduğu ülkelerle birlikte Ortadoğu'da emperyalizmin planlarına karşı direnmektedir. 1975 Camp-David anlaşması ile birlikte Mısır'ın İsrail'le barış masasına oturması karşısında, Libya, Suriye, Cezayir ve FKÖ'nün de içerisinde bulunduğu **Red Cephesi**'nin kuruluşunda önemli rol oynadı. Libya, bu tutumuyla hem emperyalizme ve hem de emperyalizmin bölgedeki uşaklarına karşı takındığı direnişçi tutumunu günümüze kadar da sürdürdü.

Bu özelliğinin yanısıra, ulusal kurtuluş hareketlerine ve ilerici ülkelere de Kaddafi'nin sunduğu destek önemli bir yer tutar. Kaddafi, Ortadoğu'dan Latin Amerika'ya kadar birçok alandaki ulusal kurtuluş mücadelelerine sürekli bir destekte bulundu. Bu nedenden dolayı emperyalizmin şimşeklerini de üzerine çekti.

ABD emperyalizminin başını çektiği saldırılar Libya'ya hava bombardımanı yapmaya kadar vardırıldı. 1986 yılında ABD uçakları Libya'yı bombaladılar. Başkent Tripoli'de bombalanan yerler arasında Kaddafi'nin Başkanlık Konutu da vardı. Kaddafi saldırıdan yara almadan kurtulurken, karısı ve çocukları hafif yaralar aldılar.

ABD emperyalizmi gerçekleştirdiği bu saldırı ile Libya içerisinde karışıklığı hızlandırıp, muhalefeti iktidara götürecek yolu açmak istiyordu. Ancak beklediğine ulaşamadığı gibi, zaten oldukça zayıf olan muhalefetin de sesi soluğu çıkmadı. 1988 yılı içerisinde de ABD, bu kez Libya savaş uçaklarına saldırdı. ABD emperyalizminin Libya'ya yönelik bu saldırıları, Libya'yı radikal konumundan uzaklaştırmaya yönelik olup, ulusal kurtuluş mücadelelerine sunduğu desteği kesmeyi hedeflemektedir.

ABD, bu amacını açıktan da dile getirerek, Libya üzerindeki tehdit ve şantajlarını sürdürmektedir. ABD'nin bu saldırı kervanına birçok Batı Avrupa emperyalist devleti de katılmaktadır. Libya'yı uluslararası terörizmin arkasındaki güç olarak niteleyip, şantaj ve tehditle, terörizm diye niteledikleri ulusal kurtuluş mücadelelerine sunduğu destekten vazgeçirmeye çalışmaktadırlar.

Libya üzerinde 20 yıl boyunca varlığını devam ettiren bu dış baskılara rağmen, Libya anti-emperyalist ve radikal çizgisini devam ettirdi. 20. yıl kutlamalarına egemen olan hava, Libya'nın bu konumunu devam ettirmekte kararlı olduğunu gösterdi.

POLONYA'DA KOALİSYON HÜKÜMETİ

Geçtiğimiz aylarda Polonya'da yapılan seçimler ardından ortaya çıkan hükümet bunalımı, koalisyon hükümetinin kurulmasıyla son buldu. Ama bu, Polonya'daki sorunların sonu anlamına gelmiyor. Polonya'da sorunların karmaşık bir hal aldığı ve çıkışın nasıl olacağının kestirilemediği bu dönemde, Polanya'nın nereye sürüklenece-ği de bir soru işareti halini aldı.

Dayanışma Sendikası'nın da katıldığı seçimlerin yapılması ile birlikte, Polonya'da gelişmeler yön değiştirmeye başladı. Polonya Komünist Partisi ile Dayanışma Sendikası arasında yapılan anlaşma sonucu, seçimlere gidildi. Seçim sonucunda Dayanışma Sendikası'nın Komünist Partisi'nden daha fazla oy toplaması ve kendisine ayrılan tüm milletvekilliklerini kazanması, durumda değişikliklere yol açtı.

Polonya Komünist Partisi Genel Sekreteri Jarujelski, Devlet Başkanlığı görevini üstlenirken, hükümeti kurma görevi de General Hitcşak'a verildi. Komünist Partisi'nin hükümeti kurma yönünde yürüttüğü girişimler sonuç vermeyince, bu kez görev Dayanışma Sendikası'na verildi.

General Hitcşak başkanlık için parlamentodan onay almasına rağmen, hükümet üyelerini atama ve seçme konusunda, daha önce Komünist Partisi'yle birlikte hükümet etmiş olan Köylü Partisi destek vermeyince, hükümet de oluşturulamadı. Köylü Partisi'nin Dayanışma Sendikası'yla anlaşması, Komünist Parti'nin hükümet kurma şansını ortadan kaldırdı.

Bu gelişmeler neticesinde, Jarujelski, hükümeti kurma görevini Dayanışma Sendikası'na verdi. Dayanışma Sendikası ise kendi arasında hükümeti kurmakla Tadeusz Mazowicki'yi görevlendirdi. Lech Walesa hükümette görev almayacağını, sendika lideri olarak kalmaya devam edeceğini açıkladı.

Mazowicki yürüttüğü temaslar sonucu hükümet üyelerini tespit ederek, uzun bir süredir devam eden hükümet krizini sona erdirdi. Koalisyon hükümetinde Dayanışma Sendikası'nın yanısıra, Köylü Partisi'yle Komünist Partisi de yer alıyor. Komünist Partisi'nin İçişleri, Savunma, Ulaştırma ve İç Ticaret Bakanlıklarını aldığı hükümette Dayanışma Sendikası, Dışişleri ve Çalışma Bakanlığı gibi diğer önemli bakanlıkları aldı.

Polonya'da uzun bir süreden bu yana yaşanan ve sosyalizmin doğru uygulanmamasından kaynaklanan sorunların çözümü için, Polonya Komünist Partisi, Dayanışma Sendikası ile uzlaşma yolunu seçti. Zaten ortaya çıkan son gelişmeler de bu yaklaşımın bir ürünüdür. Dayanışma Sendikası'nı yasaklama ve tutuklamalarla bir sonuca gidemeyeceğini gören Polonya Komünist Partisi, ABD ile SSCB arasında hızlanan uzlaşma sürecinin bir yansıması olarak, bu yolu tercih etti.

Dayanışma Sendikası'nın parlamentoya girmesi, Polonya'da mevcut sorunların çözümünü daha da ağırlaştıracağa benziyor. Komünist Partisi, seçimlerden az oyla çıktı. 4 yıl sonra yapılacak serbest seçimlerde, hiçbir kısıtlama olmayacağından, eğer mevcut durum olduğu gibi sürerse, Dayanışma Sendikası tümüyle iktidarı ele alacak bir potansiyele sahip. Bu da Polanya'nın geleceği açısından ciddi sakıncaları birlikte getiriyor.

II. Dünya Savaşı'nın ardından, yaklaşık 40 yıldır Polonya Komünist Partisi iktidarı elinde bulunduruyordu. 40 yıllık bir süre sosyalizmin uygulanması açısından kısa bir süre değil. 40 yıllık bir süreden sonra, Polonya'nın yeniden ilk günlere dönmesi, aslında burada sosyalizmin eksik ve hatalı uygulanmasından kaynaklanıyor. Sosyalizmin doğru uygulanmaması, içerdeki muhalefete hareket imkanı tanırken, emperyalizmin müdahalelerine de ülkeyi açık hale getirdi. Nitekim, emperyalist ülkeler Dayanışma Sendikası'na desteklerini arttırarak, özellikle de propagandalarını yoğunlaştırarak, Polonya'da karışıklığı artırmaya çalıştılar.

Nitekim, emperyalist ülkeler, Dayanışma Sendikası'nın parlamentoya girmesiyle birlikte Polonya'ya yönelik girişimlerini de arttırdılar. Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterand ve ABD Devlet Başkanı George Bush başta olmak üzere emperyalist ülkelerin temsilcileri Polanya'yı ziyaret ederek, Dayanışma Sendikası'na desteklerini açıktan dile getirdiler. Polanya'yı geriye çekmek için bundan sonra da girişimlerini artıracaklarını açıktan dile getirmektedirler.

Yine, Lech Walesa, geçtiğimiz hafta içerisinde Batı Almanya'ya bir gezi düzenledi. Alman DGB Sendikası'nın davetlisi olarak, Düsseldorf ve Bonn'da temaslarda bulunan Walesa, Batı Almanya'dan da destek sözü aldı. Walesa, Mozowiecki Hükümeti'nin başarılı olması için desteğin şart olduğunu belirtti.

Bu gelişmeler, Polonya'da biriken sorunlara ne türden bir çözüm arayışı içinde olunduğunun göstergesidir. Ülkenin ekonomik durumu oldukça kötü bir durumda, piyasada bazı malların sıkıntısı çekiliyor. Yine, halkın önemli bir kesimi Komünist Parti'den soğumuş durumda. Mevcut sorunların çözümü, sosyalizmin doğru uygulanmasındayken, Polonya Komünist Partisi, doğru uygulamaya yönelmeyip, uzlaşma ve reform yolunu seçti. Bu da, mevcut sorunların çözümünde sosyalizmin doğru uygulanmasının yaratacağı gelişmeleri engelliyor. Polonya'da sorunlar, yanlış uygulamadan doğdu. Çözüm de ancak doğru uygulamadadır. Tabii, yine de bu süreçte Komünist Partisi, yönetimdeki rolünü etkin bir şekilde kullanır ve doğru uygulamaya yönelirse, sosyalizm bu süreçten güçlenerek çıkabilir. Gelişmelerin nasıl bir boyut kazanacağını zaman gösterecektir.

LÜBNAN'DA İÇ SAVAŞ SÜRÜYOR

Rehineler bunalımıyla birlikte gözler bir kez daha Lübnan'a çevrildi. İsrail'in şeyh Obeid'i kaçırması ardından ABD'li rehinelerden birinin öldürülmesi, rehineler sorununu yoğun bir şekilde gündemleştirdi. Sonraki günlerde yürütülen çalışmalarla rehineler sorununu çözüme kavuşturmak için girişimler yoğunlaştırıldı.

Beyrut'ta Suriye birlikleri ile Falanjist milisler arasında çatışmanın yeniden patlak vermesi, rehineler sorununu da ikinci plana itti. Halen bu konuda belli girişimler sürdürülse de, tüm dikkatler, Beyrut'ta karşılıklı olarak sürdürülen topçu ateşine çevrildi.

Michel Aoun komutasındaki Hıristiyan birliklerin Suriye'ye karşı savaş başlatması, çatışmanın da başlangıcı oldu. Geçtiğimiz aylarda da çatışmalar yoğunluk kazanmış, devreye Arap Barış Gücü'nün girmesiyle birlikte bir dönem durulma eğilimi göstermiştir. Ancak son haftalarda çatışmalar tekrar şiddetlendi. Hıristiyan birlikleri ile Suriye arasındaki topçu düellosu yer yer piyade savaşına da dönüştü. Çatışmaların yeniden başlamasının nedeni, Aoun'un Barış Gücü önerilerine uymayarak, Suriye'nin tümden Lübnan'dan çekilmesini dayatmasıdır.

General Aoun, mevcut güçleriyle Suriye'ye karşı askeri bir başarı elde edemeyeceğini bildiği halde çatışmaları ısrarla sürdürüyor. Aslında bu tutumuyla, Suriye üzerindeki uluslararası baskıları arttırıp, sonuca gitmek istiyor. Daha önceki örneklerden de görüldüğü gibi, Suriye üzerinde yürütülen uluslararası baskılar da bir sonuç vermemektedir. Suriye, bu tür baskılar karşısında geri adım atmamaktadır.

Michel Aoun'un beklentilerine en aktif olarak Fransa karşılık verirken, diğer Batılı ülkeler Suriye'yi kınamakla yetindiler. Fransa Deniz Kuvvetleri'nden bir filoyu Beyrut açığına gönderek, Suriye'ye gözdağı vermeye çalıştı. Hatta, Fransa denizden yığdığı askeri güçleriyle Beyrut'a müdahale etmeyi de planlıyordu. Bu tutuma karşı, Suriye'nin kararlılığını sürdürmesi ve Lübnan ilerici güçlerine müdahalede bulunmaması konusunda Fransa'yı uyarması üzerine, Fransa bu tutumundan vazgeçti. Daha sonra yapılan açıklamalarda gemilerin insani amaçla burada bulunduğu belirtildi.

Fransa askeri tehdit gösterileriyle sonuca gidemeyeceğini anlayınca, yeni bir barış planıyla Dışişleri Bakanlığından üst düzey bir temsilcisini temaslarda bulunmak üzere, Beyrut, Şam, Tahran ve Bağdat'a gönderdi. Görüşmeler sürecinde Fransa yaptığı açıklamalarda, *"Suriye'nin gözardı edilerek, bir barışın sağlanamayacağını"* söyledi.

Yürütülen barış görüşmelerinden henüz bir sonuç alınmış değil. Topçu düellosu karşılıklı olarak sürüyor. Çatışmaların yoğunlaşması nedeniyle Beyrut'u terkedenlerin sayısı yüzbinleri buldu. Şu anda Beyrut'ta 80 bin civarında bir nüfusun kaldığı söyleniyor.

Lübnan sorununun, özellikle de Beyrut çevresinde süren çarpışmaların nasıl bir çözüme kavuşacağı önümüzdeki dönemde daha da açıklık kazanacaktır. Aoun'un tutumunu sürdürmesi, Suriye'yi köklü bir temizliği gerçekleştirmek için saldırıya da geçirtebilir.

Metelokên Kurdî

Zinar di cihê xwe de zinar e!

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

ÖYKÜ

Sonsuzluğa giderken bir güvercin kanat çırpıyordu

Günün geceye durduğu saatlerde güneşin yakıcılığı azalır. Her türden canlı, havanın özelliklerine göre içgüdüyle savunmaya geçer. Günlük koşuşturmanın yorgunluğuyla insanlar evlerine uzun adımlarla yönelirler. Aynı saatlerde gecelerin şahini yarasalarda yaşam hücreleri yeni yeni çözülür, canlılık başlar. Aynı saatlerde şehrin kara duvarlı bir binasında da hareketlilik yeni başlıyordu, yarasalarda olduğu gibi.

Kapkara bir minübüs bu binanın önünde durduğunda, insan azmanı iki adam aşağıya inip arka kapıyı açtılar. Açılan kapıdan her biri sedyenin bir tarafından tutup açılan kapıdan binaya yöneldiler. Sedyede sargı bezlerine sarılı, vücudundan sızan kanla biri yatıyordu. Sakalı uzamış, benzi sapsarıydı. Sedyeyi koridorun kapısına bırakıp gittiklerinde sedyede upuzun yatan Renas, yavaş yavaş gözlerini araladı. Etrafına bir göz gezdirdikten sonra nerede olduğunu anlamak için hafızasını zorladı. İşte o an tiz bir çığlık koptu. Çığlık uzun koridorda yankılanıp gittiğinde, burasının soruşturma merkezi olduğunu anladı. Peki ama, kendisi burada ne arıyordu... Soruya cevap bulamadan biraz önce kendisini bırakıp gidenler geri dönüp sedyeyi kaldırıp götürdüler. Yorgun hafızası bulanık da olsa kendisini bekleyen akibeti gösteriyordu.

Küçük bir odada yere bırakılan Renas'ın etrafını sivil giyimli polisler sardı. En öndeki sert bir sesle:

"Kapa lan gözlerini" deyip ona yanaştı; bezden bir torbayı kafasına geçirdiler.

"Şimdi ananı s..." diyerek sedyeden tutup arkasından sürüklediler. Tekrar sedyeyi uzun koridora çektiler. Atılan çığlıklara derinden gelen iniltiler de katılıyordu. *"Havar, Havar..."* diye feryat ediyordu bir kadın. Kulakları tırmalayan bu sesler, kuyunun dibinden geliyormuş gibi yankılanıyordu. İçinden bir şeyler koptu Renas'ın.

"Açın lan gözlerini" dediğinde, ayakta bekleyen görevli hızla Renas'ın kafasındaki kukuletayı çıkardı. Getirildiği yer küçük bir odaydı. İçerde sivil giyimli birkaç kişi ayakta durmuş karşısında ise, üstleri olduğu anlaşılan biri oturuyordu.

"Anlat" diye söze girdi karşısındaki. Yaralı olduğunu, eğer konuşmazsa tedavi etmeyeceklerini, tedavi etmemeleri halinde öleceğini vs. temelde konuştuktan sonra, *"E... ne diyorsun"* diye ekledi.

Renas "anlatacak bir şey yok" diye kestirip atacaktı, ama sonradan, *"Ben bir askerim, sadece savaşırım, ve onun dışında da özel bir şey bilmiyorum"* dedi. Daha sözü bitirmeden, *"Bak oğlum, gençsin, yazıktır harcatma kendini. Dağlarda dolaşmakla bir şey elde edemeyeceğini bil artık. Ayrıca senden pek fazla bir şey istemiyoruz. Sadece grupta kaç kişi olduğunuzu, çatışmadan kurtulanların nereye gidebileceğini söyle yeter. Biz de seni kurtarırız."*

Bitkin düşen Renas, fazla uzatmanın gereksiz olduğunu biliyordu. *"Dedim ya hiçbir şey bilmiyorum. Ayrıca şunu da iyi bilin ki bilsem de söylemem."* Lafını bitirir bitirmez, sonrasını hatırlayamadı. Birden sille-tokat girişerek bayılttılar.

Gözlerini açtığında, dışarıdan durmadan su akan bir tuvaletin gözünde, bir çaput parçasının üstünde uzanmış durumda olduğunu gördü. Her tarafı yaş olmuştu. Sağlam bacağını biraz çektikten sonra sürünerek köşedeki kuru yere çekildi. Her tarafı ağrıyordu. Karnı da acıkmıştı ama, bunu düşünecek durumda değildi. Zihnini toplamaya, başından geçenleri hatırlamaya çalıştı. Olanlar film şeridi gibi gözlerinin önünden

parça parça akıyordu. Nasıl pusuya düştüklerini, çatışmadayken yanında vurulan Baran ile Şereffiraz'ı *hatırladı. "Acaba cesetleri düşmanın eline geçti mi?"* diye geçirdi içinden. kendisi de fazla kan kaybetmiş olacak ki, yara aldıktan sonrasını hatırlayamıyordu. Anlaşılan bayılmıştı olay yerinde. Gözlerini ancak burada açmıştı.

Olaydan yaralı olarak yakaladıkları Renas'ı hastaneye kaldırıyorlar. Yarası sarılır sarılmaz kısa sürede bilgi almak için soruşturmaya alıyorlar...

Kafasını biraz kaldırıp vücudunu kontrol etti. Omuzundan ve ayağından sarılı olduğuna göre, demek ki iki yerinden yara almıştı. Gelişmeleri anlamak için kulaklarını biraz açtığında dışarıdan durmadan yükselen haykırışlar, ve çığlıkların geldiğini duydu, *"Namussuzlar, halkıma yaptığınız bu işkencelerin hesabı sizden er-geç sorulacak, katiller..."* diye fısıldadı.

İki kişi hücre kapısını açarak Renas'ın başına geçirdikleri bez parçasıyla tekrar alıp götürdüler. Koltuk altlarına giren bu adamların yardımıyla birkaç merdiven aşağı indikten sonra çığlıkların yakınlaştığını duyuyordu. Dün götürüldüğü yere götürüldüğünü anladı.

Küçük odaya alındığında, daha önce kendisine soru soran aynı kişi:

"Bak oğlum" diye söze başladı; *"Senden pek fazla bir şey istediğimiz yok, sadece kurtulanların nereye gidebileceklerini söyle yeter. Bunun karşılığında seni tedavi ederiz. Anne, kardeşlerine kavuşursun. Daha önünde uzun bir yaşam var. Kendini kurtar"* deyince, Renas'ın kanı beynine sıçradı. Demek ki, kendisinden beklentileri varmış, düşmanın.

"Başta da söyledim, yine de söylüyorum. Ben ulusal kurtuluş mücadelesinin bir neferiyim. Ve son nefesimde de öyle kalacağım. Partime ve halkıma olan inancım tamdır. Arkadaşlarımın yerini bilsem de söylemem. Ben alnıma sürülecek kara lekeyle yaşayacağıma, ölümü seve seve kucaklarım. Siz kendinizi ne sanıyorsunuz?.." Başladı slogan atmaya... Ağır yaralı olduğundan işkence yapamıyorlardı, ama zaman zaman sille-tokat girişiyorlardı. Ayrıca öldürüleceğini bildiğinden sonunu daha fazla uzatmanın bir yararı olmayacağı kanaatine vardı. Amaçları, kısa sürede çözüp grupta kurtulanları yakalamak veya öldürmekti. Sorgucular için kısa sürede çözüm getirici araçlar gerekliydi. Daha sözlerini bitirmemişti ki, yine sille-tokat giriştiler. Tekrar kendisinden geçmişti. Gözlerini açtığında aynı yerdeydi. Yarasından dışarıya kan sızıyordu. Vücut artık direncini yitiriyordu.

Yine çağırdılar. Çıplak vücudundaki son bez parçasını da, külotunu da çıkardılar. Boylu boyunca yere uzanmış Renas'a, erkeklik organı ve dişlerinden elektrik vermeye başladıklarında çırpınan vücutta kan fışkırıyordu. Elektriğin tesiriyle Renas'ın vücudu, kafası yolunan bir güvercin misali havalara sıçrıyordu. Vücudundan akan kan, soğuk zeminde bir çizgi gibi akıyordu. Kıpkızıl bir kan, buz gibi zeminde döndü kaldı. Avazı çıktığı kadar bağırıyordu Renas. Ölüm denen sonsuzluk gitttikçe yaklaşıyordu. Kimbilir belki de aynı saatte bir bebek gözlerini yaşama açıyordu. Ama onun Renas'tan haberi yoktu.

Kendisine geldiğinde yine eski yerindeydi. Daha şuurunu toplamasına fırsat kalmadan tekrar alıp götürdüler.

"Bak oğlum" dedi görevli, *"Gedikli köyünden Ahmet'in evine gitmişsiniz, bunu kendisi söylüyor. Senin yanında 14 kişi daha varmış, kimdi onlar"* deyince Renas aynı cevabı verdi:

"Yanımda kimse yoktu. Ayrıca, ne Gedikli diye bir köy, ne de Ahmet diye birini tanırım." Sözlerini bitiren Renas, bir an gözlerini kapatıp biraz düşündü. Geçenlerde dört gün önce orada olduğunu hatırladı. Ayrıca Ahmet dayının adını duyduğunda korktu, yoksa çözülmüş müydü?. Renas'ın düşünceleri yetkilinin, Ahmet Kara'yı getirin sözleriyle bölündü.

Aradan bir-iki dakika geçmişti ki, aynı ses *"Açın gözlerini"* diye emir verdiğinde, Renas'ın gözlerindeki torbayı çıkardılar. Karşısında Ahmet dayıyı görünce biraz şaşırdı. Elbiseleri lime lime, sakalı uzamış, yüzü-gözü kan içindeydi. Ahmet dayı utancından gözlerini kapatmıştı.

"Ahmet, gözlerini aç ve karşındakini tanıyıp tanımadığını söyle." Utanç içinde gözlerini hafif aralayan Ahmet dayı, *"Evet bu Renas'tır. Köyümüze sık sık gelirdi."* Daha sözlerini bitirmeden gözlerinden yaşlar boşalmaya başladı; utancından ağlıyordu. Bu sözleri duyan Renas, derin bir iç geçirdi. Ahmet dayıyı çok iyi tanırdı. Demek ki, fazla işkence yapmışlar ki, dayanamamış bazı şeyleri söylemişti. Ama yine de her şeyi söylemediğini tahmin ediyordu. Zaten çözülseydi, Partiye çok zarar verebilirdi. Zira çatışmadan kurtulanların gidebileceği yeri o da tahmin edebilirdi.

"Bu adamı tanımıyorum. Ona işkence yapıyorsunuz, o da yalan söylemek zorunda kalıyor" dedi Renas. Sorgucu sinirlendi, *"Sen adam olmayacaksın"* deyip onu eski yerine gönderdi.

Hızla kan kaybeden Renas gittikçe bitkinleşiyordu. Ölüm her dakika O'na biraz daha yaklaşıyordu. Ama direnecekti... Sonunda ölüm olsa da, bu halk için yüz kez ölmeye değer diye düşünüyordu. Bu O'nun son göreviydi. Bir an kamp yaşantısını, eğitim çalışmalarını büyük komutan Agit'in sözlerini hatırladı. Farkında olmadan gözleri parladı. Ne olursa olsun Agit'in mücadeleci ruhunu bunlara gösterecekti.

Tekrar çağırıp aynı yere götürdüler. Kulağına gelen ses hiç de yabancı değildi, ama olamazdı. Biraz daha dikkatli dinlendiğinde, annesinin sesi olduğunu hemen tanıdı. Çoktandır annesini görmemişti ve çok özlemişti. Ama burada özlemini dışa vuramazdı. Vurmamalıydı... Düşman bundan yararlanmaya çalışabilirdi.

Aynı iğrenç ses, *"Bak oğlum, anneni getirdik; eğer söylemezsen olacakları tahmin edemezsin"* dedi. Renas hiç bozuntuya vurmadı. Zaten her türlü iğrençliği bekliyordu bunlardan.

"Binlerce anneye her gün yaptıklarınız az mı ki, anneme işkence yapmakla tehdit ediyorsunuz beni."

"Annesini getirin" dedi yetkili. Gözleri açık olan Renas, kapıdan içeriye giren annesini görünce, elinde olmayarak gözleri parladı. Kaçıp kucağına atlamak, nasırlı ellerinden öpmek istiyordu. Ama yapamadı, yapamazdı. Şaşkınlığını üzerinden atan annesi ağız dolusuyla bir feryat kopardı ki, bilcümle canlı imana gelirdi. Kendisini oğlunun üzerine attı. Renas'ın kafasını kucağına alıp koklamaya başladı. Bir taraftan da hüngür hüngür ağlıyordu. Vücudu titriyordu.

"Kes" dedi yetkili. *"Ne söyleyeceksen söyle. Oğlunu bu kadar seviyorsan niye onu başıboş bıraktın?"*

Gözyaşlarını koluyla sildikten sonra burnunu çekti. Oğluna çok ağır bir şey söyleyeceği tedirginliğinden belli oluyordu. *"Oğlum, her şeyi anlat. Anlatmazsan seni öldürecekler. Sana yalvarıyorum. Ne olur doğruyu söyle..."* Daha sözlerini bitirmemişti ki, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Gözlerinden akan yaş, çenesine doğru bir yol izliyordu. Renas'ın gözleri doldu. Kalp atışları hızlandı. Boğazı düğümlendi. Birden bağırdı:

"Namussuzlar... Bununla beni çözeceğinizi mi sanıyorsunuz? Bu sizin zavallılığınızı gösteriyor. Bir annenin saf sevgisinden, annelik iç güdüsünden yararlanmadan medet umacak kadar acizlik içindesiniz. Hayır yanılıyorsunuz, hiçbir şey söylemeyeceğim." Annesine dönerek: *"Anne yüzünü kara çıkarmayacağım, devrimci bir oğlun var diye övüneceksin"* dedi.

Annesi yurtsever bir kadındı, söyledikleri bile onun düşündükleri değil sorgucuların istemiydi. Tehdit etmişlerdi onu. Bir ara oğluna dönerek sert bir bakış fırlattı. Bununla *"Eğer bir şey söylersen sütümü helal etmem"* diyordu.

Renas kıpırdayamıyor ama avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Küfrediyordu.

"Annesini soyun" dediklerinde, bu iki kelime sanki yankılanıp işkencehanenin duvarlarına çarpıyordu. Renas yine başladı küfretmeye.

Annesinin üstüne çullanmaya başladıklarında, annesi kendini yere attı, çırpınıyordu, kaçıp kurtulmak istiyordu düğmesine basılan bu robotlardan. Debeleniyordu. Dört kişi annesinin üstündekilerini çıkardıklarında, annesi büzülüyor, direniyordu. *"Ayıptır, sizin de anneniz yok mu yapmayın... Size yalvarıyorum"* diyordu. Ama kulakları iyiden, insani olandan yana tıkalı bu insan müsveddelerine laf dinletemezdi. Bütün elbiselerini çıkardıktan sonra çırılçıplak kalan annesini ayağa kaldırmaya çalıştıklarında, o büzülerek kalkmamaya çabalıyordu. Bir güvercin gibi çırpınıyordu. Bağırıyor, ağlıyor, beddua ediyordu. O bir anneydi, o topraklarımızda boy verenlerin, direnenlerin annesiydi.

Artık Renas bağırıyor, ama görmüyordu. Durmadan slogan atıyordu.

Biraz sonra kendisine geldiğinde bayılmış olduğunu anladı. Tekrar başladı slogan atmaya. Artık öldüreceklerdi. Bütün umutları son bulmuştu sorgucuların. Atılan tekme-tokatlardan koruyamıyordu kendini. Ölüm denen sonsuzluğa son adım da atılıyordu. Slogana devam ediyordu. Ama sesi birden kesildi. Vücudundaki kan çekiliyordu. Beton zemin O'nun kanıyla kızıla boyandı. Yaşam cevheri ayak-parmak uçlarından çekildikçe beyaz bir güvercinin silik silüeti hafızasında beliriyordu. Kan tam çekildiğinde, hafızasındaki güvercin kanatlanarak açık pencereden uzaklara doğru kanat çırparak uçtu.

Bundan iki gün sonra gazetede *"Çatışmada yaralı olarak ele geçen terörist bütün çabalara karşı kurtarılamayarak öldü. Cesedini ailesi kabul etmediğinden, belediye tarafından kaldırıldı"* deniyordu.

Fadime anaya, *"Renas diye bir oğlum yok; o vatan hainiydi, devletin eline sağlık..."* diye bir kağıdı zorla imzalatmışlardı. Halbuki oğlu için güzel bir mezar hazırlamıştı, ama devlet cesedi vermiyordu.

SERHAT

GIYANA SERKEFTINÊ TEVIYA KURDISTANÊ ZIVIRAND / RUXÎNA DAGÎRKERAN DIDOME

Destpêk di rûpela dawî de

ARGK livbaziyekê pêkanin. Kamyoneke saziya goşt û masiyan, ku tijî komir bû û otobuseke firmeyeke hevxebatkarê dijmin şewitandin. Ji bo rêviyên di otobusê de bangeşî hatin kirin û belavok hatin belavkirin.

● Ji gundê Boxazoren navçeya Elkê pêşmerge şeş bêbextên ji eşîra Jirkî revandin. Piştî pirsyariyê, gunehkar hatin dîtin û di dawiyê de bi mirinê hatin cezakirin.

● Li zozana Berçêlan gundê Qamişlî bajarê Çolamergê, pêşmerge 12 kesan gihandin nava rêzên xwe.

● Pênc kîlometre dûr ji navçeya Şirnexê pêşmerge kamyonekê şewitandin û tunekirin, ku di karê çêkirina riyan de dihat şixulandin. Demeke din ji, du kîlometran ji navçeyê dûr li derdorên Şikefta Guran navîngeke midûriyeta trafîka êrdîmê kete dafekê. Pêşmerge reşandin ser navîngê û polîsek birîndar ket. Paşê hinde hêzên dagirkeran hatin hewarê. Di navbera pêşmergeyan û hêzên dagirkeran de şerek derket. Dijmin lêdanên mezin girt; gelek mirî û birîndarên ji dijmin çêbûn.

● Şeva 15'ê Tebaxê pêşmerge avêtin ser navenda navçeya Şirnexê. Pêşmerge ji sê aliyan êrişa xwe pêkanîn û navçê xistin bin kontrola xwe. Bi roketavêtan û çekên otomatîk reşandin ser avahiya komên taybetî. Ev reşandin biqasî 15 kêliyan doma. Di vê livbaziyê de bi dehan endamên komên taybetî hatin kuştin. Gelek ji birîndar ketin. Pêşmerge navenda Şirnexê bi dûrişmeyên nivîsî xemilandin. Bi hezaran belavok belav kirin û wêneyan bi diwaran ve xistin. Pêşmergeyên ARGK livbaziya xwe bi jêhatibûn biserxistin û gava vedigerin baregeha xwe ji, li derdorên Kehniya Kaymakam, ala ERNK baniyan ve daleqandin. Ev livbazî ji bo dagirkeran bû bingeha tirseke mezin, lê ji bo girsên gel bû bingeha dilxweşî û evîneke mezin. Êrişa çûyî ser Şirnexê, di pêncsaliya livbaziyên Dih û Şemzînanê de pêkhat. Lewma ji ev livbazî û daleqandina ala ERNK, bûn bersiveke çê ji bo giyana Hilpişkina 15'ê Tebaxê û mesajeke mizgîniyê gihandin gelê me.

● Di vê meha dawiyê de pênc caran pêşmerge avêtin ser navçeya Muksê bajarê Wanê. Ji ber otoriteya şoreşgerî ya pêşmergeyên ARGK, 90 parêzkarên gundan serî dan saziyên dagirkeran û xwestin çekên xwe li wan vegirinin. Lê dagirker vegerandina çekan nepejirandin û çekan ji parêzkarên gundan nestandin.

● Pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser zozana Çarçêlan gundê Qamişlî bajarê Çolamergê. Civînek ji bo gel çêkirin. Di encama civîn û bangeşiyê de 12 kes xwe gihandin ARGK.

● Êrişek ji çû ser gundê Dikboxaz navçeya Dihê. Hevxebatkarek hat kuştin û pêşmerge heşt parêzkarên gundan ji tevlî xwe birin.

● Li gundê Ilicak navçeya Elkê bajarê Çolamergê saziyên vehesînê tevlî 50 cih-livînan ên idareya taybetî, dibistana gund û li navçeya Geverê ji li gundê Gündere pirek hatin şewitandin.

● Pêşmergeyên ARGK avêtin ser gundê Hemam navçeya Elkê. Civînek li gund çêkirin. Piştî bangeşiyên ji bo gundiyan, dibistana gund şewitandin.

● Êrişek çû ser gundê Çixlica navçeya Elkê. Li vir ji civînek çêbû û pêşmerge dibistana gund şewitandin.

● Li navçeya Berwarî şerek di navbera hêzên ARGK û hêzên dagirkeran de derket. Gelek serbazên dijmin birîndar ketin.

● Êriş çûn ser gundên Oxuldam û Bikez navçeya Payizava. Li herdu gundan ji dibistan hatin şewitandin.

● Pêşmerge êrişek birin ser gundê Altindere navçeya Muksê bajarê Wanê. Dibistana gund û pênc xaniyên welatfiroşan şewitandin.

● Li zivinga Ermuşat navçeya Muksê pêşmerge civînekê tevlî gundiyan çêkirin. Heft xortên Kurdan gihandin nava rêzên xwe.

● Roja 22'ê Tebaxê pêşmerge êrişek birin ser gundê Aktaş navçeya Adakli bajarê Çewlikê. Tevlî gel civînekê çêkirin. Di dawiya civînê de çar bêbext bi mirinê hatin cezakirin.

● Êrişek çû ser gundê Dîleklî navçeya Geverê. Ev livbazî roja 22'ê Tebaxê pêkhat. Civîneke bangeşiyê çêbû û neh kes xwe gihandin pêşmergeyan.

Paşê pêşmerge erişek li birin ser zivinga Sêbiran gundê Daxlica. Li vir ji 13 kesan girtin nava rêzên xwe.

● Roja 22'ê Tebaxê pêşmerge avêtin ser gundê Atlixan navçeya Şaxê bajarê Wanê. Tevlî gundiyan civînek çêbû. Heft kes xwe gihandin ARGK.

● Roja 23'ê Tebaxê li navçeya Dihê di navbera qopaniyên Beroni (Findik) û Avasor, li Çiyayê Gebarê, şerek di navbera pêşmergeyên ARGK û hêzên artêşa dagirkeran de derket. Sê serbaz hatin kuştin û pênc ji birîndar ketin.

● Dîsa roja 23'ê Tebaxê li derdorên Dereler navçeya Şirnexê şerek derket. Du serbazên dagirkeran hatin kuştin, gelek ji birîndar ketin.

● Li navçeya Şemrexê û bajarê Amedê gelek narinçok hatin peqandin. Livbaziyên narinçokan didomin.

● Pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser gundê Akarsu navçeya Elkê û tevlî gundiyan civînekê çêkirin. Di dawiya civînê de welatfiroşek bi mirinê hat cezakirin. Dibistana gund jî hat şewitandin.

● Pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser bajarê Çolamergê navçeya Hilal zozana Bavê Weysî. Li vir jinek û kurê wê, ku hevkariya dijmin dikiran bi mirinê hatin cezakirin.

● ~~Li nêzîkî gundê Kavucu~~, li ser riya Sêrt û Şirnexê serleşkerek pêl mayinekê kir. Bi xedarî birîndar ket.

● Pêşmergeyên ARGK êriş birin ser gundên Kocaxli, İnceler û Kavuncu navçeya Şirnexê. Li hersê gundan agir berdan dibistanan.

● Roja 2'ê Êlûnê ji êrişek çû ser gundê Meşeiçi navçeya Şirnexê. Li vî gundî jî dibistan hat şewitandin.

● Li derdorên Şirnexê Çiyayê Herekolê şerek di navbera hêzên ARGK û hêzên dagirkeran de derket. Serbazekî dijmin bi xedarî birîndar ket.

● Li çiyayên derdorên navçeya Elkê şerek di navbera hêzên ARGK û hêzên dijmin de derket. Parêzkarekî gundan hat kuştin û gelek ji serbaz birîndar ketin.

● Pêşmergeyên ARGK li gundê Dîlekli navçeya Geverê ji, roja 28'ê Tebaxê pênc welatfiroşan bi mirinê cezakirin.

● Di dawiya meha Tebaxê de lêdaneke mezin li derdorên Berwarî li dijmin hat xistin. Pêşmerge êrişek birin ser karakolekê, ku komên taybetî û parêzkarên gundan lê dimam. 12 kes jî wan hatin kuştin, gelek ji birîndar ketin.

● Li nêzîkî Berwarî 16 karkerên ku di şantiyekê de dixebitin, ji aliyê pêşmergan hatin birin. Paşê 12 kes dîsa hatin berdan. Di nav kesên ku pêşmerge wan birin de, birayê mutahîdê şantiyê jî heye.

● Pêşmerge avêtin ser gundê Gokbudak navçeya Berwarî. Bêbextek bi mirinê hat cezakirin.

● Ambulanseke saziyên komîrê li Cizira Botan ji aliyê pêşmergeyên ARGK hat şewitandin. Axiftineke bangeşiyê ji bo kesên di ambulansê de hat kirin.

● Li bajarê Erzeromê, li nêzîkî navçeya Şenkaya, li ser riya Erzerom û Mêrdenik (Golan), pêşmergeyên ARGK dafek vedan. Hemû gerokên ku ji ser rê derbas dibûn, hatin rawestandin. Axiftinên bangeşî hatin kirin. Serbazekî gunehkar û tewanbar bi mirinê hat cezakirin.

Gava ku pêşmergeyên ARGK xwe ji cihê livbaziyê dûrkirin, hinde panqartan bi gerokan ve kirin, ku navên PKK, ERNK û ARGK li ser wan hebûn.

● Li bajarê Qersê (êrdîma Serhedan), li gundê Gevko, ku li ser qontorên Çiyayê Agirî (Ararat) dimîne, pêşmerge livbaziyek pêkanîn. Pêşmerge li vî gundî, xaniyek û du kon dan ber agirî, ku yên bêbext û xayinan bûn.

● Li çiyayên derdorên Girgê Amo (Silopî) şerek di navbera gerîllayên ARGK û hêzên dijmin de derket. Du serbazên dijmin hatin kuştin.

● Li bajarê Ruha navçeya Xelfetî zivinga Reş, pêşmerge livbaziyek pêkanîn. Natirvanê gund û birayê wî bi mirinê hatin cezakirin, ku hevxebatkariya dijmin dikiran.

Pêşmerge natirvanê gund M. Alî Seçilmiş û birayê wî Ahmet bi şev girtin û wan li derveyî gund dan ber berikan.

● Mîna li hemû êrdîmên Kurdistanê, bi Hilpişkina Biharê, şerê me li derdorên Elbistan, Pazarcik, Nizip û Xelfetî ji bilind dibe.

Roja 31'ê Tebaxê pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser zivinga Serbest gundê Gürsel navçeya Elbistanê. Du ajanên li gund bi mirinê hatin cezakirin.

● Di şeş-saliya Hilpişkina 15'ê Tebaxê de li bajarê Ankara li Tirkiyê ji livbazî pêkhatin. Roja 17'ê Tebaxê du banka li bajarê Ankara hatin bombekirin. Li taxa Ulus-Samanpazari "İş Bankasi" û li taxa Emek "Akbank" bûn hedefên molotef kokteylan. Di herdu bankan de ji agireki mezin derket. Zirarên mezin derketin holê.

Di rojên 11 û 12'ê Tebaxê de ji li taxên Kizilay û Ulus, hinde dûrişmeyên PKK, ERNK û ARGK hatin daleqandin û bi diwaran ve xistin.

BERXWEDANA ZÎNDANAN DAGÎRKERAN TENGEZAR KIR

CIVAKÊ TEVGERAND Û RAKIR SER PIYAN

Destpêk di rûpela dawî de

Ji meha Tîrmehê pêve, di girtîgehên dagirkerên Tirkan de pêtên berxwedaneke nuh xwe bilind kirin. Berxedana vê carê, li ser bingeha serketinên berxwedanên berî niha û bi him-girtina ji pêşveçûnên nuh, xwe dirêji hemû kûraniyên civakê kir û di dilê mirovan de cihê xwe girt. Bû berxwedaneke wusa bi rûmet, ku li Kurdistanê û Tirkiyê herweha li derveyî welat, posideyên mezin dagerand û hemû birên civakê yên pêşverû livand. Hemû birên pêşverû destên hevûdu girtin û xwe lezandin. Mîna li Kurdistan û Tirkiyê, ev berxwedan li derveyî welat jî bû pirseke bingehîn ji hemû pêşveçûnên pêwîst. Cihê xwe di rojenina politîkî de bi şêweyeke ronak girt.

Bê guman xurtiya berxwedanê û rista ku ev berxwedan leyistî, rê ji bo van pêşveçûnan vekiriye. Di dawiya ~~meha Hezîranê de bi hiceta ku di~~ girtîgeha Eskişehirê de du tunel hatin peydakirin, pikoliyên faşîst li ser diliyên cengê hatin dijwarkirin. Bi armanca protestokirina pikoliyan, diliyên şer û girtiyên şoreşger dest bi berxwedaneke xwebirçihiştinê kirin. Ev berxwedan bû tîrejeke nuh ji bo pêtên berxwedanê. Di destpêkê de li hinde girtîgehên din, bi armanca hevkariya greva xwebirçihiştinê ya li Eskişehirê û protestokirina Fermana 1'ê Tebaxê ya faşîst, berxwedanên nuh bilind bûn. Di demeke gelek kin de ev berxwedan berfirehbûn û belavî hemû girtîgehên pêwîst bûn. Di roja livbaziya greva xwebirçihiştinê ya 32. de, diliyên şer û girtiyên şoreşger ên di girtîgeha Eskişehirê de, berxwedana xwe zivirandin rojiya mirinê, ji ber ku pikoliyên deri-mirovî dihatin dijwarkirin. Dagirkerên Tirk, di bin hoyên deri-mirovî de, wan koçberê girtîgehên li bajarên Aydin û Nazilli kirin. Li wir berpirsiyarên dagirkeran êriş anîn ser diliyên şer û girtiyên şoreşger. Di encama êrişê de endamên PKK **Mehmet YALÇINKAYA** û **Hüseyin Hüsü EROGLU** şehîd ketin. Şehîdketina van herdu rêhevalan û birîndarbûna bi dehan diliyên şer bi şêweyeke xedar, bûn dilopên avê yên dawî, ji bo bilindbûna ava berxwedanê. Diliyên şer, ên ku hatibûn ber keviya mirinê, bi şêweyeke hov û bi zincîran girêdana wan, wan birin bajarê Aydinê. Rê biqasî 15 saetan doma. Dagirker bi vê jî têr nebûn û wan ji lêdanê derbaskirin. Bûn kuştiwarên û xwînrijandkarên du diliyên şer. Ev kirina dagirkeran rasti kin û nifrîna hemû mirovên civakê bû, mirovên ji rêze ji hêrsa xwe bi hesanî anîn zimên. Diliyên şer û girtiyên şoreşger ên ku di gelek girtîgehan de dest bi berxwedanê kiribûn, ji ber vê yekê berxwedana xwe zivirandin rojiya mirinê. Li ser vê yekê, cara yekemîn girtiyên sucên adi ji dest bi greva xwebirçihiştinê kirin, ji bo hevkariya berxwedana diliyên şer. Ev rewş, bû bersiveke bi naverok ji bo dagirkeran, ku dixwestin berxwedanê mîna livbaziyeke politîkî ya bireki piçûk ji mîlîtanan şanî bikin û ji hevkariya civakê dûr bigirin. Berxwedana di zîndanan de, wê çembera ku li dora girtîgehan dihat avakirin hilweşand û xwe gihand derdorên civakê yên berfireh heya kesên ji rêzê ji. Civakê li dijî bikaraninên dagirkerên faşîst tevgerand.

Nexasim kuştina du diliyên şer bi rengekî deri-mirovî, rastî dijderketina şaxên weşanan, ronakbîran, hunermendan û birên civakê yên din bû. Dan û standinên dijwar, li ser rawestînên bi kûranî birêveketin. Dayîk, xuşk û bira, ciwan, mêr û jin li çar aliyan dest bi livbaziyên hevkariyê kirin. Li Kurdistanê, li Tirkiyê û li derveyî welat, dewleta Tirkî dagirker rastî rabirîneke (tecrîteke) herî mezin ~~bû, ku heya niha kêm tiştekî~~ wusa hatibû dîtin. Hat pişangekirin û mehkum bû. Xulamên dewleta Tirk ên çêtirin jî, nekarin van kuştinan mafdar (meşru) şanî bikin. Wê quwwetê di xwe de neditin. Kin bê gotin, berxwedana zîndanan a vê dewiyê, dewleta Tirkî dagirker ji aliyên politîkî û mirovî tengezar û mehkum kir. Lekeya kuştiwariyê ya ku tu caran nekaribe bê paqijkirin li eniya wê rejîmê ket û li pêşiya awira giştî dîsa bû xwediyê eniyeke reş û gemar. Dewleta Tirk rastî hundabûna prestîjeke gelek mezin jî bû. Ew maske û çarika demokrasiyê û parêzkariya mafên mirovan, ku dewleta Tirkî dagirker li pêşiya awira giştiya Ewrupa dakişandibû ser rûçikê xwe, jêr ve hat kişandin. Dewleta Tirk nema dikare vê şoq û tirsa xwe wusa bi hesanî ji ser xwe biavêje.

Ji aliyê din, li dora berxwedana zîndanan kedkar, şoreşger, demokrat û welatperwerên Kurdistanê û Tirkiyê xwe gihandin hevûdu, destê hev girtin û xwe dan pêş. Têkoşerên rizgariya netewa Kurdistan bûn tîrejeke, ku gelê Tirkiyê jî hişyar dikin, wan ditevgirînin û wan dikişînin rêkxistinbûnê. Xwîna rêhevalên me yê rijayî, bû lehiyeke, ku diwarên şovenîzmê hilweşandiye û tovên internasyonalîzmê xurt û mezin kiriye. Hemû mirovên ku dibêjin ez mirovim, li ser bingeha vê berxwedanê di yek eniyê de xwe civandin.

Berpirsiyarên dewleta Tirkî dagirker, piştî kuştina rêhevalên me gotin, *"Endamên PKK ên cezayên idamê û müebbetê girtibûn mirin."* Bi vê daxweyaniya xwe bawer kirin, ku wê dijbûn û protestoyên gel nerm bikin. Diwarên şovenîzmê wê bikaribin wan biparêzin. Lê ketin nava şaşiyeke mezin. Ev liva dagirkerên Tirkî faşîst ji aliyê awira gelemperî nehat pejirandin. Bi liveke deri-mirovî hat navdan. Ji aliyê hemû kesan, ku biqasî dilopekê mirovatî bi wan re hebû, hat reşkirin. Ev pêşveçûn şanî kirin, ku her babêt bikaraninên çewtkirina rastiyan, bilî bayê pîkolî û şovenizmê, nikarin nirxên mirovî û pêşveçûyî yên civakê binkeftî bikin û dagirker nikarin xwe ji nifrîna van nirxên pîroz rizgar bikin. Dagirker bawer dikiran, ku di qirkirinên xwe yên li dijî gelê Kurdistanê de wê bikaribin dijbûna gel rawestînin. Lê vê carê baş dîtin, ku ev baweriya wan şaş e û nikarin tu kesî bixapînin. Civaka Tirkiyê jî êdî axa miriyan ji ser xwe diavêje û bi hejandineke dijwar hişyar dibe. Ev doman destpêkiriye. Di vê hişyarbûnê de posideyên mezin û ristên pêwîst ên têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan hene û bûne bingehên livandina di vê barê de.

Berxwedanên di zîndanan de, ku bi şehîd ketina rêhevalên **Mehmet YALÇINKAYA** û **Hüseyin Hüsnü EROGLU** gihan baniyên xwe yên dawî, kirin ku dagirker di politîkayên xwe yên zîndanan de gavên paş ve biavêjin. Ev berxwedan herweha di yek-saliya Fermana 1'ê Tebaxê de pêkhat: Lewma danûstandinên li ser vê fermanê ji lezîn. Sixlet û taybetiyên deri-serdemî û -mirovî yên vê fermanê li pêşiya çavan hatin raxistin. Daxwazên ji bo rakirin an ji guhartinên vê fermanê zêdetir bûn. Dagirkerên ku di şikandina berxwedana zîndanan de bê çare man, herweha ji ber dijbûna civakê ya xurt ji, di dawiyê de hinde bendên fermanê guhartin. Soza xwe dan, ku wê fermanê bigihînin taybetiyên fermanên li Ewrupa. Ev jî, ji bo dagirkeran tê maneya ku gavên pêwîst paş ve avêtine. Ev bû delîlek, ku dagirker li hemberê berxwedana zîndanan serê xwe çemandin.

Eşkereye ku diliyên şer û girtiyên şoreşger di rojên pêşîn de wê berxwedana xwe dîsa bilind bikin, ji ber ku tu caran bawerî bi dagirkerên Tirk nabe û baş dizanin ev dewleta dagirker wê tifa xwe bialîsine. Lê dîsa jî niha berxwedana bi biryar a diliyên cengê, dagirkerên Tirk li erdê xistiye û ev jî pêşveçûneke herî dirokiye. Lew dagirker li hemberê vê berxwedanê ketin nava tengezariyeke gelek mezin. Rastûrast wezîrê "Adaletê" Oltan Sungurlu ji bo rojnameyan vê daxweyaniyê kir: *"Em nema dikarin insiyatîfa xwe li ser girtîgehan avabikin, em nema dikarin riyekê bibînin, em mane bê çare..."* Rastî ev bêçaretî, ne tenê ji ber berxwedana diliyên şer di politîkaya zîndanan de xwe dide şanî kirin. Dewleta Tirkî dagirker herweha li pêşberê teviya civakê, hêzên şoreşger û pêşveçûyî û têkoşîna me ya rizgariya netewî ji ketiye nava jiyaneke bêçaretiyê. Ketiye nava alozeke bê derfetên veristinê.

Dewleta Tirkî faşîst nikare riya xwe ji vê bêçaretiyê rizgarbike, ji xwe re riyekî peyda bike. Wê di nava gola xwînê de, di nava xwîna rijandî de, bêguman bifetise.

Sembolê welatparêziya pak, serkeftin û meşa azadiyê
Mistefa ABDULLAH (Hozan Dijwar):
"Hunermendên welatparêz tenê di nava şer de dikarin mezin bibin..."

«...Divê mirov bizanibe, ku pirsa hunerê, pirsa şer bi xwe ye. Baş tê zanin, mirov nikare bigihe encamekê heke ji dil û bi germî kar neke. Em dibînin, ku di navbera pêtên agirê hunermendan û tifîka (rojina) şervanan de mesafeyeke gelek kin heye. Herdu bi hev re bang ji bo geşkirina arê şer û têkoşînê dikin. Pêt û lehiyên kîn û hêrsa gel di ser dijmin de diverişinin. Divê ev girêdan gelek baş bê zanin. Bingeha kêmaniyên kar û barên çanda şoreşgerî di vir de derdikevin, lew nêzîkbûna me ber bi naveroka hunerê ve li ser bingeha sûdan (menfeetan) çêdibe. Derbaskirina vê rewşê pirseke, ku qet nabe bi şûn ve bê hiştin. Helbest, kilam û xoşxaneyên (marşên) me, divê mîna çekan gel hişyar bikin û gelê me bikişînin nava şer. Dilan û govendên me, divê mîna lîv û tevgera gerilla bên kirin...»
(Serok APO)

Li gora van bîr û baweriyên li jorê rêzbûne, hevalê **Dijwar** herdemê weha digot:

«...Divê em hunermend taybetiyên şoreşa gelêrî baş bizanibin. Di welateke mîna Kurdistanê de hunermendên welatparêz nikarin ji artêşa çekdarî bên qutkirin. Gotin û muzîka me, divê weke berîkan (qurşînan) avahiya dijmin bihilweşînin.»

Li hemberê kesên ku hunera xwe dikin pirseke bidestveanîna diravan (peran), bi nêrîn û ramanên şoreşgerî xwe dilivand. Li ser vê bingehê xwe nêzîkî rewşa wan dikir. Delamet û erkên hunermendiya welatparêz diavêt holê û datanî pêşiya çavan.

Dêrika Hemko (Endîwerê) gundê Rîhanîkê, **Dijwar** û "Hepsa Diyarbekrê" bûne sê-enişkek, ku ji hev qet cuda nabin. Êdî derdor bi rêza şehîd û şervanan ser û bin dibin, dikelin û radibin ser xwe. Ev gundê piçûk ê ne nas û hatî ji bîr kirin, çawa serê xwe hilda û xwe kire nava rêzên sernivîsên rojnameyan de? Çawa ev gund karî bi gund û bajarên mezin re bikeve hawirkana (musabeqeya) şer û şoreşê. Belê! PKK, ji tunebûnê dîsa derfetên (îmkanên) mezin derêxistibû holê û dabû ber destê demê. Hevalê **Dijwar** bi xoşxaneyên şoreşgerî ev rewş anî zimên. Bi saz û awazên xwe yên gelêrî herdemê digot:

Werin şer û werin şer,
bav û biran werin şer
Werin şer û werin şer,
bav û biran werin şer

Mîna ronahiya çavên xwe, bi dil û canê xwe yê pak, berhem û pîroziyên gelê Kurdistanê Serok, PKK, ERNK, ARGK diparast:

Ji hezaran salan jêder hate der e
PKK hesin, zanîn û huner e
ERNK bûye gel tevlî sed silavan
Sîbê de vaye tev şewq û xwînavan
Şerê ARGK li dar e tim şer e
Pertew va didê APO'yê rêber e

Di jiyana xwe ya şoreşgerî de hevalê **Dijwar**, herdemê moralê hevalên li dora xwe xurt dikir. Doza serxwebûn û azadiyê li ser rêya şehîdan bê dudilî pêş ve dibir. Zimanê xwe, ramanên xwe, dest û lepên xwe tev ji bo şoreşê û ji bo welat bi aktîfî dixistin kar. Li derbarê bîr û baweriyê weha digot:

«... Herçiqasî pirsa teorî li ba me pir pêwîst be jî, rastî tenê di nava xebat û karvaniya şoreşgerî de mirov hînî teoriya şoreşgerî dibe. Li ser vê bingehê bîr û bawerî jî xurt dibe.»

Hevalê **Dijwar**, di sala 1960'an de li gundê Rîhanîkê hatiye dinê. Di malbateke welatparêz û zehmetkêş de, ku debara xwe bi xwedîkirina sewalan û çandiniyê dida meşandin, çavên hevalê **Dijwar** li ser jiyanê vebûn. Hevalê **Dijwar**, ji ber rewşa civakî û pirsgirêkên aborî (ekonomîkî) hîna di salên pêşîn de xwendina dibistanê piştî car salan berda. Di kar û barên çandiniyê de arîkariya malbata xwe kir. Tevlî li ser milan rakirina hemû zorî û zehmetiyan bû. Hîna temenê havelê **Dijwar** negihiştibû 20 salan, neçare ma, ku di metropolên Rojhilata Navîn de, di karên zehmettirîn de, kar û xebat bike. Lê belê aloziya aborî ya rejîmê roj bi roj kûrtir dibû. Êdî debara mirovan nedibû. Lewma tevlî hemû zoriyan, dîsa pirsa jiyanê nedihate veristin. Ji ber vê yekê, vê carê heval **Mistefa** bala xwe da ber bi çolên Ereban ve û kete ser rêya welatê Lîbya yê.

Çawa ku Partiya me PKK, bi rabûna xwe, li herderê posîdeyên xwe yên giran li ser bingehên şoreşgeriyê li ser civaka Kurdistanê dagerandiye û civaka Kurdistanê ji nuh ve vejandiye, wusa jî li derveyî welat, metropolên biyanî bûn dibistanên doza şoreşgeriyê, bûn baregehên derxistina bi sedan pêşmerge û kadroyên têkoşer. Li çolên Ereban jî, ku ji welatê me dûr bûn, bi hezaran karkerên Kurdistanê kombûbûn. Lê Partiya me, li wan welatan, di her şantiye û karxaneyekê de tovên şoreşgeriyê çand. Cih û derên, ku dijminan xwestibûn karkerên me têde bikin mîna dîliyan û ji bo berjewendên xwe karkerên me mîna bendiyan fîrotibûn, bi xebata Partiyê bûn qempên şoreşgeriyê û fêrbûna welatparêzî û zanistiyê.

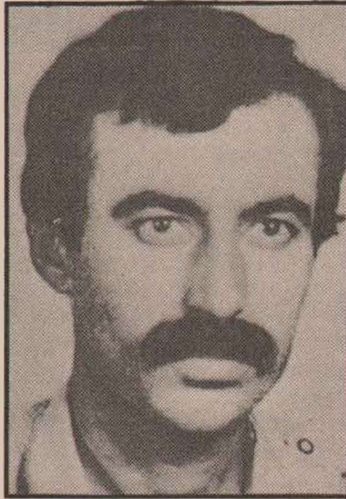
Herçiqasî malbata hevalê **Dijwar** bi giranî di bin posîdeyên PDK (Partiya Demokratî Kurdistan) de mabû jî, lê bi tevayî malbateke xwediyê ramanên welatparêziyeke pak û germbû. Lewma hevalê **Dijwar**, zû şingê xwe yê fireh ji bo kar û barên Partiyê re vekir. Bi dil û can xwe tevlî komên (grubên) xwendin û hînbûna şoreşgeriyê kir. Di salên piştî 1980'an de, hîna ji nuh ve destên xwe avête temburê û dixwest kul û keserên gelê Kurdistanê yên resen derêxîne der. Li ser bingeha xebatên tor û wêjeya gelêrî, çand û hunera şoreşgerî gav bi gav pêş ve xist û li derveyî welat, li welatê Lîbya, ji welatê xwe dûr, di nava **Koma Karker** de cihê xwe girt. Tevlî hevalên xwe yên di komê de, bi hev re gelek helbest, kilam û xoşxane li ser bîranîna şehîdan û berxwedana zindanan xwendin. Di dilê **Dijwar** de, agirê evîna welat roj bi roj gurrtir dibû. Daxwaza Wî, tenê vegerîna welat bû. Dixwest di nava rêzên pêşmergeyan de cihê xwe bigire. Daxwaza xwe weha dianî zimên:

«... Hey looo! Kurdistan ketiye nava şer û cengê giran, hîna em li van deran in, em li biyaniyê rizîbûn.»

Sal 1985. Li ser daxwaza heval **Dijwar**, Partiyê biryar û destûra vegerîna Wî ya welat da; vegerîna Wî pejirand. Gelek rojên xweşî û şahiyê, di nava kevir, dar û karên **Akademiya Mahsum KORKMAZ** de buhurand. Di kehniya zanistiyê de, di dilê Rojhilata Navîn de, bû xwediyê sixlet û taybetiyên çîna karkerên şoreşger. Li wir, li cihê ciwantirîn çiçek-vebûna mirovatiyê, di hemû kar û barên xwe de, dengê xwe di gelî û newalan de bilind kir. Bi stran, helbest û kilamên xwe tim digot:

Şervan bi êrîş daketin welat/Botan
Xurt û zor e lew ev kar û xebat
Bingeha cunta dane ber gullan
Bi hemû baweri, rêça berxwedan
Xwîna şehîdan sund û bawerî
Bi xwînê ev doz va diçe serî

Hevalê **Dijwar** tenê bi zimanê dayika xwe baş dizanî. Lewma di

raporên xwe de, bi şêweyeke gelek zelal, daxwaz û hêviyên xwe weha dianî zimên:

«Bi rastî dema gotina Botanê tê guhên min, pêtên girr û hêrsê mîna elektrîkê ji canê min derbas dibin. Ez ji bo her deverê, ji bo her kar û delametê li ber Partiyê amade me. Gihana pivanên kesbûna mîlitanên Partiyê, ji bo min pirsa pêwisttirîn e. Ez dibêjim, ku hemû xortên welatparêz divê xwe bigihînin vê rewşê...»

Piştî demeke kin hevalê **Dijwar**, bi daxwaza Partiyê derbasî başûrê Kurdistanê bû. Li wir, li kêleka gelek hevalan, karê avakirina komên xwendin û hînbûnê bi dilxwazî dimeşandin. Bi dehan xortên welatparêz, ji sûd û berjewendên şexsî û taybetî qutkir û wan şiyand **Akademiya Mahsum KORKMAZ**. Li başûrê Kurdistanê tevlî hevalên şehîd **Abdurrahman MOTOR (Salih), Bineyş AGAL (Bêrîvan)** û **Ahmet Resul (Xelîl)**, li dijî komplo û provokasyonên hêzên kevneperest û reformîst, xebatên mezin birêvexist.

Di nava girsên gel de navê hevalê **Mistê** bûbû **"Hepsa Diyarbekrê."** Li hemû derên ku gel komdibû, hevalê **Dijwar** hema dest bi stranên şoreşgerî dikir. Ji ber vê yekê jî, hêzên reformîst û hemû derdorên kevneperest nedixwestin çavên wan li çavên hevalê **Dijwar** bikevin. Karê çêkirin û derxistina keleman li hemberê dengê şoreşgeriyê birêvebibiran. Belê hercarê rûyê wan reşdibû. Destê xwe dirêjî karên qirêj û gemar, hevxebatkariya bi dijmin re dikiran.

Di salên 1985 û 1986'an de hevalê **Dijwar**, li hemû gundan digeriya. Bangeşiya şoreşê di nava gundiyan de dikir. Arîkarî ji bo şoreşê komdikir. Bi dehan car li tixûban dida. Rêberiya komên derbasî bakur dibûn, dikir. Çekên ji her babêtî digihand axa Botanê.

Hevalê **Mistefa** gelek caran tenê derbasî bakur dibû. Rê û cihên gihandina welat ji ber çavan derbas dikir (keşif dikir.) Lîv û sîstema tevgera artêşa dijminê faşîst hîndibû. Name û fermanên (talîmatên) Partiyê digihand Serokatiya taktîkî, ku li bakurê Kurdistanê di karvaniyê (praktîkê) de bû.

Hêvî û daxwaza hevalê **Dijwar** ew bû, ku tevlî van komên şer bikaribe bimîne di nava şer de. Vê daxwaza xwe herrojê ji Partiyê re dianî zimên. Daku karibe dilê xwe bi êrîşên diçin ser dijmin û dûvikên wî hênik bike, Partiyê careke din Wî kişand **Akademiya Mahsum KORKMAZ**. Sal, meha Mijdarê 1986 bû. Hevalê **Dijwar** vê carê zanîna xwe xweş kûr kir. Xwe kire xwediyê bingeheki gelek xurt. Tevlî çend dewreyên konevanî û leşkerî bû.

Di dawiyê de, piştî ku amadekariyên **"Meşa Azadiyê"** di **Akademiya Mahsum KORKMAZ** de tewaw bûn, di mehên navîn ên sala 1987'an de, ji **Akademiyê** derket û tevlî kargêriya komîteyeke êrdimî bû. Di derbaskirina hemû komên **"Meşa Azadiyê"** de cih girt. Yek bi yek, hemû kom bê hundabûnek ji tixûban derbas bûn û xwe gihandin baregehên xwe.

Piştî vê demê, hevalê **Dijwar** kete nava amadekariyên dawiyê, da di nava rêzên ARGK de bi berdewamî cihê xwe bigire. Piştî nirxandin û veristinên (vekirinên) Serokatiya Partiyê yên di mehên Êlûn û Cotmehê sa la 1987'an de li ser karvaniya **"Meşa Azadiyê"**, hevalê **Dijwar** di nava komeke ji heft hevalan de cih girt, ji bo derbasê bakurê Kurdistanê bibe.

Lingên hevalên di komê de erd nedigirtin. Di nava dilan û şahiyeke dîrokî de bûn. Bûbûn siwarên hespên bozê-rewan. Wêneya **Egîd (Mahsum KORKMAZ)** ji dîwar xwe avêtibû ser singên wan. Tiliyên **Dijwar** tev bi hev re, xoşxaneya **"Em hatin, hatin..."** lê dixistin. Dayika **Xeyrî** çavên Wî ramusandin û got, *"Em heviyên mezin ji we dikin, xwedê bi wê re bi kurên min..."*

Hîna tariyê konê xwe nedanîbû. Hevalê **Xeyrî** li ser peleke spî ala Artêşê, bi rengên kesk, zer û stêra sohr xemiland. Da destê hevalê **B...**, da bigire. Ew nişana berdewamkirina şerê serxwebûnê û artêşbûna gel bû.

Di bin taviyên baranê de, li kelekê siwar bûn. Ji ava Tîr (Dicle) derbas bûn. Ketin axa Botanê. Lehiyên avê û rewşa siruştî ya dijwar, li pêşiya gihana wan û çûyîna wan ber bi Çiyayê Cudî ve zehmetiyên gelek mezin derxistin. Lewma neçare man, ku di navbera Çiyayê Cudî û bajarê Cizîra Botan de, li gundê Heblerê (Hisar), bi tîrêjên beyanê re derbasî şikeftekê bibin. Lê belê careke din lawên **Îdrîsê** Bêdlîsî bi xiniziyeke mezin ketin pêşiya artêşa dijminên dagirker û faşîst. Dora hevalan zivirandin û çember kirin. Bangên xwebidestdayinê û teslîmbûnê ji wan re hildan. Hevalan, di wê kêliya teng de, di nava xwe de pilana berxwedanê amade kirin. Hemû bawirname û dokumanên li nik xwe şewitandin. Mîna sê şêran, koma pêşîn bi bangîna dirûşmeyên (sloganên) Partiyê, ji nişkan ve ji devê şikeftê derketin. Xwe li derdorê belav kirin. Êdî şerê giran destpêkiribû. Dijmin, bi hezaran leşkerên xwe komkiribû. Bi hemû çekên giran çember hêdî hêdî teng dikir. Belê di her kêliyê de, li hemberê berxwedana bênîşe ya hevalan, serbazên dijmin lêdan û derbeyên mirinê digirtin.

Di encamê de, heft endamên Partiyê, bi merxasî û keleşî tevlî kerwanê nemiran bûn. Hevalên **Aydin BULUT (Îbrahim), Seyit ŞENPINAR (Dogan), Mistefa Mihemed ELÎ HESEN (Xeyrî), Ramazan GEZGÎNCÎ (Celal Xoca), Mistefa ABDULLAH (Dijwar), Sûleyman BOZKURT (Seid)** û **Ahmet Sûleman RESUL (Xelîl)** ketin nava rêzên şehîdan. Ji hêzên dijmin jî bêhtirî 30 serbazan û serhezarek (bînbaşiyek) hatin kuştin.

Belê şehîdbûna van hevalan, posîdeyên xwe li teviya derdorê gerand. Cizîra Botan, Girgê Amo (Silopî) û teviya gundan, ji vî şerê giran fêr û dersên mezin girtin. Li şûna wan bi dehan xort, hatin nava rêzên şoreşê û cihên wan dagirtin. Li ser vê bingehê **"Meşa Azadiyê"** bilind bû koçbereke dîn. Welat, bêhtir ber bi rojên serkeftin û serfirazîyê ve çû.

Çawa ku tevlîbûna rêhevalê **Mistefa ABDULLAH** di nava têkoşînê de nimûneyeke biryardariya mezin e, şehîdbûna Wî jî, nimûneyeke ji bo girêdana bi Partiyê re. Bi xwe ew, sembolekê biryardariyê yê binîşe bû. Ew bû nimûneyek, ji bo girêdana bi Partiyê re, ji bo bîr û baweriya mezintir, ku mirovan digihîne bandevên pîroztirîn. Ew xwe gihand rêzên şehîdên Kurdistanê yên nemir û bû rûmeta mirovatiya, ku tîrêjên xwe ji xaka Kurdistanê hildiavêje.

Rêheval **Mistefa ABDULLAH** bi jiyana xwe û şehîdbûna xwe, şanî kir, ku divê mirov delametên xwe yên ji bo Partiyê û girêdana xwe ya bi doza şoreşê re, ji her tiştî bilindtir bigire. Lewma ji ew, her di têkoşîna me de wê jiyan bimîne. Ji ber ku ew ji zû ve, taybetiyên mêrxasî û lehengiya kedê û hunerê maf kiribû. Bîranîna rêhevalê kedkarê Partiyê wê ji herdemê bêhtir bibe ronahiya çavên me. Li ser vê bingehê emê bêhtir xwe bidin xebatan, emê bêhtir kar û xebatan deynin pêşiya xwe û bi giyanê (rihê) vegirtinê (fethkirinê) emê xwe bidin pêş. Eve sunda me, ku niha dibe navê berdewamkirina doza rêheval **Dijwar** û şeş hevalên Wî, bingeha serî-çemandina me li ber bîranîna canê wan ê pak û pîroz.

ŞEHÎDÊN MIJDARÊ

Ji nava pêtên tariyê re
Seqem û bagera giran
Mayin û bombeyên xedare
Leşkerên
"Hertişt ji bo rizgarkirina
Perçeyeke xaka niştiman!"
Derbas bûn
Pêkanîna jiyana bê dawî
Botana dil-germ
Hûn rêhevalên
Cewdet û Ferhan
Xelekên berxwedanê gihan hev
Nabe
Dijmin bêhneke xweş nabîne
Ji germiya dilên
Celal û Dijwar
Xeyrî û Xelîl
Kevirên derdorê
Di rûçikê dijmin de
Bi hêrs pijiqîn
Bi sê hezaran leşker
Balafir û kontr-gerîllan
Lawên Îdrîsê Bêdlîsî
Bi tevayî dor girtin
Nekarin bidin sekinandin
Talîmatên Serok û rewanê
Heya dilopa dawî şer

* * *

Ronakrewanên Cizîra Botan
Gundê Hebler
Seîd û Dogan
Hevalê Îbo
Çawa be
Dijmin şahiyê nabîne
Bêbextî cih nagire
Leşkerên ARGK van e
Bê nermî lêdixin
Li dûv wan her gav
Kom dibin şervan

* * *

Têlên tembûra Dijwar
Ramanên rêheval Celal
Kîna di dilê Xeyrî de
Awirên çavên Xelîl
Serihildan dixwînin
Leşkerên berxwedanê
Botan dagirtin
Bilindbûye rewanê Dogan
Bi hêzên hevalên Îbo
Bi cihbûye daxwaza Seîd
Teviya welat
Li herderê şer
Neçare
Dijmin vaye direve

(Ev helbest, di mêjûya 29.11.1987'an de ji aliyê hevalekî wan di Akademiya Mahsum KORKMAZ de hatiye nivîsandin).

RAMYARIYA MÛKÛRANDINÊ (ÎTÎRAFÊ) YA DEWLETA DAGÎRKER DI SALÊN 1981-1982'AN DE

DESTPÊK BERX. HJ. 82

Riza Sarikaya pir tiştên din jî ji me re gotin. Ji ber ku Riza Sarikaya daxwaza wan nepejirandibû, pêşî sersed û pey re jî leşkerên wî lêdanê li wî dikin. Lê Riza Sarikaya dîsa jî napejirîne. Lewma wî vegerandibûn koxuşê. Tiştê ku ji me re gotibû, ev bûn. Lê belê piştî demekê Riza Sarikaya jî mûkûr hat û seriyê xwe tewand. Gava ku vêca rojiya mirinê berdewam dikir, dîsa mûkûrhatina xwe vegerand û li ber xwe da.

Ev xayinên ku min hejmartine û navên wan daye, piştî çûyîn koxuşa 38'an û şûn de, di demeke kin de dîsa tev hatin koxuşa 34'an. Ev bûn: Şahîn Donmez, Yildirim Merkît, Hidir Akbalik, Alî Gûndûz, Alî Gûngor (vî piştre mûkûr hatine xwe paş ve kişand), Orhan Mantaroxlu, Mehmet Girgin, Aksût Polat, Zeynî Biçakçi û Hizir Yîxît (herdu navên dawiyê ji tevgera KUK'ê bûn). Ev gişt bi hev re hatibûn koxuşa me. Sersed hat û got, "Ev mirovên ku hun dibînin, tev zilamên min in. Hunê jî bibin zilamên min!.." Paşê wî ji Şahîn Donmez re got, "Biaxife!" Bi gotina wî re, Şahîn Donmez dest bi axiftina li dijî komunîzmê kir. Piştî ku axiftina wî dawî bû, sersed berê xwe da me û axifî, "Baş bifikrin! Paşê hunê poşîman bibin. Ez du rojan delîv û mihletê didime we." Paşê herduyên ji KUK'ê şanî me dan û got, "Binêrin! Vî mirovî li cem polîsan tu bûyerek nemaye ku nepejirandiye û negirtiye ser xwe. Di nava rêzên KUK'ê de bi navê qesabiyê (gurandkar) tê naskirin. Hemû endamên KUK'ê li cem polisan li ser vî hinde tişt gotine. Ev ji debar nekiriye û çi tiştên li ser wî hatibûn gotin, tevan pejirandiye. Lê belê ez baş dizanim, ku tu gunehên vî mirovî tune ne. Ezê hemû kesên gunehkar derêxinim holê û vî mirovî xilas bikim û bidim berdan..." Ev herduyên ji KUK'ê kî bûn? Gunehên wan çibûn? Ji bo bersiva van pirsan, em dokumanên dosya KUK'ê koma bajarê Mêrdînê şanî dikin.

Hizir Yîxît û Zeynî Biçakçî, van herdu kesan gelek têkoşer, şervan, endam û alîkarvanên PKK bi destên xwe kuştine. Tevlî gelek bûyerên li hemberê PKK bûne û şerê PKK kirine. Ez dixwazim ji bo nimûne, hinek ji kirinên wan bihejmêrim:

Hizir Yîxît: Kuştina welatparêz û dilxwazê PKK Melle Davut Kurtay di roja 11.04.1980'an de li Kosarê (Kiziltepe), kuştina dilxwazê PKK Mehmet Sincaroxlu di roja 02.06.1980'an de, standina 510.000 Lîrên Tirkî bi kotekê ji Tahîr Dûndar li gundê Cuna di mehên Gulan û Hezîranê sala 1980'an de û bûyina tevlî şerekî çekdarî.

Zeynî Biçakçi: Kuştina dilxwazê PKK Nurettîn Îlhan di roja 16.06.1980'an de, li ber gulleyan dayina û kuştina Sadun Kurul di roja 30.08.1980'an de, bi kotekê standina 150.000 Lîrên Tirkî, revandina jîpê Îsmet Îpek.

Herçiqasî ev herdu kes tevlî van hemû bûyeran bûne jî, Esat Oktay Yildiran digot, "ezê wan berdim" û rastî jî berdan.

Ji van gotinên Esat Oktay Yildiran jî tê fahmkirin, ku girtîgeh, dadgeh, polis û MÎT tev bi hev re dixebitin. Herweha tev bi hev re jî girêdayî ne. Ev tiştên ku niha min ji we re gotine, jî xwe li pêşiya çavan in. Li ser vê nimûneya ku min şanî kiriye, vêca hun ji xwe re bifikirin. Di dadgehan de bi zor û kotekê mirovan didan axifandin. Li gora daxwazên xwe jî, herweha mirovan berdidin an jî tewanbar dikin. Dîsa, ji ber ku em mûkûrnedihatin, tu tişt nema ku bi me nekirin. Lewma yên ku mûkûrnedihatin pir lêdan dixwarin.

Piştî çûyina xayinên ku me li jorê navên wan dane, kargêriya girtîgehê bêhtir bi ser me de hat û bi hovîtiyeke herî mezin, dest bi lêdan û zilmê, kotekeke bi pisborî û zanebûn kir. Şahîn Donmez, Erol Dexirmencî û Haydar Eroxlu piştî du rojan tevlî sersed hatin koxuşa me. Sersed got, "Ji vê rojê pêve, hunê hemû gotinên van ,hevalan' bi cih bînin. Bi kîjan çavî û çawa hun li min dinêrin, hunê bi wî çavî li wan jî binêrin. Kesê ku li hemberê wan were, weke ku li hemberê min rabûyî be! Hun jî min çêtir dizanin, mirin jî we xilas nake!" Û gelek tiştên din ên weke van jî me re got û derket çû.

Ji ber çi mûkûrhatin destpêkiribû? Tiştê ku dewleta dagirker li derve nekarîbû bi destê xwe ve bîne, dixwest di girtîgehan de pêkbîne. Daxwaz û têkoşîna gelê Kurdistanê ya ji bo serxwebûn û azadiyê di zîndanan de bifetisîne. Her tişt ji bo vê armancê bûn. Lewra gelek ji kesên ku bingeha şoreşa Kurdistanê danîbûn, di zîndanan de bûn. Heke bêbextiyê bixistan nava wan û biserketiban, wê vê xayintiyê bikişandana derve jî û wê kesên bêbext berdana nava gelê Kurdistanê û wê bigotana, "Kesên pêşkêşî û rêberî jî we re dikiran, kesên ku hun li pey wan diçûyan, ka binêrin bê çawa xwe ji bo pariyek nan û ji tirsan, tirsa çar daran, xwe difiroşin..." Belê wê van xayinan berdana nava gelê me. Di şexsiyeta wan de, wê Kemalîzmê dîsa di nava gelê me de geş bikiran. Wê tovên xayintiyê ji nuh ve di nava gelê Kurdistanê de biçinandana. Wê gelê me ji nuh ve perçe bikirana û wê gelê me têxistan nava dubendiyên nuh, mirovan berdana hevûdu. Van xayinan digot, "Emê Kemalîzmê ji nuh ve geş bikin." Ji ber vê yekê ji navê xwe danibûn "Kemalistên Ciwan." Nimûneyeke baş ji bo vê, bêbextê Mehmet Girgin e. Vî kesî, di sala 1982'an de li Koxuşa 34'an di meha Gulanê de rojekê got, "Emê mûkûrbên, emê li dijî PKK şer bikin û navê me jî Kemalistên Ciwan e." Nimûneyek jî Şahîn Donmez e. Vî kesî çend caran gote min, "Tu li cihê xwe rihet nasekinî, min vê nêrîna xwe ya di derbarê te de jî sersed re jî gotiye..." Piştî van gotinên wî bi çendekê, hîn pir hindik dem derbas bûbû, sersed û birrek leşkerên xwe ketin nava koxuşan û gazî min kirin. Gotinên ku Şahîn Donmez ji min re gotibûn, sersedî ji min re careka din gotin û dest bi min û lêdanê kir. Heya ku ew westiya, wî li min xist û piştre dar da dest leşkerên xwe. Wan jî heya ji wan hatî lêdan li min kirin û paşê çûn. Weke van herdu nimûneyan, bi sedan nimûne hene. Lê belê ez bawerim, ji bo mirov rewşê bizanibe ev herdu nimûne bes in.

Ev tiştên ku dibûn, tev li dijî PKK bûn. Ji bo ji holê rakirina PKK bûn. Tenê armanceke wan hebû: Dixwestin gel û şoreşgeran ji hevûdu dûr bixin, şoreşgeran bikin xayinên gelê xwe, şoreşa Kurdistanê di pişt diwarên girtîgehan de bidine hundakirin û bihilweşînin. Di hebûn û şexsiyeta şoreşgeran de, navê PKK li nik gel bikin navê xayintiyê.

Di bin rewşeke wilo de, serokên Partiya me roja 14'ê Tirmehê dest bi rojiya mirinê kirin. Ev rojî bû weke keleh û bircên bilind û li hemberê wan rabû. Rêberên me şanî me dan, ka divê em çi û çawa bikin: Heke tenê yek jî me bimîne jî, heke di bin işkence û lêdanê de em biminin jî, girtîbûn û bindestî weha jî be, girîng bû em berxwedanê li dar bixin û ji mirinê jiyanê çebikin. Ger ji bo jiyanê mirin jî girîng be, divê mirov ji vê jî netirse. Gava ku ez behsa wê demê dikim, niha ez dibêjim "işkence", lê belê gotina "işkence" ji bo wan bikaranînên hov sivik û kêm dimîne. Lewma, gava em bibêjin "işkence", hun "hovîtiyê" têbigihijin.

Hinde cihên taybetî ji bo mûkûrhatinê hebûn an ne? Belê hebûn. Çend cihên ji bo lêdan û mûkûrhatinê yên taybetî hebûn. Yek li hemberê koxuşa jinan bû. Ev mezeleke piçûk bû. Niha ev der kirine depo (ambar). Cihê duwemîn li rex koxuşa 38'an bû. Niha vê jî kirine koxuşa 40'an. Cihê sisiyan jî, li çepê aşxanê deriyekî piçûk heye, li pişta wî derî di bin derencekê de bû. Deriyekê wî cihî, derdikeve revîrê jî. Ji hemû cihan bêhtir, ev der bi taybetî ji bo lêdanê çêkiribûn. Her tişt têde hebûn. Ji elektrîkê bigire heya darê feleqê. Cihekî din jî hebû, ku hemû kesên di girtîgehê de ji wê derê derbas dibûn. Ev der di şuştingeha kevin de bû. Ji xwe teviya girtîgehê, bûbû cihê işkencê û lêdanê.

Cihê işkencê yê mezin şuştingeha (hemam) kevin bû. Li wir navîngên hemû şêweyên işkencê hebûn. Ji feleqeyê bigire, heya lêdana hovtirîn, tedayiya psîkolojîkî, işkenceya bi elektrîk û mînyatûre (cereyanê). Kesên ku dibirin wê derê, pêşî tazî dikiran. Li ser betonê radizandin. Paşê ava qerisî bi ser de dikirin. Bi rojan birçî dihiştin. Lê ev azîneyên pêşin û destpêkê bûn. Paşê dest bi feleqê dikiran. Tiştên pis û gemar didan xwarinê. Li bilî van tiştên pirtir hebûn. Bi jilêtan çermê binê lingên mirovan radikirin û dibirrîn. Xwê bi birînan ve dikirin. Wan qaşilên ku ji binê lingan dibirrîn, bi mirovan didan xwarinê û paşê tursil û sabun (dermanên şuştina cilan) jî li dûv qaşilan didan xwarinê. Vêca, ji bo van azîneyan bi serê me de bînin, ne şert bû, ku mirovan bibin cihê işkencê. Ji ber ku, li ku derê û di kîjan demê de gardiyanan bixwestana, dikarîn van tevan bi mirovan bikiran û dikirin jî. Ji ber vê yekê jî, bi piranî ev şêweyê işkencê, di nava koxuşan de dihat pêkanîn. Cihekî işkencê yê din jî, hewşa girtîgehê bû. Li vir lingên me girêdidan û me bi şibakan ve didaliqandin, seriyên me dixistin nava kanalîzasyonê, ji wir bi kotekê ava genî bi me didan vexwarin. Di nava hewşê de me dixirxirandin û bi caran em didan bezandin. Paşê em dirêj dikiran, li ser piştê û singên me tevlî avêtina pihînên xwe digeriyan. Bi daran, bi jopan, bi pihînan li bedena me didan. Van tevan dikirin, lê tev ji bo yek armancê bûn. Dixwestin, ku em bi tevayî xwe bidin dest, seriyên xwe biçeminin û teslîm bibin, em mûkûrbên, em bêbextiyê li Partiya xwe, gelê xwe û mirovatiyê bikin. Navê vê xayintiyê jî danîbûn "samîmî îtiraf (mûkûrhatina ji dil û can)." Ez çend kesan ji wan kesên mûkûrhatibûn nasdikim. Haya hinek ji wan kesan ji tişteki nebû. Ji bo ku çend dar kêmtir li wan bikevin, rabûn gelek bûyeran berdan ser stûyên xwe. Bi vî awahî "rihetiya xwe" di girtîgehê de didîtin. Rûdiniştin têra xwe çay û çixare vedixwarin. Ev tişt ji bo me ne bûn, yek ji wan tiştan nedidan me, av jî tenê bi îskanê didan me.

Ji bo mûkûrhatin biserkevin, komekî taybetî hatibû çêkirin. Ez dixwazim di pêşî de bibêjim, kesên ku zor û zilmê li me dikiran ji bo mûkûrhatinê, kesên mîna Şahîn Donmez, Alî Gûndûz, Mehmet Girgîn, Hidir Akbalik û yên din bûn û ev di bin destê Esat Oktay Yildiran de karê xwe dikiran. Leşkeran, li gora daxwaz û raporên van kesan me ji koxuşan derdixistin û me ji lêdanê derbas dikiran. Kesên ku işkenceyên mezintir li me dikiran, dîsa ev kes bûn. Ji xwe mezinên wan ji her gavê li ser serên me bûn û her tişt û şêweyên işkencan bi me dikiran. Mezinên wan jî ev bûn: Yekemîn, astegmenê ku ji wî re digotin "Mînik", astegmenê ji wî re digotin "Boksor", kesê ji Bloka-E ku berçavik dida pêş çavên xwe, ji Bloka-C gardiyanê ku ji wî re digotin "3-5" û hinde kesên weke wan. Bê van kesan jî, serpêhatinên işkenceyan hebûn. Herweha kesên ku işkence dikiran ji ne kêm bûn. Yekî din hebû, ji wî re jî digotin "Karga burun (bêvilê qijakan)." Kesekî bêvil (poz) pehn bû. Gardiyanê koxuşa 33'an jî ji wan bû. Ev kes tev, heya Gulana sala 1982'an li vir, di girtîgeha Amedê de, kar dikiran.

Ev kesên, ku min li jorê navê wan rêz kiriye, hem bi min û hem jî bi hemû girtiyan her şêweyê işkencan kirine. Elektrîk didan canê me. Li rex aşxanê li milê çepê, elektrîk dane canê min. Hemû şêweyên işkencê bi min kirine. Lê ez heya dawiyê neketim û min li ber xwe da. Ji ber ku bîr û baweriya min bi doza min re zexm û xurt bû, ez heya dawiyê li ser piyan mam.

Kesên ku min navên wan li jorê nivîsandine, kar û barê wan jî, ev tişt bûn: Ez dixwazim nimûneyeke zelal bidim. Li ser rapora ku Şahîn Donmez di derbarê min de dabû, min birin revîrê. Pêşî sersed û paşê jî "Mînik" bi min re axifin. Gotin, "Binêre! Hûseyin Morsûmbûl û Bûlent Ozgûn her tişt di derbarê te de gotin. Were tu jî bibêje û ji vê zehmetiyê xilas bibe. Heke nebêjî, yan tê bimirî yan jî tê biryara bidarvekirinê bigirî. Ev herdu rêç ji mirin in, eve tu jî baş dizanî. Kesekî ku te xilas bike jî nine. Were tevan bi xweşî û qençî bibêje û binivîse..." Min jî got wan, "Ev herdu mirovên ku li derbarê min axifine, ji bo xwe xilas bikin, vir û derevan li ser min kirine. Lewma ne ez gotinên van kesan dipejirînim û ne jî ez tişteki dibêjim we..."

Piştî van gotinên min, sersedî zillehekê (şeqam) avête min. Piştî wî re jî, astegmen "Mînîk" rahişte jopî û kete ser dilê min û bi dijwarî li min xist. Dîsa tiştên ku berê ji min re gotibûn, ji min xwestin. Min dîsa bersiva pêşî da wan. Ji ber vê yekê sersedî got, "Vî bibin koxuşa wî. Du rojan em mihlet û desturê didin te. Baş bifikire û paşê biryara xwe bide!" Li hemberê van gotinên sersedî, min jî got, "Ez tiştên ku tu dibêjî ji bo kesên xwedî bûyer û rûdan in. Vêca ez tevlî tu bûyeran nebûme. Ji ber vê yekê jî, tu tiştê ku ez du rojan li ser bifikirim û werim ji we re bibêjim jî binî tuneye." Lê bilî van gotinên min, piştî du rojan dîsa gazî min kirin. Min gotinên xwe yên berê dîsa ji wan re gotin.

Ji bo mirovan bidin mûkûrhatinê jî, li her çar aliyên girtîgehê işkence û lêdan li girtiyan dikiran. Gava ku dewleta dagirkera Tirkî, zagona (qanuna) "mûkûrhatinê" derxist û danezane kir, li girtîgehan lêdan û işkence jî zêdekirin. Di nava hewşê de, li koxuşan û li her deverê bi hovîtî dihatin ser mirovan. Heya di nava koxuşan de jî, êdî mirov nedikarîbûn li hev re biaxifin. Cihê lêdan û işkencê jî, bi piranî şuştingeha kevin bû. Weke me gotî, li wir her tişt hebûn. Ben û werîsan bi lingên mirovan ve girê didan û ji beyanê heya êvarî me didaleqandin.

Gava ku wan dest bi vê hovîtiyê kirin, êdî me nedizanîbû şev e yan jî roj e. Lewra di her kêliyê de, em û işkence û lêdan li beramberên hevûdu bûn. Carnan em di xewnê de bûm û razahî bûn, me dêhna xwe didayê, ku jop û dar li ser seriyên me dileyizin. Kêliyeke vala jî ji me re nemabû, êdî me nedikarî bi hevalên xwe re jî biaxifiyana.

Armanc eşkere bû: Dixwestin mirovan bixin nava tatolê û aloziyan. Wan jî mirovatiya wan dûr bixin. Wan bikin, ku êdî bi xwe mûkûrbên. Dixwestin mirovatiya wan bi tevayî birûxînin, wan li hemberê xwe bigane û biyan bihêlin. Lewma di wê demê de dest bi xistina bi jopan û daran kirin, mirovan dihingavtin. Jop dixistin binê mirovan de. Hema di koxuşa me de jop xistin Remzî Beşkat (ji koma PKK a Wêranşarê), Riza Doxan (ji koma PKK a Mazra)... û xistin gelek kesên din. Dixistin cihê rûniştinê de. Ev tişt di meha Gulana sala 1982'an de dibûn. Vî tiştî bi nêzîkî sed mirovan kirin. Ev ramyariya zor û zilmê, ji bo mûkûrhatinê bû. Dagirkerên Tirkên hov û dirinde, ji bo mûkûrhatinê her şêweyê işkencê û derimirovatî bikardianîn.

Di navbera mûkûrhatiyan û kargêriya girtîgehê de pêwendî û têkiliyên pir fireh hebûn. Di wê demê du girtî bi hesanî nedikarin di nava xwe de biaxifiyan. Lê belê kesên mûkûrhatibûn, çi gava bixwestan, dikarîbûn ji koxuşekê biçûyan koxuşeke dinê. Di wan koxuşên ku diçûn wan de, çi dixwestin dikirin û hemû daxwazên wan jî ji aliyê kargêriyê dihatin bi cih anîn. Mûkûrhatiyan, işkence û lêdan nedidîtin. Lê belê em girtiyên din, gavake me bê lêdan derbas nedibû. Heke di kêliyekê de me lêdan nebixwara, ew kêlî ji me re cejn û şahî bû. Herweha, çay û çixare nedidan me, qantîn ji bo me nebû. Lê belê her daxwazeke mûkûrhatiyan pêkdihat. Ew mesrefên ku ji bo wan dibûn, kargêriya girtîgehê ji diravên me girtiyan dibirrî. Bi ser vî hal û rewşê me, bi diravên me wan bêbextan xwedî jî dikirin. Pir caran wan diravên ku merivên me ji me re dişiyandin, kargêriya girtîgehê dida wan. Têkiliyên di navbera mûkûrhatiyan û kargêriyê de li ber çavan bûn.

Lê pêwendiyên pêwîst, têkiliyên di navbera mûkûrhatiyan û dadgehan de bûn. Herweha têkiliyên wan ên bi milartêşê re bûn. Vêca hun bifikirin, bê ev dadgeh çiqasî "serbixwe" û "bêgirêdan" in.

Ez dixwazim li ser axiftineke di navbera mûkûrhatî Şahîn Donmez û sawciyê girtîgehê birawestim, ku di wê demê de sawciyê koma me bû. ango sawci Cahit Aydoxan. Axiftina ku di navbera min û Şahîn Donmez û sersed de derbas bûbû û tirsa ku di min de firrandin, tu pere nekiribûn. Ji ber vê yekê, ji bo min di bin posîdeyan de bihêle, axiftina di navbera wî û sawci de derbas bûbû, ji min re digot. Ew tiştên ku dixwest min di bin posîdeyên wan ên psîkolojîkî de bihêle, ezê ji we re jî bibêjim. Dîsa, ezê axiftinên ku di navbera min û sawcî Cahît Aydoxan de derbas bûbûn, ji we re jî bibêjim.

Tiştên û gotinên ku Şahîn Donmez ji min re digotin ev bûn: "Ez tim û tim bi dadgehê re di têkiliyê de me. Hem Cahît Aydoxan û hem jî endamê dadgeha sivîl a mezin ji min re gotine, ,Emê li gora gotin û raporên te xwe bilivînin û em gelek gelek bidine te, emê deh salan ceza bidine te.' Ez endamê komîteya navendî me. Axiftinên min pere dikin. Ji bo ku em bi riheti li pêşberê dadgehê biaxifin, wê kûrsiyan ji me re deynin. Kesên mûkûrên, wê li dadgehê li ser kûrsiyan rûniştî biaxifin..." Belê, Şahîn Donmez tiştên vê nolê digotin. Şahîn Donmez, di dawiya dawiyê de, di sala 1986'an de hate berdan. Li gora ku di wê demê de Şahîn Donmez digot, Cahît Aydoxan û çend sawciyên leşkerî di sala 1982'an de di civînek çêkiribûn. Di wê civînê de li ser kêmkirina cezaya mûkûrhatiyan sekinîne, biryara kêmkirina cezayên wan dane. Vê yekê jî ji Îtalya û tecrubeyên daweya "tugayên sor" hîn bûbûn... Belê, tiştê ku di Gulana 1982'an de Şahîn Donmez digot wê bibin, di sala 1985'an de bûn û "qanuna paşmaniyê" hat derxistin. Ev jî bû ramyariya bingehîn ji bo dewleta dagirker û kedxwar. De vêca hun biryarê bidin! Tiştên ku Şahîn Donmez wê demê digotin, paşê yek bi yek derketin holê û çêbûn. Kesên ku di bin perdeya mûkûrhatinê de derev û bêbextiyê berra stûyên mirovan didan, tev hatin berdan. Kesên mûkûrhatin, li dadgehan li ser kûrsiyan rûniştin û axiftinên xwe bi wî awahî kirin. Ji bo van kesan "qanuna poşmaniyê" di karvaniyê de dihat bikaranîn.

Rojekê bi hiceta derxistina pêşiya dadgehê, sawcî Cahît Aydoxan gazî

min kir. Ji min re got, "Heyf û xebineta te! Were bibêje ez poşman im. Dibe ku tu tevlî bûyeran bûyî yan jî nebûyî. Ev ne problem e. Tiştê ku tu dizanî bibêje bes e. Heke tu vê nekî, tu wê cezaya mirinê bigirî." Min jî wî re got, "Poşmanî ji bo kesên tewanbar, gunehkar û sucên wan hebe, hatiye. Ji ber ku ez tevlî tu sucekê nebûme, ez tu caran nikarim tiştekî wusa bikim. Ev ne karê min e." Piştre sawci, rabû gotinên ku Hûseyin Morsûmbûl û Bûlent Ozgûn ji ber lêdanê ji polisan re gotibûn, kire hicet û delîl û wusa cezaya mirinê dan min.

Niha ez jî we dipirsim? Ev dadgehên ku dibêjin, "Em serbixwe ne" gelo çiqasî bi serê xwe kar dikin û bê girêdan in? Hema di koma ku ez di wê de dihatim pirsayakirin de, ne çi delîl û ne jî çi tiştê ku bûbûya sedema sucekê, ne bûn. Mirovê ku miribû jî, berî mirina xwe çi tiştekî di derbarê min de negotibû. Ew îfadeya kesê ku dibêjin di bûyerê de birîndar bûye jî nine. Û jî binî şahid jî tune ne. Kesê ku di bûyerê de bû, bi devê xwe dibêje ev nebû. Bili van rastiyan tevan, rabûn cezaya mirinê dan min. Gava ewraqên me çûn dadgeha bilind li Ankara jî, cezayên ku li ser îfadeyên di bin zilm û zorê de hatibûn standin dane min, rawestandina wê jî paşê xwestin û li derbarê min cezayê heya "dawiyê jiyanê" xwestin.

Ma gelo ev dewleta Tirkiyê ku imza xwe avêtiye binê Beyannameya Mafên Mirovan li Ewrupa, vê beyannameyê tu caran ne xwendiye? Ma benda pêncemîn neditiye? Dibêje ku, "Ew ceza û biryarên di bin darê zilm û zorê de hatibin dayin, delîl nayin pejirandin..." An dewleta Tirk a dagirker van tevan xwendiye, lê imza xwe ne avêtiye binî, avêtiye aliyekê? Ma gelo rojekê vê, ji vê dewletê napirsin? Ma nafikirin, ku wê rojekê hinek derkevin û wê wan ewraqên me yeko yeko ji ber çavan derbas bikin! Ma nedizanibûn, ku her demê weha nameşe? Hema rabûn li gora hoyên demê meşiyan. Erê, rojekê yekitiya Netewan (Koma Milletan) û Komên Mafên Mirovan wê wan ewraqan yeko yeko ji ber çavan re derbas bikin. Wê gavê wê were zanin, ku bê ev dadgeh û sawcî çiqasî bê aligir û serbixwe xebitîne. Ev gişt wê li pêşiya çavan ronahî bibin.

Ew bûyerên û gotinên ku mûkûrhatiyan ji bo xelasiya xwe gotibûn û dadgehê jî wan gotinên eşkere derev ji xwe re kirine delîl û pê ceza dane me, çi ne?

Di sala 1982'an de dadgehê biryareke weha jî stand: "Ji bo ku mûkûrhatî werin parastin, bila ji kargêriya girtîgehê re were gotin." Ji van gotinan jî bi hesanî tê fahmkirin, bê têkiliyên di navbera mûkûrhatiyan û dadgehê di çawa bûn.

Têkiliyên di navbera mûkûrhatiyan û milartêşê de çibûn? Emê van pêwendî û têkiliyan jî ji gotinên Yildirim Merkît binin zimên. Yildirim Merkît demekê dinêre, ku ew kesên mûkûrhatine û derevan li xwe û li ser kesên din kirine, dikin ku gotinên xwe bi şûn de bikişinin. (Mûkûrhatiyan ji ber xwe paşê, gava ku mûkûrên xwe bi şûn ve kişindan, gotin, "Me van gotinan di bin darê zorê de pejirandibûn, piraniya wan vir û derevin.") Radibe bi alîkariya kargêriya girtîgehê tê koxuşa 34'an û dibêje wan mûkûrhatiyan, "Hun mûkûrên xwe niha bi şûn ve nestînin. Li hêviya min bimînin. Ezê di vê rûniştina di dadgehê de têkilî û pêwendiyên di navbera mûkûrhatiyan û dadgehê, mûkûrhatiyan û milartêşê, mûkûrhatiyan û kargêriya girtîgehê de tevan ronahî û eşkere bikim. Dûv re ezê dest bi rojiya mirinê bikim. Kesên ku mûkûrhatine jî, hunê hevalbendiya min bikin û li pey vê jî, hunê mûkûrên xwe bi şûn ve bigirin..." Ez niha jî pir mereqan dikim, têkiliyên di navbera milartêşê û Yildirim Merkît çibûn? Ez hîn jî li ser vê difikirim! Lê xema min eve, ku Yildirim Merkît jî van gotinan pêve tiştekî din jî min re negotiye.

Ji bo ku mûkûrhatinê bidin pejirandin, vê riya lêdanê dan şixulandin. Daxwaz û pêdîviyên me yên jiyanî yan kêm kirin an jî bi tevayî birrîn. Xwarin, vexwarin, çixare nedidan me, qantîn jî bo me nebû. Zora psikolojikî li ser me didan zêdekirin. Ji bo em nekarîbin biraminin, xoşxaneyên (nêşideyên) leşkerî ji beyanê heya êvarî bi me didan xwendin. Pirtûkên faşist, nivîsên şovenîst û nijadperest (rasist) ên weke "Atatürk İkeleri (Prensîbên Atatûrk)" bi kotekê bi me didan ji ber kirin. Serê her gavê lêdan li me diketin. Tevlî rojên cejnan, di nivên şevan de êrişî me dikiran. Ez dixwazim li ser vê jî nimûneyekê bidim: Rojekê mirovên Recep Tîril ji koma İllohê hatibûn dîtina wî. Esat Oktay Yildiran û astegmen "Mînik" çûn xwediyên wî anin û li pêşiya çavên wî işkence bi wan kirin. Gotin wî, "Heke tu mûkûrneyî emê wan bigirin û her rojê işkence bi wan bikim. Emê pirekan li pêş çavên te tazî bikin. Lewma baş bifikire û biryara xwe bide." Du-sê rojan Recep Tîril dan ber lêdanê. Di encama vê rewşê de, Recep Tîril rabû daxwazên wan bi cih anî. Recep Tîril di destpêka rojiya mirinê ya 1982'an de, di rojiya mirinê ya mezin de, wan gotinên ku kiribûn, dîsa bi şûn ve vegerand.

Min heya niha şêweyên hingavtinên fizîkî gotin. Niha jî ez dixwazim, hema bi kurtî navên wan jî bibêjim.

1- Bi minyatûr dayina elektrîkê,

2- Êrişên şevînê,

3- Bi jilêt û gwîzan qelaştina binê lingan û xwê pêkirin,

4- Serbijêr ji lingan daleqandin an jî daleqandina ji zendan bi girêdana bi werîsan,

5- Xwarin dayina pisiyê,

6- Bi kotekê razandin, rûniştandin û zikkêşî gerandin,

7- Avêtina me ser hevûdu weke çewalên arvanî,

8- Jop xistina di makêtê de,

9- Bê xwarin û vexwarin hiştin,

10- Li serşokê bi ava qerrisî şuştin,

11- Ji bo xwarinê dayina tiştên gemar,

12- Ji bo vexwarinê dayina ava bi deterjan û sabunê,

13- Ji bo şikandina diranan bi devê vekirî xistina li arguşkan,

14- Lêdana di nîvê meydanê,

15- Heya bipeqin lêdana li kefa destan,

16- Di zivistanê de li ser berfê razandin û bi şişên (bistiyên) hesinî lêdan,

17- Pîsî xistina sêniyê û bi kotekê dayina xwarinê,

18- Koxuş bi avê tijî dikiran û bi caran razandina di nava wê ava gemar de,

19- Me xistina binê ranzayên razanê,

20- Şewitandina laşê me bi kolonya,

21- Di bin kela germê de bi caran bazdandin,

22- Ser piştan razandin û lingan bi coht 15 cm. ber bi jor ve bilindkirin,

23- Li hevûdu siwarkirina girtiyan,

24- Di germa bajarê Amedê de girtina penceran û xistina girtiyan di yek eywanê de bi hev re û bi pênc-şeş kesan bi hev re dayina kişandina çixaran bi kotekê,

25- Bi destan ji qulên derî girtina serê girtiyan û heya şikestina seriyên wan xistina seriyên wan li seriyên ji hesinî,

26- Bi caran li ser lingan çik rawestandin,

27- Girêdana ta û ben bi organên heyayê û kişandina wan,

28- Bi daran lêdana li serê pêçiyên (tiliyên) girtiyan heya ku xwîn ji pêçiyan dihat,

29- Xwarin dayina mişkan û tiştên wusa bi mirovan...

Niha ev têne bîra min. Ji xwe, derfet jî nine ku hemû bên bîra mirovan, ji ber ku piranî caran dilê girtiyan dibuhurî. Girtîgeh, hema ji serî heya binî, zilm, kotek, pîkolî û lêdan bû.

Çawa mûkûrhatiyan alîkariya pirsvanên işkencekar dikiran, ezê bi kinayî wê jî bibêjim: Mehmet Girgin, Şahîn Donmez, Alî Gûndûz û yên din jiyana û rewşa girtiyan a psîkolojîkî dizanîbûn. Ji koma pirsvanan re digotin, "Ev mirov bi vî awahî wê bibêje, bi vî awahî herin ser vî mirovî wê biaxife..." Kin bê gotin, rê şanî wan dikiran.

Kesên mûkûrhatibûn, ramyariya girtîgehê didan rêz kirin. Li ser kargêriya girtîgehê mîna kargêriyeke duwemîn bûn.

Şahîn Donmez û yên din, wan bi xwe pirsvanî dikiran. Li girtiyan dixistin. Kesên diçûn mûkûrhatinê, wan şanî sersedî dikiran. Ez dikarim xwe, ji bo nimûne bidim şanî kirin.

Rojekê me ji dadgehê dizivirandin girtîgehê. Li ser riya vegera me Şahîn Donmez, bi riya gardiyan gazî sersedî kir û bi vî re peyivî. Ji xwe berî hingê jî li ser min bi sersedî re peyivî bû û wî çi ji sersedî re gotibû, paşê wan tiştan jî min re jî got, "Min jî wan re gotiye, da her demê lêdanê li te bikin. Berî ku bên û dest bi lêdana te bikin, were mûkûrhatinê bi pejirîne. An jî wê te bi lêdanê bikujin. Sersedî bi xwe jî min re gotiye. Cihê te di nava rêzên PKK de eşkere bûye. Tu endamê PKK yî. Min bi vî awahî ji dadgehê re jî nivisiye. Were vê bipejirîne."

Min jî got wî, "Dibe ku min bikujin. Dikarin vê bikin. Lê belê nikarin bîr û baweriyên min ji serê min derxinin."

Bîst kêliyek derbas bûbû, pirskarê koxuşa 35'an Mewlut Çawiş û çawişê bloqa E û çend gardiyan, gazî min kirin. Ev kes, tev di girtîgehê de bi nav û deng bûn. Tevlî min gazî Memilî Gûngor jî kiribûn. Bi dorê ji me herduyan pirsin, gotin, "Bila tabuta we çawan be? Bila ji darê zeytunê an jî ji darê sêvê be?! An jî hema bila li hev hatibe? Me biryara mirina we daye. Hun niha wê bimirin, vêca baş bifikirin..."

Min jî gote wan, "Têkiliyên min bi çi bûyeran re tuneye. Min çi livbazî nekirine. Tabuta min jî, hun çawa dixwazin bila weha be. Ji xwe rûmeta wê jî pir nine." Memilî jî weke min gote wan. Paşê dîsa gotin, "Van li çardarê bixin!" Em li çardarê xistin. Piştî ku ji lêdanê westiyan û pêve, bi çendekê em kirin hundur. Ev bi devê Şahîn Donmez li me hate kirin. Hun jî bibînin, bê çi tînin serê kesên bi bîr û bawerî. Bila dîrok jî van tiştan bizanibe. Rojekê dîrok wê van tiştan tevan yeko-yeko derexine holê. Çi guman û şika me ji vê tuneye. Ev tenê nimûneyeke, ez dikarim bi sedan ji van binim zimên.

Ji ber ku mûkûrhatî hingê welê bi hevalên me işkence dikiran, pir hevalên me seqet man, hinek jî hatin kuştin.

Hevalê me Mazlum DOGAN, ji bo protestokirina mûkûrhatinê û zilmê, ji bo rawestandina zor û pîkoliyan di koxuşa 35'an de xwe daleqand. Ev cangoriya KAWA'yê Hemdemî hevalê Mazlum di mêjûya 21'ê Adarê sala 1982'an de çêbû. Ramyariya bê tirsê Mazlum DOGAN, ji me re bû rêber û rê şanî me da.

Dîsa di koxuşa 33'an de, çar hevalên me yên ciwan, ji bo rawestandina ramyariya mûkûrhatinê, zilm, zor, işkence û lêdanê, xwe avêtin nava agirê berxwedanê û xwe şewitandin. Roja 18'ê Gulanê her çar hevalên hêja destên xwe dan hevûdu, neft-kaxez û pembû bi xwe de dakirin û bedenên xwe dan ber agirî û şewitandin. Di nava agirî di jî destên hevûdu bernedan û dirûmeyên xwe qirandin û gotin, "Bimire zilm û zordarî!" "Bimire lêdan!" "Bijî PKK!" Gelek dirûşmeyên weke van dibangin. Wusa şewitîna van hevalên me, jiyana me ya girtîgehê jî dide nîşan kirin. Bi darê zorê xwestin, ku Gûlben Anuk mûkûrhatinê bipejirîne. Hingê lêdaneke wusa li Gûlben kirin, heya ku zendê wî şikandin. Ev tenê nimûneyeke. Bi dehan nimûneyên wusa hene.

Mûkûrandin bi piranî li ser koma Mazra hate pêkanîn. Ji bo mûkûrandinê pir li ser wan rawestîn. Di serî de jî min li ser vê rawestîn. Ji bo çi koma Mazra (Elezîz)? Ji ber ku Şahîn Donmez, Erol Dexirmencî û Yildirim Merkît tev ji koma Mazra bûn. Cihê hemû hevalan di nava Partiyê de dizanîbûn. Jiyan û rewşa psîkolojîkî ya hevalan baş dizanîbûn. Kî ji ber çi dihat pirsyarkirin û derdiket pêşiya dadgehan jî dizanîn. Ji ber ku van kesan, van tevan dizanîbûn, girtiyên koma Mazra tevan di koxuşa 34'an de civandin. Piştî vê, vê komê ji xwe re kirin navenda êrişên xwe.

Lêdana ku di wê koxuşê de dihat kirin, çend caran zêdetir bû, ji lêdana di koxuşên din de. An ramyariya dewletê ya mûkûrandinê wê bigihişta armancên xwe, an jî wê ev ramyariya kedxwar û pîkoliker pûç derketa.

Da vê ramyariya xwe di karvaniyê de bi cih binin, bi her awahî lêdan û zordarî li wan hevalan kirin. Em dikarin bibêjin, ku dijmin, koxuşa 34'an ji xwe re kiribû navenda êrişên li dijî PKK. Li ser raman, axiftin û kenê mirovan jî qedexe danîbûn. Weha kiribûn ku em jî mirovatiyê hatibûn derxistin. Me kiribûn weke robotan. Koxuşa 34'an kiribûn pêlbask, lê belê nekarîn bigihîn armancên xwe. Di demekê de zordariya xwe bi hovîtî li ser mirovan birêvebirin, lê nekarîn xwe bigihînin dilê kesên şoreşger. Demekê ew xwe xapandin. Bila ev neyê ji bîr kirin, ku tu caran bîr û baweriyên mirovan bi darê zordestiyê nikarin bên tunekirin. Li ku derê be bila be, bibin kijan derê bila bibin, mirovên şoreşger wê bîr û baweriyên xwe herdemê binin zimên. Di sala 1982'an de, piştî destpêkirina rojiya mirinê ya mezin, mirov hatin ser xwe û mûkûrên xwe bi şûn ve vegerandin. Ev mûkûr di bin kijan zilmê de derketibûn holê, li pêşiya dadgehan anîn zimên. Rojiya mirinê ya bi nav û deng, ji van hevalan re bû kehniya baweriyê û xurtbûnê.

Ma gelo bi zanabûn kesî dev ji bîr û baweriyên xwe berda bû? An jî kesî li ber lêdanê debar nekiribû û mûkûr hatibû? Min li jorê şêweyên lêdanên di girtîgehê de rêz kiribûn.

Biqasî ku ez dizanim, kesî bi hişê xwe mûkûr nehatiye. Em li Yildirim Merkît binêrin. Weha digot, "Min jî ber lêdanê debar nekir û ez mûkûr hatim. Ezê vê paş ve vegerînim, lê ez ditirsim. Hem dadgeh, hem kargêriya girtîgehê û hem jî PKK wê hisaba vê yekê jî min bipirsin." Gava me digotê, "Tê çi bikî?" Weha digot, "Ezê bi vî rewşê xwe derkevim der ve, gelek-gelek salek din ezê derkevim. Lê ez dizanim, PKK wê bera min bide. Lewma ezê ji xwe re birevim deverekê. Di dawiyê de PKK wê min bigire, ez vê jî dizanim. Ji xwe bê vê, derketina der ve jî tune ye."

Bûlent Haluk Ozgûn jî ber lêdanê mûkûr hat. Ev rastî, di bawirnameyên dadgehê de jî hatine nivîsandin. Di sala 1982'an de li pêşiya dadgehê weha digot, "Van gotinan bi lêdanê û kotekê bi min dan nivîsandin. Tiştên ku li ser bûyerê hatine gotin û nivîsandin ne rast in. Mûkûrhatina min bi darê kotekê bûye. Ji bo protestokirina vê ne mirovîyê, ez dest bi rojiya mirinê dikim." Piştî ku vegerandin girtîgehê, dîsa lêdaneke pir giran li wî kirin. Ji ber lêdanê debar nekir û di rûniştina dadgehê ya didoyan de dîsa rabû mûkûr hat. Vêca hun bi xwe bifikirin, bê ev tişt çawa dibûn.

Di encama kotekê de Hûseyin Morsûmbûl û nêzîkî 50 mirovî mûkûr hatin. Ev kesên mûkûr hatibûn, bi tevayî jî bîr û baweriyên xwe qut ne bûbûn. Hew jî tirsa lêdanê û ji bo demekê parastina baweriyên xwe, xwe spartibûn neyarî. Ji tirsonekiya xwe, da xwe jî lêdanê rizgar bikin, xwe xistibûn wî rewşî. Kesên ku mûkûr nehatibûn, sê salan bê nimûne işkence dîtin û lêdanê xwarin. Lê belê kesên ku mûkûr hatibûn, di sala 1982'an de biqasî du mehan jî lêdanê rizgar bûn. Lê ji ber ku piraniya wan mûkûrên xwe şûn ve kişandin, dîsa ledan vegerî ser serên wan.

Lê belê yên ku mûkûr ne hatibûn, tu lêdanek nema, ku bi serê wan nehat. Hem tu işkence nema bi me nekirin û hem jî cezayên giran bê delîl û bi daxwazên dijminî dan me.

Kesên mûkûr hatibûn, gotin, "Em bi dilê xwe mûkûr nehatine. Em wan gotinan napejirînin. Piraniya wan derew in. Bi darê zorê û lêdanê wan bi me dan gotin. Da em xwe ji lêdanê rizgar bikin, hem me derevan li xwe kirin û hem jî li mirovên din dikir." Paşê van kesan, tev li dûv hevûdu, mûkûrên xwe bi şûn ve vegerandin.

Van hevalan, di bin wan hoyên zor û zehmet de, bilî wê zilm û zorê hîm jî rojiya mirinê ya mezin, rojiya sala 1982'an girtin û mûkûrên xwe paş ve vegerandin. Ji ber çi mûkûrhatibûn, jî ber çi mûkûrên xwe bi şûn ve standibûn, tev anîn zimên. Lê belê ev gotinên wan gelek hindik ketine nava dokumanên dadgehê. Dadgeh bi zanatî tevan nedinivîsand. Da rûçikê wan ê pîs û gemar eşkere nebe, gelek gotinan nedixistin nava dokumanan. Lê emê rûçikên gemar û devên derevkar ronahî bikin.

Kesên ku mûkûrên xwe paş ve kişandin di 40 kes bûn. Kesên ku mûkûrên xwe paş ve nekişandin jî, ji ceza û lêdanê tirsiyan, lewma mûkûrên xwe venegerandin. Ji bo kesên mûkûr dihatin, ji wan re her xweşî û rehetî hebû. Berpirsiyarên girtîgehê û yên din, tim rûken bûn li pêşiya wan. Mûkûrhatî bi rojan rihet dikiran. Lê belê kesên ku mûkûrên xwe paş ve dikişandin, girtîgeh bi wan re dixeyidî, dadgeh li ser wan diqehirî. Gava ku li pêşiya dadgehê dixwestin biaxifin jî, berpirsiyarên dadgehê sixêf û dijunan ji wan re û li wan dikiran. Digotin, "Hun neaxifin, li cihê xwe runin!" Weke ku ne ew mirov be, ji bo mûkûrhatinê bi rojan guhdariya wî dikiran. Weke ku yekî din be, niha li pêşberê wan diaxife. Nedihiştin ku van kesan, li gora şertan rewşê binin zimên. Ji xwe van dadgehan tu caran delametên xwe ne anîn cih. Ev dadgeh ne serbixwe û dadî bûn. Karê kuştwar û celladan dikiran û dikin. Giring bû tenê van bi cih binin. Kargêriya girtîgehê li wan mûkûr dihat, da kargêrî pîkoliyê li me bike û ji bo mûkûrhatinê me bihingivîne, ferman û destur ji bo kargêriyê dihatin.

Hemû kesên ku mûkûrên xwe venegerandibûn tev hatin berdan. Lê belê kesên, ku mûkûrên xwe vegerandibûn, tev cezayên giran girtin. Cezayên van kesan li dadgehên bilind ji hatin pejirandin. Van mirovan belê, dixwestin ji wî rewşa xwe ya bi şerm rizgar bibin. Êdî jî tu cezayan neditirsiyan. Tiştê ku jê ditirsiyan tenê şerma mezin işkence bû. Ez dibêjim, bila dewlet ji xwe şerm bike. Şerma mezin jî dewlet bi xwe ye, ji ber ku dewlet van bi serê mirovan ve dianî û tîne. Xwediyê vê ramyariya derî mirovahî dewlet e. Bila tenê dewlet şerm bike!

Kargêrî li hemberê kesên ku mûkûrên xwe bi şûn ve girtibûn çi dikir? Hinek hebûn, ku vegerandina mûkûran ji ber kêmbûna lêdanê ye. Lewma jî lêdan zêde dikiran. Lê êdî tu kes neket wî rewşê bêbextî û xayintiyê. Ew lêdana wan jî êdî pere nedikir. Azineya lêdanê di avê de çûbû. Li hemberê xayintiya mezin rêhevalên Kemal PÎR, M. Hayrî DURMUŞ, Akîf YILMAZ û Alî ÇİÇEK bejna xwe kirin çek. Êdî tu kes nikare li ser wan derbas bibe. Kesên ku mirin dan ber çavên xwe, mûkûrên xwe bi paş ve vergerandin. Bi lêdanê êdî nikarîbûn ji girtîgehê mûkûrhatiyan derxistana. Lêdanê êdî tenê mirin derdixist. Di navbera du salan de nêzîkî 50 hevalên me di girtîgehan de, di encama lêdanê de şehîd ketin. Bi sedan jî seqet û kop man.

- Bijî têkoşîna gelê Kurdistanê ji bo serxwebûn û azadiyê!
- Bijî Serok APO!
- Bijîn PKK, ERNK û ARGK!
- Bimire kedxwarî!
- Bimirin jiyana derî mirovî, işkence û lêdan!

Girtîgeha Grêdana Awarte ya Yekemîn Bloka-C, Koxuşa 35-A AMED

Cevdet İNAK

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman di hîmbeza daristan û çiyayên serî-duman de

ÇEWLIK

-I-

BINYADA NAVÊ ÇEWLIKÊ

Li ser navê Çewlikê û bingeha navî, gelek guftegotin û serpêhatin hene. Di berhemên erdnigarzanên Ermeniyan de navê Çewlikê bi navê **"Sirmanç"** derbas dibe. Erdnigarzanên Ereban jî di berhemên xwe de navê **"Sirmanç"** hildidin.

Navekî Çewlikê yê kevin **"Çapaxçur"** e. Di hinde "Pirtûkên Pîroz" de, hatiye nivîsandin, ku **"Çapaxçur"** tê maneya **"Ava Pak"** an jî **"Ava Bihuştê."**

Paşê serdestan navê **"Bingol"** dane çiyayên li dora Çewlik, Mûş û Erzeromê. Navê êrdimê jî ji vir hatiye û niha nav, bi destê dagirkerên Tirk bûye **"Bingol."** Çiyayên li dora Çewlik, Mûş û Erzeromê jî, vî navî ji golan girtine, ku li ser van çiyan hene. Li ser van çiyan gelek golên mezin û piçûk tên dîtin. Di efsaneyekê de tê xwendin, ku li ser Çiyayên Çewlikê "Abî Heyat = Ava Jiyanê" heye. Bingol bi zimanê Tirkî tê maneya "Hezar Golan."

Di çîrokê de tê gotin, ku rojekê nêçirvanek kewekê digire û digurîne. Gava nêçirvan kewa xwe di ava golekê de dişuşt, kew vedije û difire. Bi vî awahî hatiye gotin, ku di wê golê de "Ava Jiyanê" heye. Paşê vê golê, ji ber ku sir derketiye holê, kirine hezar perçe.

Di çîrokeke duwemîn de jî wusa tê gotin: Rojekê artêşeke ku ji cengê vedigerî ji vê êrdimê derbas dibe. Leşker ji germiya dijwar gelek têhn bûbûn. Artêşa ku gelek têhn bûbû li vê derdorê rastî artêşeke duwemîn dibe û ji wê dipirse, ka ma av li cem wê heye an ne. Artêşa duwemîn çiyakî şanî dike û dibêje li paşiya vî çiyayî goleke avê heye. Gava leşker diçin wir li şûna golekî, gelek gol dibînin û bi dilxweşî diqêrin û dibêjin, "Li vir ne golek, hezar gol hene!"

Ev herdu çîrok, di tore û wêjeya Tirkan de derbas dibin. Lê rastî pir eşkereye ku ev çîrok ne rast in û ji aliyê dagirkeran hatine çêkirin, da êrdimê perçeyeke ji hebûna xwe bidin nasîn. Ji ber ku gelê me yê êrdimê, ku niştecihê vir e û bi hezaran salan li vir dije, dibêje êrdimê, **"Çewlik."** Di hinde zardevan de ev nav carnan bi şêweya **"Çolik"** tê gotin. Lê navê ku bi gelemperî tê hildan, **"Çewlik"** e.

DÎROKA KURT A ÊRDIMA ÇEWLIKÊ

Dîroka êrdima Çewlikê xwe dirêjî heya dema mirovên cîhanê yên pêşemîn dike. Li gundê Kûpik navçeya Gonî (Kehnî Reş) û li gundê Axpîk bajarê Çewlikê hinde şikeftên hûr û gir ên ji dewra keviran hene. Ev şikeft bi me didin nasîn, ku dîroka Çewlikê bi kêmasî xwe dirêjî dewra keviran dike.

Piştî dewra keviran, gelek bajarvanî (şaristanî) û êlên mirovan xwe li ser axa êrdimê bicihkirine û dîsa li vir hunda bûne. Lê herweha hatiye derxistin, ku di demekê de êrdima Çewlikê ziviriye êrdimekê, ku çend sedsalan mirovan lingê xwe neavêtiye vê êrdimê. Sedema vê eve, ku erdê êrdimê gelek aşêteng bû, çiyayên rênedar û gelek rêlistanên (daristanên) gûrr hebûn. Niha jî êrdima Çewlikê, van sixletên xwe yên erdnigarî diparêze û pejn û şopên eşkere tên dîtin. Gelê Hîtîtî, ku li ser axa

Anatoliya cara yekemîn yekbûneke polîtîkî avakiribû, xwe dirêjî heya axa Çewlikê jî kiribû. Li gora dokuman û berhemên nivîsî, cara yekemîn gelê Subariyan êrdima Çewlikê ji xwe re niştecihî pejirandiye û li ser vê êrdimê jiyan kiriye. Di sedsala VI. Berî Zayinê (B.z.) de Medan serdestiya xwe li ser Çewlikê ji avakirin û xwe li vir bi cih kirine. Paşê Pers (Faris) zora Medan dibin û serdestiya xwe li ser Çewlikê dadimezirînin. Qralê Makedonya İskenderê Mezin (Zulqurneyn) gava derdikeve sefera kêşora Asiya, Farisan binkeftî dike û axa Çewlikê tevlî axa Mekadonya dike. Piştî mirina İskenderê Mezin, vê carê ji qralên Ermeniyan êrdimê vedigirin û tevlî Hayastanê (Ermenistanê) dikin. Çendek sal dûv re Romayî destên xwe diavêjin êrdimê û qralên Ermeniyan ji êrdimê derdixinin. Dibin serdestên êrdimê yên xurt. Doliwgeriya Romayiyan demeke gelek dirêj berdewam dike. Ev doliwgerî, piştî ku Romayî bûn du perçe, hilweşî. Li ser vê bingehê axa êrdima Çewlikê ji bo Bîzansiyan dimîne. Bîzansî ji gelek dirêj doliwgeriya xwe didomînin. Ev doliwgerî heya sedsala XI. hebûna xwe berdewam kiriye.

Di sedsala XI. de, êlên Tirkan ên bi navê "Oxuz", ku di koçbera barbariyê de bûn, hatin Anatoliya û gava ketin vir jî, herweha êrdima Çewlikê jî vegirtin. Lê di demeke gelek kin de êlên Tirkan giraniya xwe hunda kirin û doliwgeriya wan hejiya. Di wê demê de artêşên Ereban jî jar û tengezar ketibûn û domaneke paşveçûnê dijiyan. Di encama van herdu bûyeran de, weke li teviya Kurdistanê li êrdima Çewlikê jî valabûnek di otorîte û serdestiyê de xwe dide şanîkirin. Di vê demê de Dewleta Merwanî ya Kurdî, ku jî aliyê mîrên Kurdan hatibû damezirandin, Çewlikê jî tevlî tixûbên xwe dike.

Li dêmenên gundê Gazik, li paşiya çiyayê ku ev gund li ser hatiye avakirin, di geliyekê de kevirên neqişandî û hinde jêma û bermayên avahiyên kavilbûne hene. Ev gund 25 kîlometran ji navendê bajarê Çewlikê dûr e. Şêniyê gund dibêje vê geliyê "Sukê Meron." Gundî bi zaravayê Dimilî (Zazakî) dipeyivin.

Li derdorên Çewlikê û li ser axa Çewlikê hinde berma û jêmayên berhem û avahiyên Ermeniyan jî hene. Li gundê Gazikê herweha hinde kolîn hatine kirin û li cihê bi navê "Kürê Şehîd = Baniyê Şehîdan" hinde berhemên dîrokî hatine peydakirin. Gundiyên Gazikê vê derê pîroz dinasin û ji xwe re kirine ziyaretek.

Di dema sultanê Osmanî Yavuz Selîm de êrdima Çewlikê tevlî tixûbên împaratoriya Osmaniyan bûye.

Şikeftên li gundê Kûpik û gundê Axpîkê, dewlemendî û berhemên Çewlikê yên dîrokî ne. Di dewra keviran de mirov di van şikeftan de jiyane. Gelek zanyar, dîroknas û arkeolog bala xwe didin van şikeftan û xebatên lêgerînê danîne pêşiyên xwe. Li derdorên Çemê Nazik hinde kolîn çêbûnê û hinde jêmayên pêwist ên ji qurnên kevnare hatine peydakirin.

Di dîroka Çewlikê de serîhildana Şêx Seîdê Pîranî ji risteke pêwîst dileyize. Berî serîhildana Şêx Seîdê Pîranî li êrdimên Mûş û Çewlikê di salên 1920'an de, di bin rêberiya Xalidê Cibranî de serîhildana Xallo çêbûbû û ev serîhildan posîdeyên xwe yên mezin li şêniyê êrdima Çewlikê jî kiribû. Serîhildana Şêx Seîdê Pîranî jî li navçeya Dara Hênê bajarê Çewlikê destpêkiriye û xwe dirêjî heya navçeya Xanî bajarê Amedê kiriye. Serîhildana Şêx Seîdê Pîranî piştgirî û alîkariya gel bi xurtî girt û lewma bi lez berfireh bû. Ji bo dewleta Tirk, ku nuh hatibû damezirandin bû tehlukeyeke gelek mezin, ji ber ku gelek eşîrên êrdimê yên hawirdorê tevlî serîhildanê bûbûn. Gava Şêx Seîdê Pîranî ji Çewlikê berê xwe dide bajarê Amedê, li derdorên navçeya Palî ji Şêx Şerîfê Palî dibe serekê gelek eşîran û navçeya Palî vedigire. Lê ji ber ku mirovên tevlî serîhildanê bûbûn ne xwediyê rêkxistin û organîzasyonekê bûn, weke xwe tevgerek pêşve dibiran, bê serî û nezan bûn û herweha kontrolek li ser wan nebû, di encamê de bajarê Mazra dîsa dikeve destê yekîtiyên dagirkeran. Şaxê serîhildanê yê di bin rêberiya Şêx Seîdê Pîranî ji êrîşî Dara Hênê dike û berpirsiyarên saziyên dagirkeran tev tên girtin.

Di serîhildana Şêx Seîdê Pîranî de gelek gund û derdor dikevin destê hêzên Kurdan û di bin kontrolê de tên girtin. Lê belê ji ber ku serîhildan êrdimî (navçeyî) bû, gelek bêbextî û xayintî di hundurî de derketin holê, ji aliyê polîtîkî ve nezaniyeke mezin hebû û rêkxistinî ji binî tunebû, serîhildan di demeke gelek kin de hat şikandin. Lew ev kêmasî bingehek ji bo hilweşîna serîhildanê avakiribûn. Serîhildan ji aliyê hêzên artêşa Tirkan bi şêweyeke gelek xwînî hat şikandin. Rêberên serîhildanê Şêx Seîd li navçeya Gumgumê (Varto) û Şêx Şerîf jî tevlî hinde mezinên şoreşê li navçeya Palî hatin girtin û ketin destê artêşa Tirkan. Rêberên serîhildanê di "Mehkemeyên İstîklalê = Dadgehên Serxwebûnê" de hatin pirsyarkirin û paşê cezaya mirinê li dermafê wan hat dayin. Di navenda bajarê Amedê de sêpî hatin danîn û di meha Gulana sala 1925'an de hatin darvekirin.

Serîhildana Şêx Seîdê Pîranî ji çar aliyan destpêkiribû û hinde serfiraziyên kin bi destê xwe ve anîbû. Mirovên êrdimê xistibû bin posîdeyên xwe yên mezin. Mirovên ku dema serîhildanê jiyabûn, gelek caran bîranînên xwe diênin ser zimên û li ser dibêjin. Serîhildan posîdeyên wusa kûr û hirmeteke wusa mezin bîrêvebiribû, da hemû mirovên êrdimê, kal û ciwan, vê yekê bizanibin. Hemû mirov, kêm an zêde agahdarî serîhildanê bûbûn. Hemû mirov hirmeta Şêx Seîd dikin û seriyên xwe li ber bîranîna wî ditewînin. Ji wê demê heya niha şêniyê êrdimê bi kîna li dijî dewleta Tirkî dagirker tijî bûye. Ji wê demê heya niha tu kes li vê êrdimê baweriya xwe bi dagirkeran nayne. Ev rastî bûye serpêhatin, orf û adeteke bingehîn. Pêşemîn li gundan, -heke ne bi şêweyeke zana jî be- dubendiya Tirkan û Kurdan bi eşkeretî tê dîtin. Gelê êrdimê, bi kêmasî di bawerî û bîra xwe de jî be, tu caran ji bîr nekiriye ku ew ne Tirk e û her zaniye ew Kurd e. Nexasim berhemekî vê rastiya objektîf e, ku Çewlik di nava bajarên ciran de, bêhtirîn ji hemû bajaran ji aliyê têkoşîna rizgariya netewî ve pêşveçûye. Têkoşîn li êrdimê, li gora êrdimên ciran gelek xurttir bûye.

Di dema ku serîhildana Şêx Seîdê pîranî rabû û hatî şikênandin de, hikumeta İsmet İnonû li ser kar bû. Piştî ku serîhildan hat şikênandin û roja 10'ê Gulanê 1925'an de rêberên serîhildanê û pêşrevan hatin bidarvekirin, hinde tedbîrên nuh birêveketin. Da dîsa serîhildanên wusa çênebin, Kurd û Kurdistan bi tevayî bikevin bin kontrolê, li hemû gund û deverên ku şênî tevlî serîhildanê bûbû, xanî û avahî hatin hilweşandin û şewitandin. Bi fermana İsmet İnonû li hemû deverên serîhildanê çek hatin komkirin û dagirker dest danîn ser wan. Bi fermaneke zagonî (qanunî) ku hikumeta İsmet İnonû derêxistibû, hemû serekên eşîrên serîhildabûn, mezinên wan û kesên bi hikarî hatin tesbît kirin û lîsteyeke wan hat çêkirin. Pêşemîn li navçeya Gêxî bajarê Çewlikê lîsteyeke dirêj hat amadekirin. Kesên ku navên wan di lîsteyê de hebûn, ji ber êrîşeke bi guman, ji ser bajarên Erzerom û Trabzonê koçberê Stanbolê hatin kirin. Ji Stanbolê jî wan şiyandin hinde deverên rojavayê Tirkiyê, keviya Behra Egeîs. Piştî vê koçberkirinê bi du-sê salan, dîsa destur ji wan re derket, da vegerin welatê xwe.

Piraniya navên di lîsteya koçberkirinê de, ne bê sedem jî serekên eşîrên Gêxî bûn. Di dema serîhildana Şêx Seîdê Pîranî de, hinde eşîrên li Gêxî li dijî serîhildanê şer kiribûn. Ji ber ku eşîrên tevlî serîhildanê bûbûn misilmanên "sunî" bûn, lê eşîrên Gêxî "elevî" bûn. Dagirkeriya Tirkan van eşîrên "elevî" li dijî serîhildanê rakir û wan xiste nava şer. Bi polîtîkaya, "Şikandina Kurdan bi destê Kurdan" dagirker dixweştin serîhildanê ji hundurî ve biruxînin. Lê piştî ku serîhildan hatî şikandin, serekên eşîrên ku li dijî serîhildanê şer kiribûn jî, bi îskana mecbûrî (koçberkirina zoraki) hatin "xelat" kirin û wusa "diyariyên" xwe girtin. Dagirkeriya Tirkan sûd û berjewendên doliwgeriya xwe, ji xwe re bingeh digirt. Nexasim tirs dabûn hemû navçeyên ku tevlî serîhildanê bûbûn û dengê wan hatibû birrîn. Tenê eşîrên ku li dijî serîhildanê şer kiribûn, li şûn mabûn. Lê çi heye ku di van de jî xwîna Kurdan hebû; divîbû li pêşberê hemû bûyerên bi guman, ji tehlukebûnê bên derxistin û xulamên baş ji wan bên çêkirin. Li ser vê bingehê serekên van eşîrên xulam hatin koçberkirin û bûn xulamên baş ên ku di bin xizmeta dewletê de dixebitin. Bi fermaneke "efu"kirinê ku di sala 1927'an de hat derxistin, fermaneke taybetî, destur ji bo vegerîna wan hatin dayin û ev jî paşê vegerîn navçeyên xwe.

Yek ji van eşîrên ku wê demê xulamtiya dagirkeran kiribû, eşîra bi navê "Yazicilar", niha jî li derdorên navçeya Gêxî li dijî têkoşîna me ya rizgariya netewî, cihê xwe li cem dewleta Tirk a faşîst girtiye û endamên vê eşîrê bûne parêzkarên gundan. Hinde kes ji mezinên vê eşîrê, ji ber ku li dijî têkoşîna me ya rizgariya netewî suc û gunehên mezin birêvexistibûn, bi mirinê hatine cezakirin.

Di sala 1924'an de Dara Hênê bajarek bû, lê niha bûye navçeyeke bajarê Çewlikê. Di wê demê de navê Çewlikê jî "Çapaxçur" hatibû danîn û ev jî navçeyeke girêdayiyê bajarê Dara Hênê bû. Di navbera salên 1927 û 1929'an de, li gora statuya dagirkeran Dara Hênê bû navçeyek û bi bajarê Mazra ve hat girêdan. Herweha Çewlik jî bû navçeyeke Mazra. Çewlik, di sala 1929'an de bi bajarê Mûşê ve hat girêdan, ku hîn nuh bûbû bajar. Paşê, bi fermaneke dagirkeran a nuh, ku di sala 1936'an de hatî derxistin, Çewlik bû bajar. Dara Hênê, Gêxî, Gonî, (Kehnî Reş) û Bongilan (Boxlan) jî bûn navçeyên bajarê Çewlikê.

AVAHÎ Û BERHEMÊN DÎROKÎ LI ÊRDIMA ÇEWLIKÊ

Keleha Seritarius: 20 kîlometran ji navenda bajarê Çewlikê dûr e. Di geliyekê de ye, ku ji aliyê Ava Miradê hatiye qelişandin. Qralê Urartuyan bi armanca di bin kontrolê hîştina Çewlikê, vê kelêhê daye avakirin. Vê rojê ev keleh, ziviriye kavilên jî keviran.

Keleha Dara Hênê (Keça Qralî): Li rojhilatê navçeya Dara Hênê, li cihê ku çemên Diyarbûk û Konsperî digihin hevûdu, li ser girekê hatiye avakirin. Ev keleh niha bûye kavilek. Şêniyê êrdimê dibêje vê kelehê "Keynekan." Bi zaravayê Zazakî ev tê maneya "Keçikan." Tê gotin, ku ev keleh ji aliyê Qraleki Farisan hatiye çêkirin. Qral kelehê ji bo keça xwe ya bi navê "Dara" daye avakirin.

Keleha Gêxî: Ev keleh di navçeya Gêxî de dimîne. Guman heye, ku di dema Bîzansiyan de hatiye avakirin. Li ser girekî asê û bilind hatiye dimîne. Derketina ser girê û çûyîna kelehê lewma gelek zor û zehmet e.

Li derî van avahiyên dîrokî yên pêwîst, hinde kavilên mizgeft û avahiyên kevnare jî li êrdima Çelikê hene.

Bang

Nivîsa me ya rêzîn û bi navê **"Gav bi gav xaka niştiman"**, bi nasdana êrdima Çewlikê berdewam dike. Weke ku tê bîra xwendekarên me jî, di destpêka nasdana her êrdimeke Kurdistanê de, em bangên xwe nuh dikin.

Ji bo baş û berfireh nasdana êrdimên niştiman, em ji xwendekarên xwe bawirnameyên li ser êrdimên ku baş nasdikin, nivîs, wêne û agahî dixwazin û li benda şiyandina wan dimînin.

Wê gelek baş be, heke xwendekarên me agahî, zanîn, nivîs, wêne û materiyalên din ên li ser êrdima Çewlikê û êrdimên Kurdistanê yên din ji me re bi lez bişînin û di demeke kin de bigihînin rojnameya me. Heye ku ev rêza nivîsê berdewam bike, derfet û gengaz hene, ku em wan materiyalan ên li ser êrdimên niştiman belav bikin û bigihînin gelê Kurdistanê. Daxwaz û banga me eve, ku xwendekarên me bersiva me bidin.

BERXWEDAN

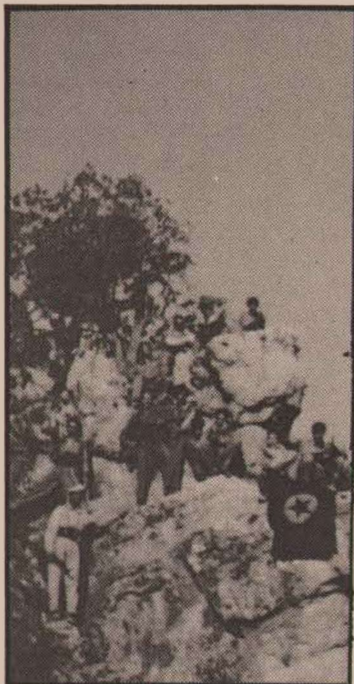
HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

GIYANA SERKEFTINÊ TEVIYA KURDISTANÊ ZIVIRAND RUXÎNA DAGÎRKERAN DIDOME

Şerê me yê rizgariya netewî pêşveçûna xwe ya ku bi Hilpişkina Biharê xurtbûbû, berdewam dike. Bilî hemû keftûlaftên dagirkerên Tirk, mîna tîrê ku ji kewanê hildipişke, şerê me jî bi gavên misagor û serxwe herrojê bêhtir nêzîkî hedefên xwe dibe.

Dagirkerên Tirk, ji bo rawestandina pêşveçûna şerê me yê rizgariya netewî, wusa xwe têkûz kirin û leşkerên xwe anin êrdimên şer, ku heya niha di dîrokê de nehatiyê dîtin. Li derveyî hêzên leşkerî ku hejmara wan digihe sedhezaran, bi dehhezaran hêzên nuh ên bejî û asmanî jî tevlî çekên nûjen û giran anîn Kurdistanê. Bi hezaran endamên hêz û komên taybetî, ku heya niha di metropolên Tirkiyê de hatibûn bicihkirin, tevlî hêzên leşkerî anîn Kurdistanê. Lê bilî vê hîma leşkerî, pêşemin li derdorên navçeya Şirnexê û Çiyayê Cudî, ku dagirker bêhtirîn berê xwe dane wan, livbaziyên me bê westan û bên birrîn, berdewam dikin.

Dagirkerên Tirk bi riya şaxên weşanan û rojnameyan ji serî didin gotar û nûçeyên sansasyonelî. Dan bihîstandin, ku li Çiyayê Cudî dest bi operasyoneke leşkerî yê gelek mezin kirine. Di vê operasyonê de hêzên

bejî û asmanî hatin bikaranîn. Firokên cengê û helikopter, bi berdewamî narinçok reşandin ser Çiyayê Cudî. Dagirker, hêzên xwe yên bejî (erdî) li derdorên çiyê tevgerandin û li hemû kendal û dêmenan bizava xwe pêşvebirin. Bi barandina narînçokên ji asmanan dagirker, xwestin xwe bigihînin encamekê. Di wan rojan de, ku dagirker daxweyaniyên weke, *"Operasyon bi hemû dijwariyên xwe berdewam dikin. Cerdevan ji Çiyayê Cudî hatin paqijkirin"* didan belavkirin, pêşmergeyên ARGK li du hêlên Çiyayê Cudî nêzîkî navçeya Şirnexê, du daf (kemin) li pêşiya hêzên dagirkeran vedan. Gelek serbazên dijmin hatin kuştin û gelek ji bi xedarî birîndar ketin.

Li derveyî derdorên Şirnexê, di serî de li teviya herêma Botanê, li êrdimên Wan, Serhedan (Qers û Agirî), Çewlik, Ruha û Mêrdînê, şerê me yê rizgariya netewî di vê domanê de jî lezîna xwe domand. Di gelek livbazî û şeran de, ku li van êrdiman pêkhatin û çêbûn, dagirkerên Tirk rastî hundabûnên gelek mezin bûn. Şerê ber- û dorfireh, careke din şanîdike, ku bilî hemû êrişên dij-şoreşgerî yên dagirkerên Tirk, têkoşîna me ya rizgariya netewî ber bi kozên pêşveketîtir ve diçe.

ÇAR ALIYÊN KURDISTANÊ BI LIVBAZIYAN DILERIZIN

● Hêzên ARGK êrişek birin ser gundê Konalga û zivingên gundê Konalga li navçeya Şaxê bajarê Wanê. 39 kesan girtin nava rêzên xwe. Hêzên ARGK kirin, ku parêzkarên gundên Konalga, Dalbasti û Ovecek çekên xwe deynin û dev ji karê parêzkariyê berdin. Herweha bang li parêzkarên gundên Sirmak, Dokuzdam, Alacayir, Bîlgi û hwd. din jî kirin, da heya roja 15'ê Tebaxê çekên xwe deynin û bidin destê hêzên ARGK. Hêzên ARGK wan agahdar kirin, heke heya wê rojê çekên xwe nedin, wê bên cezakirin.

● Roja 4. Tebaxê gerîllayên ARGK êrişek birin ser gundê Heblerê (Hîsar) bajarê Cizîra Botan. Hedefa êrişê gilîkar û sîxur Faxrettin Elçî bû. Ev welatfiroş tevlî çar payayên xwe, bi mirinê hat cezakirin.

● Li nêzîkî navçeya Kerboran bajarê Mêrdînê leşkerên dagirkeran karê sehkirin û gerinê birêvedibiran. Hêzên ARGK dafek (kemînek) li pêşiya wan vedan. Di encama dafê de sê serbazên dijmin birîndar ketin.

● Roja 6'ê Tebaxê pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser zozana Semedar navçeya Çelê bajarê Çolamergê. Ev zozan, zozana gundê Narlî ye. Di encama êrişê de du kes jî malbata parêzkarekî gundan bi mirinê hatin cezakirin. 30 sewalên vê mala bêbext hatin tunekirin û zirareke gelek mezin giha welatfiroşan. Herweha hêzên ARGK pênc kes ji girtin nava rêzên xwe.

● Li nêzîkî gundê Güneyce êrdima Botanê hêzên ARGK kemînek li pêşiya hêzên dijmin vegirtin û mayin vedan. Cemsekî leşkerî ji ser mayinê derbas bû. Di encama peqînê de cemseya leşkerî şewitî. Sê serbaz mirin. Serleşkerek, serdehek û serbazek jî birîndar ketin.

● Hêzên ARGK êrişek birin ser gundê Hîtwan (Tarlacik) navçeya Şemrex (Mazîdaxi) bajarê Mêrdînê. Dest danîn ser çekên deh parêzkarên gundan. Ji ber ku di domana livbaziyê de keyê gund û parêzkar li hemberê hêzên ARGK li ber xwe nedan, paşê ji aliyê dagirkeran hatin girtin.

Piştî livbaziya biserketî ya li gundê Hîtwanê, ji tirsa ku çekên wan jî wê bikevin destê pêşmergeyên ARGK, dagirker çekên deh parêzkarên gundê Xirabê Bazinan (Kemerlî) vegerandin û dîsa ji wan standin. Xirabê Bazinan gelek nêzîkî gundê Hîtwanê ye.

● Hêzên ARGK êrişek birin ser zivinga Mendî Kehran gundê Başaxaç. Heşt xaniyên parêzkarên gundan dan ber agirî û şewitandin.

● Êrişek çû ser gundê Şaxê (Çaxlayan) bajarê Cizîra Botan. Li gund hêzên ARGK civînek tevlî gundiyan çêkirin. Xaniyê keyê gund hat şewitandin. Tevlî keyê gund, parêzkarek û hevxebatkarek jî birîndar ketin.

● Li derdorên Depîn bajarê Çolamergê êrişek çû ser şantiyeke EÎEÎ (Elektrik İşleri Etüd İdaresi - Saziya Karên Elektrîkê). Tevlî şantiyê şeş navingên elektrîkê jî hatin şewitandin. Kesek hat kuştin, yek jî birîndar kirin.

● Êrişek çû ser zozana gundê Üzümcü navçeya Çolamergê. Hêzên ARGK li vê derê deh kesan girtin nava rêzên xwe.

● Êrişek çû ser gundê Kalkanli navçeya Payizava (Qesrik) bajarê Wanê. Dibistana gund hat sohtin.

● Du êriş çûn ser zozanên gundên Dîkbiyik û Atabînen. Hêzên ARGK 39 kesan girtin nav rêzên xwe.

● Êrişek çû ser gundê Oncüler navçeya Elbak bajarê Wanê. Serekê eşîra Pînyaniş, endamê MÎT sîxur Timur Abbasgil bi mirinê hat cezakirin. Pêşmerge xaniyê wî ji dan ber qurşinan. Sê merivên wî jî birîndar ketin. Yekîtiya ARGK ji vî gundî deh kesan jî tevlî xwe bir.

Bi kuştina serekê eşîra Pînyaniş, sîxur Timur Abbasgil, avahiya sîxur û ajanan li êrdimê lêdaneke gelek mezin girt. Dagirkerên Tirk jî hevalbendekî xwe yê pêwîst hundakirin. Bi vê livbaziyê, lêdanek mezin li wê polîtîkayê ji ket, ku dixwest eşîran li hemberê têkoşîna me rake.

● Roja 9'ê Tebaxê pêşmergeyên ARGK agir berdan traktorekê, ku xwarin ji bo komutaniya tabura cendirman a li gundê Güneyce dibira. Traktor, tevlî tiştên têde bi tevayî hat şewitandin. Piştî vê livbaziyê êrişek jî cû ser zozana Serbenîk. Sê xaniyên parêzkaran û dehleke wan jî hatin şewitandin.

● Pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser zivinga Bêşbudak navçeya Payizava bajarê Wanê. Tevlî şeniyê gund civînek çêkirin. Neh xortan girtin nava rêzên xwe.

● Şeva 12'ê Tebaxê pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser bajarê Cizîra Botan. Mîduriyeta polîsan dan ber berikan. Trafoya elektrîkan peqandin û elektrîka bajêr birrîn. Di vê livbaziyê de zirarên aborî yên gelek mezin gihan dijminê dagirker.

● Şeva 13'ê Tebaxê pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser navçeya Muksê bajarê Wanê. Xaniyê kaymakam dan ber agirî û zirarên aborî yên mezin gihandin dagirkeran. Herweha reşandin ser xaniyê ajanekî jî û sê kesan bi mirinê ceza kirin. Du kes ji xedar birîndar ketin. Pêşmerge demekê navçê di bin kontrola xwe de girtin û bangeşiya devkî û nivîsî pêkanîn.

Her di vê şevê de, li zivinga Licanê jî parêzkarekî gundan bi mirinê hatcezakirin.

● Li serê riyekê, ku ji navçeya Şirnexê derdikeve, pêşmerge dafek li pêşiya serbazên dagirkeran vedan û bi roketavêtan êriş birin ser wan. Gelek serbaz hatin kuştin, gelek jî birîndar ketin.

● Li ser riya ocaxên komirî yên Şirnexê pêşmerge dafeke bi mayin vedan. Traktoreke ocaxên komirî ji ser mayinan derbas bû. Di encama peqînê de traktor bi tevayî texrîb bû û hevxebatkarekî cehş jî birîndar ket.

● Li ser riya Mazra û Çewlikê, li nêzîkî gundê Kuruca pêşmergeyên

Dûmahîk di rûpela 15'an de

Daweya PKK a li Almanya Rojava destpêdike

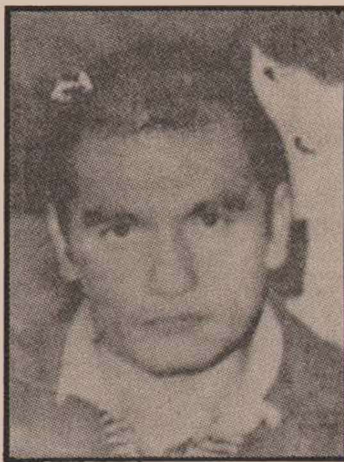
Ev bû demeke dirêj e, hinde polîtîkvanên Kurd ên welatparêz li Almanya Rojava girtine. Piraniya wan bêhtirî du salan in, ku di girtîgehê de ne. Niha hate daxweyanîkirin, ku pirsyariya wan wê destpêbike. Di destpêka meha Êlûnê de Dadgeha Bilind a Eyaleta Düsseldorf'da zanîn, ku daweya PKK a li Almanya Rojava, roja 24'ê Cotmehê 1989'an wê destpêbike. 14 polîtîkvanên Kurd ên girtî, wê li gora benda 129a ya Zagona Bingehîn, wê bên "pirsyar" kirin. Berî niha bi çendekê, du welatperwer hatibûn berdan. Ev jî bê girtî-mayin û li derveyî benda 129a wê bên "pirsyar" kirin.

Împeryalîstên Almanya Rojava li bajarê Düsseldorfê dadgeheke taybetî bi milyonan Mark dane avakirin. Di vê dadgehê de wê bi dawê destpêbikin. Berî ku dawe destpêbikin, niha imperyalîstên Almanya Rojava bi riya pîkoliyên xwe dixwazin livbaziyên hevkariyê jar bikin, da kedkarên Kurdistanê xwedî li girtiyan dernekevin.

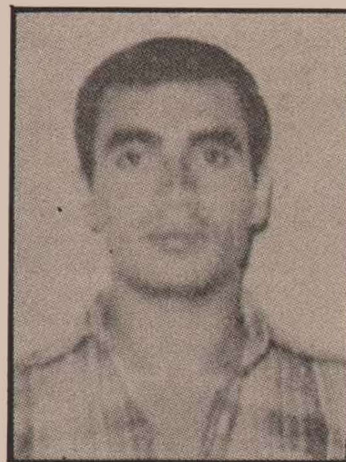
Împeryalîstên Almanya Rojava, ji bo mehkumkirina polîtîkvanên welatparêz dixwazin şahid û delîlên çewt û derevîn bikarbînin. Ji bo rêkxistinkirina van û rawestandina amadekariyên parastinê çi ji destê wan tê, dikin. Girtiyên welatperwer jî, di hinde nameyên xwe de, ku bi dizî gihandin derve, dibêjin ku, wê dadgehê bizivirînin platformeke wusa, ku imperyalîzma Almanya Rojava bê pirsyarkirin û mehkumkirin. Di vê de biryardariya xwe tînin zimên û dibêjin bê şik, emê vê yekê biserbixin.

Şehîdên me yên berxwedana di zîndanan de

BERXWEDANA ZÎNDANAN DAGIRKERAN TENGEZAR KIR CIVAKÊ TEVGERAND Û RAKIR SER PIYAN

Mehmet YALÇINKAYA

Hüseyin Hüsnü EROGLU

Dagîrkêren Tirk, dîliyên şer ên di girtîgeha bajarê Eskişehîrê de bi koteke koçberkirin, ku di berxwedana rojiya mirinê de bûn. Gava dîliyên şer anîn girtîgeha bajarê Aydînê, wan ji lêdanê derbaskirin. Di encama hovîtiyê de du dîliyên şer endamên PKK hatin kuştin û bi dehan dîliyên şer jî birîndar ketin. Li ser vê bûyerê li 16 girtîgehan nêzîkî 3.000 girtiyên polîtîkî dest bi berxwedanê kirin. Piştî 51 rojan dawî bi berxwedana bi rengê rojiya mirinê û greva xwebirçîhiştinê hat.

gund civînek çêkirin. Neh xortan girtin nava rêzên xwe.

Bi xurtî em tevlî "Qampanya Hevkariya ERNK" bibin!

Ji bo xebateke mezin pêş ve!

"Qampanya Hevkariya ERNK", ku her salê ji nuh ve destpêdike, vê salê wê di mêjûya di navbera 1'ê Cotmehê û 30'ê Mijdarê de çêbibe.

"Qampanya Hevkariya ERNK", ku jî bo ji aliyê diravî ve xurtkirina têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan û ji aliyê xurtkirina rêkxistinkirina rizgarixwaziya netewê tê pêkanîn, vê salê xwediyê pêwîstî û naverokeke mezintir e. Weke tê zanîn, têkoşîna me ya rizgariya netewî bi hilpişkînên mehên Bihar û Havînê pêşveçûnên herî mezin kire paya xwe. Ji hêlekê ev pêşveçûn, hêviyên gelê me bêhtir vejandin û toreke sempatiyê ya heya qunçikên piçûk afirandin, ji hêla din jî şerê me gihandin baniyên baniyan. Lewma niha hevkarî û arîkariyên mezintir bûne karguzariyên hemû welatparêzan. Gava em bînin pêşiya çavên xwe, ku şer kêlî bi kêlî berfirehtir dibe û xwe digihîne koçberên bilind, hingê emê pêwîstiya vê piştgiriyê jî çêtir têbigihijin.

Xaleke din ku vê salê pêwîstî û naveroka **"Qampanya Hevkariya ERNK"** mezintir dike eve, ku di dema bihurî ya nêzîk de Kongreya ERNK liqê Ewrupa ya Yekemîn bi jêhatîbûn hat bestin. Li ser bingeha Kongreya Yekemîn biryarên dorfireh û pêwîst hatine pejirandin. Kongreya Yekemîn posideyên herî mezin ji nav rêzên derdorên welatparêz derêxistiye hole. Ev jî sedemeke, ku qampanya vê salê bêhtir û çêtir bê rêkxistinkirin û berfirehtir bê pêşvebirin.

Gava niha em li ser bingeha van rastiyan berê xwe didin qampanya vê salê, em bang li hemû rêkxistin, xebatkar û dilxwazên ERNK; bang li hemû welatparêzan dikin, ku bi xurtî tevlî **"Qampanya Hevkariya ERNK"** bibin!

Ev qampanya, divê di xebatên rêkxistinkirina Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan de bibe xalekî domanî; di xurtkirina rêkxistinên me de û di rêkxistinkirina derdorên firehtir de divê gavên pêşketîtir bên avêtin!

Divê ev qampanya, di xurtkirina têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan de ji aliyê diravî ve bigihe hersivên demê û daxwazên domanê!

Divê qampanya me di encamê de berhem û nirxên wusa derêxine holê, da bibe zilehek û li ruyê dijminan bikeve; bibe lêdaneke ku li hemû dijminên têkoşîna me ya rizgariya netewî dikeve! Divê bibe garantiyeke mezin a gelî, ji bo têkoşîna me ya rizgariya netewî!

Da em xwe bigihînin van hemû armancan û "Qampanya Hevkariya ERNK" biserbixin, de rabin karê xwe bicihbînin!